

LYSETS ÅRHUNDRE

LYSETS
ÅRHUNDRE

Bahá'í
FORLAG

LYSETS ÅRHUNDRE

Engelsk originaltittel:
Century of Light

Utarbeidet under overoppsyn av
Det Universelle Rettferdighetens Hus
Bahá'í Verdenssenter, Haifa i 2001

© Bahá'í Forlag, 2017

ISBN 978-82-90224-43-6 (trykt)
ISBN 978-82-90159-98-1 (PDF)

Bahá'í Forlag
www.bahaiforlag.no

FORORD

SLUTTEN PÅ DET TJUENDE ÅRHUNDRE GIR bahá'íer et enestående utsiktspunkt. I løpet av de siste hundre år har vår verden gjennomgått forandringer som er langt dypere enn noen som har funnet sted i dens tidligere historie, forandringer som den nåværende generasjon stort sett forstår lite av. De samme hundre år så bahá'í-saken tre ut av ukjenthetens mørke og i verdensmålestokk tilkjennegi den forenende kraft som dens guddommelige opphav har inngitt den. Etter hvert som avslutningen av århundret nærmet seg, ble sammenfallet mellom disse to historiske utviklingslinjer stadig tydeligere.

Lysets århundre, som er utarbeidet under vårt overoppsyn, gjennomgår disse to prosessene og deres innbyrdes forhold i sammenheng med bahá'í-troens lære. Vi overgir teksten til ettertenksomt studium fra vennenes side i forvisning om at de perspektiver den åpner vil vise seg å være til både åndelig berikelse og praktisk hjelp når de gjør andre kjent med den utfordrende innebyrden av åpenbaringen som Bahá'u'lláh formidlet.

DET UNIVERSELLE RETTFERDIGHETENS HUS

Naw-rúz, 158 bahá'í-troens æra

LYSETS ÅRHUNDRE

DET TJUENDE ÅRHUNDRE, det mest turbulente i menneskeslektens historie, er omme. I sin forferdelse over det stadig økende moralske og sosiale kaos som preget dets forløp, er brorparten av verdens folk ivrige etter å legge bak seg minnene om lidelsen som disse tiårene brakte med seg. Uansett hvor spinkelt grunnlaget kan virke for å se fremtiden tillitsfullt i møte, uansett hvor store farer som ruver ute i horisonten, later menneskeheten til å ha en desperat tro på at det ved et slags lykkelig sammenfall av omstendigheter likevel vil være mulig å bringe menneskelivets kår i samsvar med folks rådende ønskemål. I lys av Bahá'u'lláhs lære er et slikt håp ikke bare illusorisk, men overser helt og holdent karakteren av og betydningen av det store vendepunkt som vår verden har krysset i løpet av disse avgjørende hundre år. Først etter hvert som menneskeheten begynner å fatte rekkevidden av det som skjedde i løpet av denne perioden av historien, vil den bli i stand til å møte utfordringene som ligger foran den. Verdien av det bidrag vi som bahá'íer kan yte til denne prosessen, krever at vi selv forstår viktigheten av den historiske forvandling som det tjuende århundre avstedkom. Det som muliggjør denne innsikten for oss, er lyset som skinner fra Bahá'u'lláhs åpenbarings oppgående sol og den påvirkning den har hatt til å øve på menneskers anliggender. Det er denne mulighet de følgende sider tar for seg.

I

LA OSS INNLEDNINGSVIS ERKJENNE OMFANGET AV ødeleggelsen som menneskeslekten har påført seg selv i løpet av den periode av historien vi tar et tilbakeblikk på. Bare tapet av liv overgår det som er mulig å holde tall på. Oppløsningen av grunnleggende institusjoner for sosial orden, krenkelsen – ja, faktisk: oppgivelsen – av anstendighetsnormer, sviket mot åndslivet ved å overgi seg til ideologier like tarvelige som de har vært tomme, oppfinnelsen og utplasseringen av uhyrlige masseødeleggelsesvåpen, hele nasjoners fallitt og menneskemasser hensatt i håpløs fattigdom, den hensynsløse ødeleggelse av planetens miljø – dette er bare de mer åpenbare i en fortegnelse over grusomheter som selv de mørkeste svunne tidsaldere ikke kjente. Bare det å nevne dem bringer tankene inn på de guddommelige formaninger uttrykt i Bahá'u'lláhs ord for et århundre siden: “O dere likegyldige! Skjønt min nådes undere har favnet alle ting, synlige som usynlige, og skjønt min nådes og gavmildhets åpenbaringer har gjennomtrengt hvert atom i universet, så er det dog hårdt, det ris jeg kan tukte de onde med, og fryktelig er min vredes heftighet mot dem.”¹

For at ikke noen av dem som betrakter Saken skal fristes til å misoppfatte slike formaninger som bare billedlige, skrev Shoghi Effendi i 1941 dette, der han trakk opp noen av de historiske følgene:

En storm raser nå over jorden med enestående voldsomhet. Den er uforutsigbar i sin kurs, katastrofal i sine umiddelbare virkninger og ufattelig herlig i sine endelige konsekvenser. Dens drivende kraft øker ubønnhørlig i omfang og styrke, og dens rensende kraft øker for hver dag som går, selv om den er enn så upåaktet. Menneskeheten holdes grepet i klørne på dens ødeleggende kraft og er slått av tegnene på dens uimotståelige raseri. Den kan hverken forstå stormens opphav, granske dens betydning eller erkjenne hva dens endelige resultat vil bli. Forvirret, forpint og hjelpeløs ser menneskeheten at denne Guds veldige og mektige vind trenger inn i jordens fjerneste og fagreste egner, ryster dens grunnvoller, forstyrrer dens likevekt, river opp dens nasjoner, oppløser dens folkeslags hjem, legger jordens byer øde, driver dens konger i eksil, river ned dens bolverk, rykker dens institusjoner opp med rot, formørker dens lys og lar dens innbyggere gjennomgå sjelsopprirende kvaler.²

Med hensyn til velstand og innflytelse var “verden” av år 1900 Europa og, med motstrebende innrømmelse, De forente stater. Over hele planeten gjennomførte den vestlige imperialismen det den betraktet som sitt “siviliserende oppdrag” blant befolkningene i andre land. Som en historiker uttrykker det, lot århundrets første tiår i hovedsak til å være en fortsettelse av det “lange nittende århundre”,³ en epoke hvis grenseløse selvtilfredshet kanskje ble best eksemplifisert ved feiringen av dronning Victorias diamantjubileum i 1897, en parade som i timevis rullet gjennom Londons gater med et kongelig oppbud og en fremvisning av militærmakt som langt overgikk alt som hadde vært forsøkt gjort i tidligere sivilisasjoner.

Da århundret tok til, var det få, uansett grad av sosial og moralsk sensibilitet, som oppfattet katastrofene som var i vente, og få, om noen, som kunne ha forestilt seg deres omfang. Det militære lederskap i de fleste europeiske nasjoner antok at en krig av ett eller annet slag ville bryte ut, men betraktet utsikten til dette med sinnsro på grunn av sin tosidige faste overbevisning om at den ville bli kort og ville bli vunnet av deres side. I en grad som virket nesten utrolig, sikret den internasjonale fredsbevegelse seg støtte fra statsmenn, industriledere, akademikere, media og innflytelsesrike personligheter like usannsynlige som den russiske tsar. Om den umåtelige væpnede opprustningen virket illevars-lende, lot nettverket av omhyggelig utarbeidede og ofte overlappende allianser til å skape en visshet om at en altomfattende katastrofebrann ville bli unngått og regionale konflikter bilagt, slik de hadde blitt gjennom mesteparten av det foregående århundre. Denne illusjonen ble styrket av det faktum at Europas kronede hoder – hvorav de fleste var medlemmer av en storfamilie og mange utøvet tilsynelatende politisk beslutningsmyndighet – tiltalte hverandre familiært med kjælenavn, førte en nær korrespondanse, giftet seg med hverandres søstre og døtre og ferierte sammen gjennom store deler av året på hverandres slott, regattaer og jakthytter. Endog de smertelige ulikheter i fordelingen av rikdom ble i vestlige samfunn iherdig – om ikke særlig planmessig – grepet tak i gjennom en lovgivning som hadde til hensikt å begrense tidligere tiårs verste tilfeller av bedrifters fribytteri og møte de mest presserende behov hos voksende bybefolkninger.

Det store flertall av den menneskelige familie bodde i land utenfor den vestlige verden og hadde del i få av sine europeiske og amerikanske brødres goder og lite av deres optimisme. Til tross for sin eldgamle sivilisasjon og synet på seg selv som "Midtens rike" var Kina blitt det ulykkelige offer for utplyndring fra de vestlige nasjoner og sin moderniserende nabo Japan. Folkemassene i India – hvis økonomi og politiske liv var kommet så fullstendig under en eneste imperiemakts herredømme at det hindret den vanlige manipulering for å oppnå fordeler – unngikk noen av de verste overgrep som hjemsøkte andre land, men iakttok maktesløst at deres sårt tiltrengte ressurser ble ført vekk.

Latin-Amerikas kommende smerte ble altfor tydelig forutsagt i Mexicos lidelse, hvor store deler var blitt annektert av den store nabo i nord, og hvor naturressursene allerede tiltrakk seg oppmerksomhet fra grådige utenlandske selskapers side. Fordi slike strålende hovedsteder som Berlin og Wien lå så nær, var det fra et vestlig synspunkt særlig pinlig med den middelalderske undertrykkelse der hundre millioner nominelt frigitte livegne i Russland levde i dyster, håpløs elendighet. Mest tragisk av alle var situasjonen for beboerne på det afrikanske kontinent, innbyrdes splittet som de var av kunstige grenser trukket opp gjennom kynisk hestehandel mellom europeiske makter. Det er blitt anslått at i løpet av det tjuende århundres første tiår omkom over en million mennesker i Kongo – sultet, slått og bokstavelig talt arbeidet i hjel for sine fjerne herrers profitt, en forsmak på den skjebne som skulle ramme godt over ett hundre millioner av deres medmennesker over hele Europa og Asia før århundret nådde sin ende.⁴

Disse menneskemassene – som var utplyndret og foraktet, men representerte mesteparten av jordens beboere – ble ikke betraktet som forkjempere for det nye århundres svært oppskrytte siviliseringsprosess, men hovedsakelig som gjenstand for den. Til tross for fordeler gitt et mindretall blant koloniene, eksisterte deres folkeslag hovedsakelig for å bli gjenstand for handling – for å bli brukt, opplært, utnyttet, kristnet, sivilisert, mobilisert – alt etter hva vestmaktens skiftende dagsorden dikterte. Denne dagsorden kan ha blitt gjennomført på en hard eller mild måte, opplyst eller egenkjærlig, evangelisk eller utbytende, men ble utformet av materialistiske krefter som fastsatte både dens virkemidler og flesteparten av dens mål. Religiøs og politisk fromhet av ulik art tilslørte i stor utstrekning både mål og midler for allmennheten i vestlige land, som dermed kunne føle moralsk tilfredsstillelse ved de velsignelser deres nasjoner ble antatt å tilføre mindre verdige folkeslag, mens de selv nøt de materielle frukter av denne veldedighet.

Å påpeke en stor sivilisasjons feil og mangler er ikke det samme som å fornekte dens ferdigheter. Ved inngangen til det tjuende århundre kunne Vestens folk se med berettiget stolthet på den teknologiske, vitenskapelige og filosofiske utvikling som deres samfunn hadde vært

ansvarlige for. Tiår med eksperimentering hadde gitt dem rådighet over materielle midler som fortsatt overgikk forståelsen hos resten av menneskeheten. Over hele Europa og Amerika hadde det vokst frem vel-dige industrianlegg viet metallurgi, tilvirkning av kjemiske produkter av alle slag, tekstiler, konstruksjon og produksjon av hjelpemidler som forbedret alle sider ved livet. En kontinuerlig prosess med oppdagelser, utforming og forbedring gjorde en kraft av ufattelig omfang tilgjengelig – dessverre med økologiske konsekvenser man på den tid fattet like lite av – særlig ved bruken av billig brensel og elektrisitet. “Jernbanens tidsalder” var langt utviklet, og dampskip krysset verdens seilingsruter. Med utbredelsen av telegraf og telefon så samfunnet i Vesten frem til det øyeblikk da det ville være frigjort fra de begrensende virkninger som geografiske avstander hadde påtvunget menneskeheten siden tidenes morgen.

Forandringer som fant sted på et dypere nivå i vitenskapelig tenkning, var enda mer vidtrekkende i sine konsekvenser. Det nittende århundre befant seg fortsatt i grepet til det newtonske syn på verden som et umåtelig urverk, men ved utgangen av århundret var de nødvendige intellektuelle steg allerede tatt for å utfordre dette synet. Det dukket opp nye ideer som skulle lede til formuleringen av kvantemekanikken; og innen kort tid ville relativitetsteoriens revolusjonerende virkning sette spørsmålsteget ved forestillinger om den sansbare verden som hadde vært akseptert som sunn fornuft i århundrer. Slike gjennombrudd ble stimulert – og deres innflytelse i stor grad forsterket – av det faktum at vitenskapen allerede hadde forandret seg fra isolerte tenkeres aktivitet til et metodisk gjennomført anliggende for et stort og innflytelsesrikt internasjonalt samfunn som nøt godt av tjenestene fra universiteter, laboratorier og vitenskapelige konferanser for utveksling av eksperimentelle oppdagelser.

De sterke sider ved de vestlige samfunn var heller ikke begrenset til vitenskapelige og teknologiske fremskritt. Da det tjuende århundre tok til, høstet den vestlige sivilisasjon fruktene av en filosofisk kultur som hurtig frigjorde kreftene i dens befolkninger, og hvis innflytelse snart ville fremkalle en revolusjonerende virkning over hele verden. Det var

en kultur som fostret forfatningsmessig styre, verdsatte lovens styrende rolle og respekten for alle samfunnsmedlemmers rettigheter, og holdt en visjon om en kommende tidsalder med sosial rettferdighet opp for øynene på alle den nådde. Skjønt de vestlige lands oppblåste skryt med patriotiske fraser om frihet og likhet befant seg langt borte fra de faktisk rådende forhold, kunne folk i Vesten med rette feire fremgangen mot disse idealer som var oppnådd i det nittende århundre.

Fra et åndelig perspektiv var epoken preget av en merkelig, paradoksal dobbelthet. I nesten alle retninger var den intellektuelle horisont formørket av skyer av overtro, frembrakt av ukritisk etteraping av tidligere epoker. For de fleste av verdens folkeslag spente følgene fra dyp uvitenhet om både menneskets utviklingsmuligheter og det fysiske univers til naiv tilknytning til teologier som hadde liten eller ingen sammenheng med erfaring. Der forandringen vinder drev tåken bort, blant de utdannede klasser i de vestlige land, ble nedarvet rettroenhet altfor ofte erstattet av pesten i en aggressiv sekularisme som reiste tvil om både menneskets åndelige natur og de moralske verdiers egen autoritet. Overalt syntes sekulariseringen av samfunnets øvre lag å gå hånd i hånd med en gjennomgripende religiøs opplysningsfiendtlighet blant folk flest. Dypest sett – fordi religionens innflytelse når langt inn i menneskesinnet og hevder å besitte en enestående form for autoritet – hadde religiøse fordommer i alle land gjennom suksessive generasjoner holdt liv i en ulmende ild av forbitret hat, som skulle nøre opp under de kommende tiårs grusomheter.⁵

II

I DETTE LANDSKAP AV FALSK SELVSIKKERHET og dyp fortvilelse, av vitenskapelig opplysning og åndelig mørke, kom 'Abdu'l-Bahás lysende skikkelse til syne ved det tjuende århundres begynnelse. Reisen som hadde ført ham til dette avgjørende øyeblikk i menneskehetens historie, hadde gått gjennom mer enn førti år i landflyktighet, fangenskap og forsakelser, hvor knapt en måned var tilbrakt i noe som minnet om fred og ro. Til dette øyeblikk kom 'Abdu'l-Bahá med en fast beslutning om å kunngjøre for både lydøre og likegyldige at alminnelig fred og rettferdighet skulle begynne å herske på jorden, slik menneskers håp gjennom århundrer var blitt næret av løftet om. Grunnvollen for dette herredømme, erklærte han, ville være foreningen av verdens folk i dette "lysets århundre":

I vår tid er kommunikasjonsmidlene mangedoblet, og jordens fem kontinenter er praktisk talt smeltet sammen til ett ... På samme måte er alle medlemmer av menneskeslekten, det være seg folkeslag eller regjeringer, byer eller landsbyer, i økende grad blitt innbyrdes avhengige av hverandre... Derfor kan hele menneskehetens enhet bli oppnådd i denne tid. Sannelig, dette er intet annet enn ett av undrene i denne vidunderlige tidsalder, dette strålende århundre.⁶

Gjennom de lange år i fangenskap og landsforvisning som fulgte etter Bahá'u'lláhs avslag om å tjene de osmanske myndigheters politiske program, ble 'Abdu'l-Bahá betrodd forvaltningen av troens anliggender og ansvaret for å være sin fars talsmann. En viktig side ved dette arbeidet var forbindelsen med lokale og regionale embetsmenn, som søkte hans råd når de støtte på problemer. I Mesterens hjemland meldte det seg behov som ikke var ulike. Så tidlig som i 1875 sendte 'Abdu'l-Bahá, etter anvisning fra Bahá'u'lláh, en avhandling kalt *Den guddommelige sivilisasjons hemmelighet* til herskerne og folket i Persia, der han la frem de åndelige prinsipper som må rettlede utformingen av deres samfunn i menneskehetens modenhetsalder. Åpningslinjene anmoder det iranske folk om å reflektere over det historien har lært oss om nøkkelen til sosial fremgang:

Tenk nøye etter: Alle disse høyst mangfoldige fenomener, disse begreper, denne kunnskap, disse tekniske prosedyrer og filosofiske systemer, disse vitenskaper, kunstarter, industrier og oppfinnelser – alle er utgått fra menneskesinnet. Hvilket folk som enn har våget seg dypere ut i dette grenseløse osean, er kommet til å overgå de øvrige. En nasjons lykke og stolthet består i at den bør skinne som solen på kunnskapens høye himmel. “Er de vel like, de som vet og de som ikke vet?”⁷

Den guddommelige sivilisasjons hemmelighet bebudet veiledningen som ville strømme fra 'Abdu'l-Bahás penn i de påfølgende tiår. Etter det overveldende savn som fulgte Bahá'u'lláhs bortgang, ble de persiske troende oppfrisket og oppmuntret av en flom av tavler fra Mesteren, tavler som ikke bare sørget for den åndelige næring de trengte, men også ledelse for å finne veien gjennom tumultene som undergravet tingenes etablerte orden i deres land. Disse meddelelsene, som nådde selv de minste landsbyer over hele landet, besvarte anmodningene og spørsmålene fra tallose individuelle troende og brakte veiledning, oppmuntring og visshet. Vi leser for eksempel en tavle som var sendt til de troende i landsbyen Kishih, og som nevner nesten ett hundre og seksti av dem ved navn.

Om tidsalderen som nå gryr, sier Mesteren at “dette er lysets århundre,” og han forklarer at betydningen av dette bildet er å godta prinsippet om enhet og hva det innebærer:

Min mening er at Herrens elskede må betrakte enhver ondsinnet person som en vennligsinnet... Det vil si at de må omgås en fiende som det sømmer seg en venn, og behandle en undertrykker som det passer seg en god kamerat. De bør ikke se på sine fienders feil og overgrep og heller ikke legge merke til deres fiendskap, urettferdighet eller undertrykkelse.⁸

Usedvanlig nok blir den lille gruppen av forfulgte troende, som levde i denne avkroken i et land som fremdeles i stor grad var upåvirket av utviklingen som skjedde i det sosiale og intellektuelle liv andre steder, oppfordret av denne tavle til å heve blikket over de lokale bekymringsnivå og se betydningen av enhet i en global målestokk:

De bør heller betrakte folk i lys av Den velsignede skjønnhets bud om at hele menneskeslekten er tjenere for maktens og herlighetens Herre, fordi han har ført hele skapningen inn i sine nådige ytringers omfang og pålagt oss å vise kjærlighet og hengivenhet, visdom og medlidenhet, trofasthet og samhold overfor alle, uten noen forskjellsbehandling.⁹

Her kaller Mesterens appell ikke bare til et nytt nivå av forståelse, men innebærer også behovet for engasjement og handling. I alvoret og vissheten som ligger i appellens språk, kan man føle kraften som skulle lede til de persiske troendes store prestasjoner i de påfølgende tiår – både i den verdensomspennende fremhjelpen for Saken og i tilegnelsen av ferdigheter som fører sivilisasjonen fremover:

O dere Herrens elskede! Tjen menneskenes verden med den største fryd og glede, og elsk menneskeslekten. Vend øynene bort fra begrensninger, og befri dere selv fra begrensninger, for ... frihet fra dem frembringer guddommelige velsignelser og gaver.

Derfor må dere ikke hvile, enn ikke et øyeblikk; søk ikke et minutt pusterom eller et øyeblikks hvile. Dere må rulle som bølgene på et mektig hav, og brøle som uhyret i evighetens osean.

Derfor, så lenge det finnes et snev av liv i ens årer, må man streve og slite og søke å legge en grunnvoll som århundrers og tiders gang ikke kan undergrave, og reise et byggverk som tidsalderes og evigheters forløp ikke kan styrte i grus – et byggverk som skal vise seg å være uforanderlig og evigvarende, slik at hjertets og sjelens herredømme kan være fast og sikkert i begge verdener.¹⁰

Fremtidens sosialhistorikere vil, med et langt mer objektivt og allmenngyldig perspektiv enn det som nå er mulig, og med fordelene av fri tilgang til alle primærkilder, omhyggelig granske forvandlingen som Mesteren oppnådde i disse tidlige år. Fra en fjern landflyktighet hvor han uopphørlig ble plaget av fiendesvermen som omga ham, var 'Abdu'l-Bahá ikke bare i stand til å stimulere det persiske bahá'í-samfunns vekst dag etter dag og måned etter måned, men også til å forme dets bevissthet og kollektive liv. Resultatet var fremveksten av en kultur som uten hensyn til beliggenhet var forskjellig fra alt menneskeheten noen gang hadde kjent til. Med alle sine omveltninger og sine høyttravende påstander om å skape en ny orden har vårt århundre ikke noe sammenlignbart eksempel på en enkeltpersons planmessige bruk av sine sjelsevner for å bygge et særegent og vellykket samfunn som betraktet kloden selv som sitt endelige virkefelt.

Selv om det persiske bahá'í-samfunn ble rammet av periodiske grusomheter fra det muslimske presteskap og dets støttespillere – ubeskyttet av en rekke likegyldige Qajar-herskere – opplevde det å få nytt liv. Antall troende ble mangedoblet i alle landsdeler, fremstående personer i samfunnslivet sluttet seg til, blant dem adskillige innflytelsesrike medlemmer av presteskapet, og forløperne for administrative institusjoner oppsto i form av rudimentære rådgivende organer. Det kan ikke legges stor nok vekt på betydningen av den sistnevnte utviklingen. I et land og blant et folk som gjennom århundrer var vant til et patriarkalsk

system som samlet all beslutningsmyndighet i hendene på en eneveldig monark eller sjia-mujtahider, hadde et samfunn som representerte et tverrsnitt av dette storsamfunnet, brutt med fortiden og i egne hender tatt ansvaret for å avgjøre sine felles anliggender gjennom rådslagning.

I det samfunn og den kultur som Mesteren utviklet, ga den åndelige energi seg uttrykk i hverdagslivets praktiske gjøremål. Lærens vektlegging av undervisning ga støtet til opprettelsen av bahá'í-skoler i hovedstaden så vel som i provinssentrene – blant dem Tarbíyat-skolen for jenter,¹¹ som vant nasjonal anerkjennelse. Med bistand fra amerikanske og europeiske bahá'í-hjelpere fulgte klinikker og andre medisinske tilbud. Så tidlig som i 1925 hadde samfunn i en rekke byer opprettet kurs i esperanto ut fra bevisstheten om at bahá'í-troen lærer at det må innføres en form for internasjonalt hjelpespråk. Et landsdekkende kurérnettverk utstyrte bahá'í-samfunnet med ansatsen til det postvesen som resten av landet så åpenbart manglet. Forandringene som var i gang, berørte de mest alminnelige forhold ved hverdagslivet. I lydighet mot lovene i *Kitáb-i-Aqdas* sluttet for eksempel persiske bahá'íer å bruke de skitne offentlige bad, som var rike kilder til infeksjoner og sykdommer, og begynte å holde seg til dusjing med rent vann.

Alle disse fremskritt, det være seg sosiale, organisatoriske eller praktiske, fant sin drivkraft i den moralske forvandling som fant sted blant de troende, en forvandling som stadig utmerket bahá'íene – også sett med øynene til dem som var fiendtlige mot troen – som kandidater til tillitsverv. At slike vidtrekkende endringer så raskt kunne skille en del av den persiske befolkning ut fra det stort sett fiendtlige flertall rundt den, var et uttrykk for kreftene som ble frigjort av Bahá'u'lláhs Pakt med hans tilhengere og ved at 'Abdu'l-Bahá påtok seg lederskapet som denne Pakt tildelte ham alene.

Gjennom disse årene var det politiske liv i Persia i nesten konstant uro. Mens sjah Náşiri'd-Díns umiddelbare etterfølger, sjah Muẓaffari'd-Dín, ble drevet til å bifalle en forfatning i 1906, oppløste hans etterfølger, sjah Muḥammad-'Álí, hensynsløst de to første nasjonalforsamlingene – i ett tilfelle ved å bruke kanonild mot bygningen hvor den lovgivende forsamling møttes. Den såkalte “forfatningsmessige bevegelse”

som styrtet ham og tvang den siste av Qajar-kongene, sjah Aḥmad, til å sammenkalle en tredje nasjonalforsamling, ble selv splittet av konkurrerende fraksjoner og skamløst manipulert av sjia-presteskapet. Bahá'íers bestrebelse på å spille en konstruktiv rolle i denne moderniseringsprosessen ble gjentatte ganger forpurret av både rojalistiske og folkelige fraksjoner, som begge var fylt av de rådende religiøse fordommer og ikke så annet i bahá'í-samfunnet enn en beleilig syndebugk. Også her er det bare en mer politisk moden tidsalder enn vår egen som vil være i stand til å verdsette hvordan Mesteren – ved å være et godt forbilde for de fremtidige utfordringer som bahá'í-samfunnet uvegerlig må møte – rettet det beleirede samfunnet til å gjøre alt det kunne for å oppmuntre til politisk reform, og dernest til å være villig til å tre til side når disse anstrengelsene ble kynisk tilbakevist.

Det var ikke bare gjennom sine tavler at 'Abdu'l-Bahá øvet denne innflytelsen på bahá'í-samfunnet som var i rask utvikling ved troens vugge. I motsetning til personer fra Vesten skilte ikke persiske troende seg ut fra andre folk i Det nære østen gjennom klesdrakt og utseende, og dermed vakte ikke reisende fra troens vugge mistanke hos de osmanske myndigheter. Følgelig forsynte en jevn strøm av persiske pilegrimer 'Abdu'l-Bahá med nok et virkningsfullt middel til å inspirere vennene, lede deres aktiviteter og trekke dem stadig dypere inn i en forståelse av Bahá'u'lláhs hensikt. Noen av de største navn i persisk bahá'í-historie var blant dem som reiste til 'Akká og vendte hjem rede til om nødvendig å ofre livet for å gjennomføre Mesterens visjon. Den udødelige Varqá og hans sønn Rúḥu'lláh var blant disse privilegerte få, i likhet med Ḥájí Mírzá Ḥaydar 'Alí, Mírzá Abu'l Faḍl, Mírzá Muḥammad-Taqí Afnán og fire fremstående Sakens hender, Ibn-i-Abhar, Ḥájí Mullá Alí Akbar, Adíbu'l-Ulamá og Ibn-i-Aṣḍaq. Den ånd som i dag støtter persiske pionerer i alle deler av verden, og som spiller en så skapende rolle i oppbyggingen av bahá'í-samfunnslivet, løper som en strak linje gjennom familie etter familie tilbake til disse heroiske dagene. I tilbakeblikk er det åpenbart at det fenomen vi i dag kjenner som den doble prosessen med utbredelse og befestelse, hadde sitt utspring i disse vidunderlige årene.

Inspirert av Mesterens ord og av beretningene som kom fra Det hellige land, reiste persiske troende seg for å gjennomføre aktiviteter som reisende undervisere i Det fjerne østen. I løpet av de siste år av Bahá'u'lláhs virke var det blitt opprettet samfunn i India og Burma, og troen nådde så langt som til Kina; og dette arbeidet ble nå forsterket. Et uttrykk for de nye krefter som var frigjort i Saken, var at i den russiske provinsen Turkestan, hvor det også hadde utviklet seg et energisk bahá'í-samfunnsliv, ble verdens første bahá'í gudshus reist,¹² et prosjekt inspirert av Mesteren og rettet av hans råd fra første stund.

Det var dette brede utvalg av aktiviteter, gjennomført av en stadig mer tillitsfull forsamling av troende, fra Middelhavet til Kinahavet, som dannet den støttebase hvorfra 'Abdu'l-Bahá var i stand til å benytte de lovende muligheter som ved århundrets begynnelse allerede hadde begynt å utvikle seg i Vesten. Et ikke uviktig kjennetegn ved denne basen var dens varme mottagelse av representanter fra Orientens store mangfoldighet innenfor rasemessig, religiøs og nasjonal bakgrunn. Denne prestasjonen ga 'Abdu'l-Bahá de eksempler han gjentatte ganger kunne vise til når han gjorde vestlige publikum kjent med de forenede krefter som var blitt frigjort ved Bahá'u'lláhs komme.

Den største seier i disse tidlige år var at Mesteren ved en veldig innsats lyktes å bygge et gravmæle på Karmelfjellet, på stedet som var utpekt av Bahá'u'lláh – et gravmæle for Bábs levninger, som var blitt ført til Det hellige land med stor risiko og store vanskeligheter. Shoghi Effendi har forklart at mens martyrenes blod i tidligere tider var kimen til personlig tro, utgjør det i vår tid kimen til Sakens administrative institusjoner.¹³ En slik innsikt forlener måten som administrasjonssenteret for Bahá'u'lláhs verdensorden skulle forme seg på, i skyggen av gravmælet over troens martyr-profet, med en spesiell betydning. Shoghi Effendi setter Mesterens innsats inn i et globalt og historisk perspektiv:

For nettopp som Bábs virkelighet i åndens rike av bahá'í-åpenbarings opphavsmann er hyllet som “det punkt som profetenes og budbringernes innerste virkelighet kretser om”, så utgjør hans hellige levninger på dette synlige plan hjertet og midtpunktet i det

som kan regnes som ni konsentriske sirkler,¹⁴ som derved danner en parallell til og ytterligere understreker den sentrale stilling som vår tros grunnlegger har gitt den person “fra hvem Gud har latt utgå kunnskapen om alt som var og skal bli”, “Det første punkt hvorfra alle skapte ting er frembrakt”.¹⁵

‘Abdu’l-Bahás eget syn på betydningen av oppgaven han hadde utført til en slik pris, blir gripende skildret av Shoghi Effendi:

Da alt var klart og de jordiske levninger av martyr-profeten fra Shíráz til sist var stedt trygt til evig hvile i Guds hellige fjells favn, bøyde ‘Abdu’l-Bahá seg lavt ned over den fortsatt åpne sarkofag, etter å ha tatt av seg turban, sko og kappe, med sitt sølvgrå hår bølgende om hodet og ansiktet forklaret og lysende, hvilte pannen på kanten av trekisten, hulket høyt og gråt slik at alle de tilstedeværende gråt med ham. Den kvelden kunne han ikke sove, så overveldet var han av sine følelser.¹⁶

I 1908 hadde den såkalte “ungtyrkiske revolusjon” frigitt ikke bare flesteparten av de politiske fanger i Det osmanske rike, men også ‘Abdu’l-Bahá. Brått var hindrene borte som hadde holdt ham innesperret i fangebyen ‘Akká og dens nærmeste omgivelser, og Mesteren var fri til å fortsette med et foretagende som Shoghi Effendi senere skulle beskrive som en av de tre viktigste bragder i hans gjerning: Hans offentlige bekjentgjøring av Guds Sak i de store befolkningssentrene i den vestlige verden.

På grunn av de dramatiske begivenheter som fant sted i Nord-Amerika og Europa, har beretningene om Mesterens historiske reiser noen ganger en tendens til å overse det viktige åpningsåret som ble tilbrakt i Egypt. ‘Abdu’l-Bahá kom dit i september 1910 og hadde til hensikt å fortsette

direkte til Europa, men ble tvunget av sykdom til å bli værende i Ramleh, en forstad til Alexandria, frem til august året etter. De påfølgende måneder viste seg å være en periode med stor produktivitet, og dens fulle innvirkning på Sakens fremgang, særlig på det afrikanske kontinent, vil merkes i mange år fremover. Til en viss grad var veien utvilsomt blitt banet gjennom den varme beundring Mesteren ble møtt med av sjeik Muḥammad ‘Abduh, som han hadde møtt ved flere anledninger i Beirut, og som senere ble mufti i Egypt og en ledende skikkelse ved Al-Azhar-universitetet.

En side ved oppholdet i Egypt som fortjener ekstra oppmerksomhet, var muligheten det ga for den første offentlige bekjentgjøring av troens budskap. Den forholdsvis kosmopolitiske og liberale atmosfære som rådet i Kairo og Alexandria på den tid, åpnet for oppriktige og inngående diskusjoner mellom Mesteren og fremtredende skikkelser i sunniislams intellektuelle verden. Disse innbefattet geistlige, parlamentarikere, administratorer og aristokrater. Dessuten hadde redaktører og journalister fra innflytelsesrike arabiskspråklige aviser, hvis opplysninger om saken var blitt farget av forutinntatte rapporter fra Persia og Konstantinopel, nå en mulighet til selv å bringe de faktiske forhold på det rene. Publikasjoner som hadde vært åpenbart fiendtlige, endret tonen. Utgiverne av en slik avis innledet en artikkel om Mesterens ankomst ved å henvise til “hans eminense Mírzá ‘Abbás Effendi, den lærde lederen for bahá’íene i ‘Akká og det sentrale autoritetspunkt for bahá’íer over hele verden” og ved å uttrykke takknemlighet for hans besøk til Alexandria.¹⁷ Denne og andre artikler berømmet særlig ‘Abdu’l-Bahás forståelse av islam og prinsippene om enhet og religiøs toleranse som var sentrale i hans lære.

Til tross for at det var Mesterens dårlige helse som var årsak til oppholdet i Egypt, viste det seg å være til stor velsignelse. Vestlige diplomater og embetsmenn kunne stifte førstehånds bekjentskap med det usedvanlige gode resultat av ‘Abdu’l-Bahás samhandling med ledende skikkelser i et område av Det nære østen som man fattet levende interesse for i europeiske kretser. Så da Mesteren gikk om bord med kurs for Marseille den 11. august 1911, hadde hans berømmelse følgelig gått forut for ham.

III

EN TAVLE STIET AV 'ABDU'L-BAHÁ til en amerikansk troende i 1905 inneholder en uttalelse som er like opplysende som den er rørende. Idet han henviste til sin situasjon etter Bahá'u'lláhs bortgang, talte 'Abdu'l-Bahá om et brev han hadde mottatt fra Amerika i "en tid da et osean av prøvelser og motgang bølget ...":

Slik var vår tilstand da et brev kom til oss fra de amerikanske venner. De hadde inngått en avtale sammen, skrev de, om å forbli enige i alle ting, og ... hadde forpliktet seg til å gjøre ofre på Guds kjærlighets sti, for slik å oppnå evig liv. I det øyeblikk da dette brevet ble lest, sammen med de avsluttende underskriftene, opplevde 'Abdu'l-Bahá en glede så sterk at ingen penn kan beskrive den ...¹⁸

En forståelse av de rådende omstendigheter som utbredelsen av Saken i Vesten fant sted under, er vesentlig for dagens bahá'ier, og det av mange grunner. Den hjelper oss til å fjerne oss fra den grove og påtrengende kommunikasjonskultur som er blitt så vanlig i dagens samfunn at vi

omtrent ikke legger merke til den. Den henleder vår oppmerksomhet på hvor mildt Mesteren valgte å opptre da han gjorde sine vestlige publikum kjent med begrepene åpenbart av Bahá'u'lláh om menneskenes natur og deres samfunn, ideer som var revolusjonerende i sin innebyrd og helt utenfor hans tilhøreres erfaring. Den viser med hvilken finfølelse han benyttet billedlige uttrykk eller brukte historiske eksempler, hans stadig indirekte tilnærming, fortroligheten han kunne vise når han ønsket, og hans øyensynlig grenseløse tålmodighet i besvarelsen av spørsmål, hvorav mange var basert på en virkelighetsforståelse som for lengst hadde mistet den gyldighet den en gang måtte ha hatt.

En nøktern undersøkelse av den historiske situasjon som Mesteren tok for seg i Vesten, bidrar til å gi vår generasjon en ytterligere innsikt, som består i å erkjenne den åndelige storhet hos dem som lød ham. Disse sjeler besvarte hans kall, på tross av og ikke på grunn av den liberale og økonomisk fremskredne verden de kjente, en verden de utvilsomt satte pris på og verdsatte, og som de nødvendigvis måtte fortsette sitt hverdagsliv i. Deres respons oppsto fra et bevissthetsnivå som erkjente, om enn noen ganger vagt, menneskeslektens desperate behov for åndelig opplysning. Å forbli standhaftig i forpliktelsen overfor denne forståelse krevet av disse tidlige troende – på hvis ofre mye av grunnlaget for dagens bahá'í-samfunn både i Vesten og i mange andre land ble lagt – at de ikke bare motsto presset fra familie og samfunn, men også de lettvinte liksom-forklaringer som de var blitt oppdratt med i synet på verden, og som alt rundt dem stadig utsatte dem for. Det var et helt mot ved disse tidlige vestlige bahá'íers standhaftighet som på sin egen måte er like gripende som standhaftigheten hos deres persiske trosfeller, som i disse samme år møtte forfølgelse og død for den tro de hadde tilsluttet seg.

I fremste linje blant dem fra Vesten som besvarte Mesterens appell, fantes de små grupper av uredde troende som Shoghi Effendi har hyllet som "gudberusede pilegrimer", og som hadde det privilegium å besøke 'Abdu'l-Bahá i fangebyen 'Akká: og med egne øyne se glansen av hans person og fra hans egen munn høre ord som hadde kraft til å forvandle menneskelivet. Virkningen på disse troende har May Maxwell gitt uttrykk for:

”Om dette første møte ... kan jeg ikke huske hverken glede eller smerte, eller noe jeg kan sette ord på. Jeg var plutselig blitt ført til en for stor høyde, min sjel hadde kommet i kontakt med den guddommelige ånd, og denne kraften, så ren, så hellig, så mektig, hadde overveldet meg ...”¹⁹

Shoghi Effendi forklarer at deres hjemkomst ble “signalet til et utbrudd av systematisk og vedvarende aktivitet, som ... forgrenet seg til Vest-Europa og statene og provinsene på det nordamerikanske kontinent ...”²⁰ Det som ga næring til deres og deres medtroendes bestrebelse, og som trakk et økende antall nye tilhengere inn i Saken, var en strøm av tavler som Mesteren stilet til mottagere på begge sider av Atlanteren, budskap som åpnet forestillingsevnen for begrepene, prinsippene og idealene i Guds nye åpenbaring. Styrken i denne skaperkraften kan fornemmes i ordene som den første amerikanske troende, Thornton Chase, brukte for å forsøke å beskrive det han så:

Hans [Mesterens] egne skrifter, som fra hans nærværs midtpunkt spres lik hvitvingede duer til jordens ender, er så mange (hundrevis strømmer daglig frem) at det er umulig for ham å ha viet dem tid til dyp ettertanke eller å ha anvendt den lærdes tankeprosesser på dem. De flyter som strømmer fra en sprudlende kilde ...²¹

Disse følelsene gir sitt eget perspektiv til den besluttsomhet Mesteren reiste seg med for å gi seg i kast med et vågestykke så ærgjerrig at det forferdet mange av dem som var i hans umiddelbare nærhet. Idet han så bort fra bekymringer som ble ytret om hans høye alder, dårlige helse og legemlige svakhet etter tiår i fangenskap, la han ut på en rekke reiser som skulle vare i omtrent tre år og til sist føre ham til Stillehavskysten på det nordamerikanske kontinent. Påkjennningene og farene ved internasjonale reiser i de første årene av århundret var de minste hindre for gjennomføringen av målene han hadde satt seg. For å sitere Shoghi Effendi:

Han som – sagt med egne ord – gikk i fengsel som ungdom og forlot det som en gammel mann, som aldri i sitt liv hadde stått foran et offentlig publikum, som ikke hadde gått på skole, som aldri hadde ferdes i vestlige kretser og var ukjent med Vestens skikker og språk, hadde reist seg, ikke bare for å forkynne de særegne sannheter i sin fars tro fra prekestol og podium i noen av Europas viktigste hovedsteder og i de toneangivende byer på det nordamerikanske kontinent, men også for å påvise det guddommelige opphav til profetene som hadde vært før ham, og for å åpenbare arten av det bånd som knyttet dem til denne tro.²²

En mer strålende scene enn London kunne man ikke ha ønsket seg til åpningsakten i dette storslåtte drama, hovedstaden i det største og mest kosmopolitiske imperium verden noen gang har kjent. Sett med øynene til den lille gruppen av troende som hadde tilrettelagt det praktiske og lengtet etter å skue hans åsyn, overgikk reisen deres største forventninger. Offentlige tjenestemenn, vitenskapsmenn, forfattere, redaktører, industriherrer, ledere av reformbevegelser, medlemmer av det britiske aristokrati og innflytelsesrike geistlige fra mange kirkesamfunn oppsøkte ham med iver, inviterte ham til sine podier, klasserom, hjem og prekestoler og overøste ham med anerkjennelse for synspunktene han fremla. Søndag 10. september 1911 talte Mesteren for første gang til et offentlig publikum i det hele tatt, fra prekestolen i The City Temple. For tilhørerne fremkalte hans ord visjonen om en ny tid i sivilisasjonens utvikling:

For menneskets evne er dette en ny syklus. Alle verdens horisonter lyser, og verden skal ganske visst bli som en hage og et paradys ... Dere er løst fra gammel overtro som har holdt menneskene i uvitenhet og ødelagt grunnvollen for sann menneskelighet.

Guds gave til denne opplyste tidsalder er kunnskapen om menneskehetens enhet og om religionens grunnleggende enhet. Krig mellom nasjoner skal opphøre, og ved Guds vilje skal Den største fred komme; verden vil vise seg som en ny verden, og alle mennesker vil leve som brødre.²³

Etter å ha oppholdt seg to måneder til i Paris og reist tilbake til Alexandria for å tilbringe vinteren der og gjenvinne helsen, seilte 'Abdu'l-Bahá til New York City den 25. mars 1912, dit han ankom den 11. april samme år. Selv på det enkleste materielle plan var programmet en prestasjon som meget vel kan være uten sidestykke i moderne historie, et program fullpakket med hundrevis av offentlige taler, konferanser og private samtaler i mer enn førti byer over hele Nord-Amerika og ytterligere nitten i Europa, noen av dem besøkt mer enn én gang. På begge kontinenter, men særlig i Nord-Amerika, ble 'Abdu'l-Bahá mottatt med stor anerkjennelse av fremstående tilhørere som hadde viet seg til slike saker som fred, likestilling, rasemessig likeverd, sosiale reformer og moralsk utvikling. Hans taler og samtaler fikk nesten daglig bred dekning i aviser med høye opplagstall. Han selv skulle senere skrive at han hadde merket "... at alle dører var åpne, ... og at gudsríkets ideelle kraft fjernet enhver hindring og sperring."²⁴

Den åpenhet som han ble møtt med, fikk 'Abdu'l-Bahá til klart å forkynne de sosiale prinsippene i den nye åpenbaring. Shoghi Effendi har sammenfattet sannhetene som dermed ble fremlagt:

Den uavhengige søken etter sannhet, uhindret av overtro eller tradisjon; hele menneskeslektens enhet – det sentrale prinsipp og den grunnleggende læresetning i troen; alle religioners fundamentale enhet; fordømmelsen av alle slags fordommer, knyttet til enten religion, rase, klasse eller nasjon; harmonien som må råde mellom religion og vitenskap; likeverdet mellom menn og kvinner, de to vinger som gjør det mulig for menneskehetens fugl å fly; innføringen av obligatorisk skolegang; valget av et universelt hjelpespråk; avskaffelsen av ekstrem rikdom og fattigdom; opprettelsen av en verdensdomstol for å avgjøre

stridigheter mellom nasjoner; opphøyelsen av arbeid, utført i en ånd av tjeneste, til gudsdyrkelsens stade; lovprisningen av rettferdighet som det herskende prinsipp i samfunnet, og av religion som et bolverk for å beskytte alle folk og nasjoner; og opprettelsen av en varig verdensfred som hele menneskehetens høyeste mål – disse utmerker seg som de viktigste elementer i den guddommelige statsdannelse som han i løpet av disse misjonsreisene proklamerte både for samfunnets ledende opinionsdannere og for folkemassene generelt.²⁵

Kjernen i Mesterens budskap var kunngjøringen om at den lenge lovede dag for foreningen av menneskeheten og grunnleggelsen av Guds rike på jord var kommet. Dette rike, slik det ble fremstilt i 'Abdu'l-Bahás brev og taler, hadde overhodet ingenting til felles med de hinsidige antagelser som er velkjent fra den tradisjonelle religions lære. Mesteren kunngjorde snarere menneskehetens overgang til moden alder og fremveksten av en verdenssivilisasjon der utviklingen av hele spekteret av menneskets evner vil være frukten av samspillet mellom allmenne åndelige verdier på den ene side og på den annen side materielle fremskritt som ennå ingen på den tid hadde drømt om.

Han sa at middelet for å oppnå målet allerede fantes. Det som krevdes var handlingsvilje og tro til å holde frem:

Vi vet alle at internasjonal fred er bra, at den er årsaken til liv, men vilje og handling er nødvendig. Siden dette århundre er lysets århundre, er evnen til å oppnå fred blitt sikret. Det er sikkert at disse ideene vil spre seg blant menneskene i en slik grad at de vil føre til handling.²⁶

Selv om prinsippene for den nye åpenbaring ble uttrykt med usvikelig elskverdighet og hensynsfullhet, ble de i både offentlige og private møter fremlagt uten kompromisser. Mesterens handlinger var uten unntak like veltalende som ordene han brukte. I De forente stater kunne for eksempel ingenting tydeligere ha formidlet bahá'í-lærens tro på religionens enhet enn 'Abdu'l-Bahás beredvillige bruk av henvisninger til profeten Muhammed i taler til kristne publikum og hans energiske

legitimering av både kristendommens og islams guddommelige opprinnelse overfor menigheten i Temple Emanu-El i San Francisco. Hans evne til å vekke tillit hos kvinner i alle aldre om at de var i besittelse av åndelige og intellektuelle evner fullt på høyde med mennene, hans uprovoserende, men klare uttrykk for meningen med Bahá'u'lláhs lære om rasemessig enhet ved å invitere svarte så vel som hvite gjester til sitt eget middagsbord og til sine fremstående vertinners taffel, og hans understreking av den altoverskyggende viktighet av enhet ved alle sider av bahá'í-bestrebelse – en slik anskueliggjøring av hvordan livets åndelige og praktiske sider må vekselvirke, åpnet vinduer til en ny verden av muligheter for de troende. Den ånd av uforbeholden kjærlighet som disse oppgaver ble uttrykt i, lyktes å beseire frykten og uvissheten hos dem som Mesteren talte til.

Enda større enn innsatsen Mesteren viet sin offentlige utleggelse av Saken, var tiden og energien han viet til å gi de troende en dypere forståelse av de åndelige sannheter i Bahá'u'lláhs åpenbaring. I by etter by, fra tidlig morgen til sent på kveld, ble timene som ikke var beslaglagt av hans oppdrags offentlige krav, avsatt til å besvare vennenes spørsmål, ivareta deres behov og inngi dem en tillitsfull holdning til de bidrag hver enkelt kunne gi for å fremme den Sak de hadde tilsluttet seg. Hans besøk i Chicago ga 'Abdu'l-Bahá muligheten til egenhendig å legge ned grunnsteinen til det første bahá'í-gudshus i Vesten, et prosjekt som var inspirert av det som allerede pågikk i 'Ishqábád, og som likeledes ble oppmuntret av 'Abdu'l-Bahá fra det øyeblikk ideen var unnfanget.

Mashriqu'l-adhkár er en av de aller viktigste institusjoner i verden, og den har mange underordnede forgreninger. Selv om det er et gudshus, er det også tilknyttet et sykehus, et apotek, et herberge for reisende, en skole for foreldreløse barn og et universitet for høyere studier ... Det er mitt håp at mashriqu'l-adhkár nå vil bli opprettet i Amerika, og at sykehuset, skolen, universitetet, apoteket og herberget gradvis vil følge, og at alle vil virke etter de mest effektive og systematiske fremgangsmåter.²⁷

Som for prosessen som samtidig utfoldet seg i Persia, vil bare fremtidige historikere være i stand til fullt ut å erkjenne den skapende kraft ved denne siden av reisene til Vesten. Memoarer og brev har vitnet om den måten sågar kortvarige møter med Mesteren skulle holde utallige vestlige bahá'íer oppe gjennom de påfølgende år med anstrengelser og oppofrelse, mens de kjempet for å utbre og befeste troen. Uten en slik inngripen fra Paktens midtpunkt selv er det umulig å forestille seg at små grupper av vestlige troende – helt uten den åndelige arv som deres persiske trosfeller fikk gjennom sine foreldres og besteforeldres medvirkning i de heroiske begivenheter i den tidlige bábí- og bahá'í-historien – ville vært i stand til så raskt å fatte hva Saken krevet av dem og gå i gang med de avskrekkende oppgaver dette innebar.

Hans tilhørere ble oppfordret til å bli de kjærlige og fortrøstningsfulle talsmenn for en mektig siviliserende prosess med anerkjennelsen av menneskeslektens enhet som sitt midtpunkt. Han lovet dem at de, idet de reiste seg for å gå i gang med sin oppgave, ville finne at det var åpnet for helt nye evner både hos dem selv og andre, evner som Gud i denne tid har skjenket menneskeslekten:

Dere må bli selve sjelen i verden, den levende ånd i legemet hos menneskenes barn. I denne vidunderlige tidsalder, på denne tid da Den urgamle skjønnhet, Det største navn, har steget opp over verdens horisont med utallige gaver, har Guds ord inngitt menneskehetens innerste essens en så overveldende kraft at han har fratatt folks menneskelige egenskaper all innvirkning og med sin altbeseirende kraft forenet folkeslagene i enhetens veldige hav.²⁸

Det er kanskje ingenting som vitner tydeligere om de troendes respons på denne appell enn det faktum at enheten som ble etablert blant dem, ikke hemmet deres levende, personlige måter å uttrykke troens sannheter på. Forholdet mellom individet og samfunnet har alltid vært et av de mest utfordrende spørsmål i samfunnsutviklingen. Man trenger bare lese beretninger, om så flyktig, om tidlige vestlige bahá'íers liv for å bli klar over den høye grad av individualitet som preget mange av dem,

særlig de mest aktive og kreative. Ikke sjelden hadde de funnet troen først etter en grundig undersøkelse av ulike åndelige og sosiale bevegelse som på den tid var utbredt, og denne vide forståelse av deres samtidiges bekymringer og interesser bidro utvilsomt til å gjøre dem til slike effektive undervisere i troen. Det er imidlertid like klart at det brede spekter av uttrykksmåter og forståelse blant dem ikke hindret dem eller deres medtroende i å bidra til å bygge en kollektiv enhet som var Sakens viktigste tiltrekkende kraft. Som memoarene og de historiske beretninger fra perioden gjør det klart, var hemmeligheten ved denne balansen mellom individ og samfunn det åndelige bånd som knyttet alle troende til Mesterens ord og eksempel. I en vesentlig forstand var 'Abdu'l-Bahá bahá'í-saken for dem alle.

Ingen objektiv gjennomgang av 'Abdu'l-Bahás oppdrag i Vesten kan unnlate å ta i betraktning det forstemmende faktum at kun et lite antall av dem som hadde sluttet seg til troen – og vesentlig færre blant det offentlige publikum som hadde stimlet sammen for å høre hans ord – fikk mer enn en relativt vag forståelse av rekkevidden av hans budskap. Siden 'Abdu'l-Bahá innså disse begrensninger hos sine tilhørere, nølte han i sine forbindelser med vestlige troende ikke med å ta opp handlinger som kalte dem til et bevissthetsnivå høyt over ren sosialliberalisme og toleranse. Ett eksempel som må representere en rekke slike mellomkomster, var hans milde, men dramatiske handling å oppmuntre til ekteskap mellom Louis Gregory og Louise Mathew – den ene svart, den andre hvit. Initiativet satte en standard for det amerikanske bahá'í-samfunn når det gjelder den virkelige betydning av rasemessig integrering, hvor fryktsomme og trege dets medlemmer enn var i sin reaksjon på utfordringens sentrale innebyrd.

Selv uten en dyp forståelse av Mesterens mål gikk de som tok imot hans budskap, i gang med å omsette i praksis de prinsipper han lærte dem, ofte med store personlige kostnader. Forpliktelse overfor den internasjonale fredssaken; avskaffelse av den ekstreme rikdom og fattigdom som undergravet samfunnets enhet; bekjempelse av fordommer av nasjonal, rasemessig og annen art; oppfordring til lik skolegang for gutter og jenter; behovet for å riste av seg lenkene av gamle dogmer

som hemmet undersøkelsen av virkeligheten – disse prinsipper for sivilisasjonens fremgang hadde gjort et mektig inntrykk. Det som få om noen av Mesterens tilhørere fattet – kanskje kunne ha fattet – var den revolusjonerende forandring i selve samfunnsstrukturen og menneskenaturens frivillige underkastelse under den guddommelige lov som, når alt kommer til alt, alene kan bevirke de nødvendige endringer i holdning og adferd.

Nøkkelen til denne visjon om den kommende forvandling i mennesketens individuelle og sosiale liv var ‘Abdu’l-Bahás forkynnelse, kort tid etter ankomsten til Nord-Amerika, av Bahá’u’lláhs Pakt og av den sentrale rolle han selv var kalt til å ha i den. Sagt med Mesterens egne ord:

Når det gjelder det aller største særpreg ved Bahá’u’lláhs åpenbaring, en egen læresetning som ikke ble gitt av noen av fortidens profeter, så er det beskikkelsen og utnevnelsen av Paktens midtpunkt. Gjennom denne utnevnelse og foranstaltning har han vernet og beskyttet Guds religion mot stridigheter og splittelser og gjort det umulig for noen å danne en ny sekt eller trosgruppering.²⁹

Ved å velge New York City for sitt formål – og betegne den som “Paktens by” – avslørte ‘Abdu’l-Bahá for de troende i Vesten myndighetsoverdragelsen som grunnleggeren av deres tro hadde foretatt angående den endelige fortolkning av sin åpenbaring. En høyt ansett troende, Lua Getsinger, var av Mesteren blitt anmodet om å forberede gruppen av bahá’ier som hadde samlet seg i huset hvor han midlertidig bodde, på denne historiske kunngjøring, hvorpå han selv gikk ned og talte i generelle vendinger om noe av det Pakten innebar. Juliet Thompson, som sammen med en av de persiske tolkene hadde vært i rommet ovenpå da dette oppdraget ble gitt til hennes venn, har etterlatt seg en beretning

om omstendighetene. Hun siterer ‘Abdu’l-Bahá slik:

Jeg er Pakten, utnevnt av Bahá’u’lláh, og ingen kan imøtegå hans ord. Dette er Bahá’u’lláhs testament. Dere vil finne det i den hellige Aqdas-boken. Gå ut og forkynn: ‘Dette er Guds Pakt midt iblant dere.’³⁰

Pakten, som av Bahá’u’lláh var tenkt som virkemiddelet som ifølge Shoghi Effendi skulle “videreføre troens innflytelse for alltid, trygge dens ukrenkelighet, sikre den mot splittelse og anspore dens verdensomspennende utvidelse”,³¹ var av noen av Bahá’u’lláhs egne familie-medlemmer blitt brutt nesten umiddelbart etter hans bortgang. Da disse personer innså at myndigheten som Mesteren var gitt gjennom *Kitáb-i-Ahd*, Grenens tavle og beslektede dokumenter, kullkastet deres private håp om å vende Saken til egen fordel, innledet de et hardnakket felttog for å undergrave hans posisjon, først i Det hellige land og deretter i Persia, hvor størstedelen av bahá’í-samfunnet var samlet. Da disse intrigene mislyktes, forsøkte de å spille på den osmanske regjeringens frykt og grådigheten hos dens representanter i Palestina. Også dette håp brøt sammen da den “ungtyrkiske revolusjon” styrtet regimet i Konstantinopel og hengte rundt tretti av dets ledende embetsmenn, deriblant flere som hadde vært innblandet i paktbryternes planer.

I Vesten hadde representanter som var utsendt av Mesteren i løpet av de første årene av hans embetstid, ført en vellykket kamp mot renkespillet til Ibrahim Khayru’lláh – ironisk nok den person som hadde gjort mange av de amerikanske troende kjent med Saken. Han hadde tatt sikte på å sikre seg en lederposisjon gjennom forbindelser med paktbryterne i den hellige familie. Slike erfaringer hadde utvilsomt forberedt de vestlige troende på Mesterens formelle bekjentgjøring av sitt stade og på den fasthet hvorved han påla de troende å unngå enhver omgang med slike kilder til splittelse: “Visse svake, lunefulle, ondsinnede og uvitende sjeler... har bestrebet seg på å utslette den guddommelige Pakt og testamentet og tilgrumse det klare vann slik at de kunne fiske i det.”³² En klarere avtegning av innebyrden av denne store organiserende lov i den nye religionsordning skulle imidlertid komme bare gradvis, siden

de nye samfunn strevde med å overvinne meningsforskjeller og motstå den stadig tilbakevendende menneskelige hang til fraksjonsdannelse.

Mens han både i offentlige taler og private samtaler formidlet visjonen om en verden i enhet og fred som Guds åpenbaring for vår tid vil opprette, advarte Mesteren ettertrykkelig mot de nære farer som ventet i horisonten – både for troen og for verden. For begge deler forutså ‘Abdu’l-Bahá, sagt med Shoghi Effendis ord, en “vinter med en strenghet uten like”.

For Guds Sak ville denne vinteren medføre hjerteskjærende svik mot Pakten. I Nord-Amerika forble vankelmodigheten hos et lite antall personer som var utilfredse i sin streben etter personlig lederskap, en stadig kilde til vanskeligheter for samfunnet, idet de undergravet troen for noen og fikk andre til rett og slett å gli bort fra å delta i troen. Også i Persia ble vennenes tro prøvet gjennom intrigene fra ærgjerrige personer som brått våknet til de muligheter for selvhevdelse de mente å se i fremgangen som fulgte Mesterens arbeid i Vesten. I begge tilfeller ble følgene av slike frafall til sjuende og sist at de faste troendes hengivenhet ble enda dypere.

Når det gjelder menneskeheten i sin alminnelighet, advarte ‘Abdu’l-Bahá i illevarslende vendinger om den katastrofen han så nærme seg. Skjønt han la vekt på betydningen av forsoningsbestrebelse som i noen grad kunne mildne lidelsene for verdens folk, etterlot han ingen tvil om omfanget av faren hos sine tilhørere. I en av de større avisene i Montreal, hvor pressedekningen av reisen var særlig omfattende, ble det referert:

“Hele Europa er en militærleir. Disse krigerske forberedelser vil nødvendigvis kulminere i en stor krig. De veldige opprustninger fremkaller i seg selv krig. Dette store arsenal må ta fyr. Det er ikke noen profetisk karakter over et slikt syn,” sa ‘Abdu’l-Bahá; “det er utelukkende basert på resonnement.”³³

Den 5. desember 1912 seilte den personlighet som var blitt hyllet over hele Nord-Amerika som “Fredsapostelen”, fra New York med kurs for Liverpool. Etter relativt korte opphold i London og andre britiske sentre

besøkte han en rekke byer på fastlandet, tilbrakte atter flere uker i Paris, hvor han kunne gjøre bruk av Hippolyte Dreyfus' tjenester, hvis arabiske og persiske skriftspråk dekket Mesterens behov. Som den anerkjente kulturelle hovedstad på det europeiske fastland var Paris et midtpunkt for besøkende fra mange deler av verden, heriblant Østen. Mens talene han holdt i løpet av sine to lengre besøk i byen, ofte henviser til de store sosiale spørsmål som ble drøftet andre steder, later de til å være særpreget av en inderlig åndelighet som må ha rørt hjertene dypt hos dem som fikk den gunst å møte ham:

Løft deres hjerter opp over det nåtidige, og se med troens øyne inn i fremtiden! I dag blir frøet sådd, såkornet faller til jorden, men se, den dag vil komme da det skal vokse opp som et stort tre, og dets grener skal være fulle av frukt. Fryd dere og vær glade over at denne dagen har grydd, søk å erkjenne dens kraft, for den er i sannhet vidunderlig!³⁴

Om morgenen den 13. juni 1913 gikk 'Abdu'l-Bahá om bord i dampskipet S.S. *Himalaya* i Marseille og ankom til Port Said i Egypt fire dager senere. Det Shoghi Effendi kalte "hans historiske reiser", endte da han kom tilbake til Haifa den 5. desember 1913.

Nesten på dagen to år etter 'Abdu'l-Bahás uttalelse til redaktøren av *Montreal Daily Star* kollapset plutselig den verden som hadde nytt en slik berusende selvtillit, og hvis grunnvoller hadde virket uangripelige. Katastrofen er blant folk flest knyttet til mordet i Sarajevo på tronarvingen til det østerriksk-ungarske keiserrike, og rekken av feilgrep, lettsindige trusler og tankeløse appeller til "ære" som direkte førte til første verdenskrig, ble så avgjort tent av denne relativt mindre betydelige hendelse. I virkeligheten burde imidlertid innledende "murringer" gjennom hele det første tiår av århundret, slik Mesteren hadde påpekt, ha gjort

europæiske ledere oppmerksomme på hvor skrøpelig den eksisterende orden var.

I årene 1904-1905 hadde det japanske og det russiske keiserrike gått til krig med en voldsomhet som førte til at sistnevnte stormakt fikk så godt som alle sine sjøstridskrefter ødelagt og måtte avstå territorier som landet hadde ansett for å ha livsviktig betydning for sine interesser, en ydmykelse som skulle få langvarige ettervirkninger både hjemme og ute. Ved to anledninger i løpet av disse første år av århundret ble krig så vidt avverget mellom Frankrike og Tyskland om imperialistiske planer i Nord-Afrika, bare ved at andre makter grep inn av egen interesse. I 1911 forårsaket italienske ambisjoner på tilsvarende måte en farlig trussel mot internasjonal fred ved annekasjonen av det nåværende Libya fra Det osmanske rike. Den internasjonale ustabilitet var blitt enda dypere – slik Mesteren også hadde advart om – da Tyskland, som følte seg hemmet av et voksende nett av fiendtligsinnede allianser, tok fatt på et massivt sjømilitært oppbyggingsprogram for å gjøre slutt på det tidligere aksepterte britiske forsprang.

Disse konfliktene ble skjerpet av spenninger blant de undertrykte folkegrupper i husene Romanovs, Habsburgs og Osmans riker. Mens de ventet kun på ett eller annet vendepunkt i begivenhetenes gang som kunne løse grepet fra de vakleворne systemer som undertrykte dem, så polakker, tsjekkere, slovakker, baltene, rumenere, kurdere, arabere, armenere, grekere, makedonere, slaver og albanere ivrig frem til sin frigjøringsdag. En mengde sammensvergelses-, motstandsgrupper og separatistorganisasjoner utnyttet utrettelig dette nettverk av sprekker i det bestående systemet. Inspirert av ideologier som spente fra nærmest usammenhengende anarkisme som den ene ytterlighet til skarpslipte rasistiske og nasjonalistiske tvangsforestillinger som den andre, delte disse undergrunnskraftene én naiv overbevisning: Hvis den bestemte del av det herskende system som de hadde siktet seg inn mot, på en eller annen måte kunne styrtes, ville den ideoende edelhet hos den del av menneskeheten som støttet deres mål – eller den antatte edelhet hos menneskeheten i sin alminnelighet – av seg selv sikre en ny æra av frihet og rettferdighet.

Alene blant disse vordende representanter for drastiske endringer skred en bredt anlagt bevegelse systematisk og med nådeløs målbevissthet frem med verdensrevolusjon som mål. Kommunistpartiet, som hentet både sin intellektuelle fremdrift og sin urokkelige tillit til sin endelige seier i skriftene fra det nittende århundres ideolog Karl Marx, hadde lyktes i å etablere grupper med engasjerte tilhengere rundt om i Europa og i ulike andre land. Den kommunistiske bevegelse var overbevist om at læremesterens geni hadde vist over enhver tvil at det var i hovedsak materielle krefter som hadde gitt opphav til både menneskets bevissthet og dets sosiale organisering, så den avviste gyldigheten av både religion og “borgerlige” moralnormer. Fra dens synspunkt var tro på Gud en nevrotisk svakhet som menneskeslekten hadde hengitt seg til, en svakhet som utelukkende hadde latt suksessive herskerklasser bruke overtro som et middel til å trellbinde massene.

For verdens ledere, som blindt nærmet seg den verdensbrann som hovmod og dårskap hadde beredt, var vitenskapens og teknologiens store fremskritt hovedsakelig et middel for å oppnå et militært overtak over sine motstandere. De europeiske motstandere av de berørte nasjoner var imidlertid ikke de utarmede og i stor grad uopplyste kolonibefolkninger som de hadde kunnet undertrykke. Den falske trygghet som militært utstyr på denne måten skapte, førte ubønhørlig til et kappløp for å utstyre armeer og flåter med de mest avanserte moderne våpen, og å gjøre det i så stor skala som mulig. Maskingeværer, langtrekkende artilleri, slagskip, undervannsbåter, landminer, giftgass og muligheten til å utruste fly for bombeangrep fremsto som kjennetegn ved det en kommentator har betegnet som “dødens teknologi”.³⁵ Alle disse tilintetgjørelsesmidler skulle bli utplassert og forbedret i løpet av den kommende konflikt, slik ‘Abdu’l-Bahá hadde varslet.

Vitenskap og teknologi øvet også et annet, mer ubestemmelig press på den herskende orden. Industriproduksjon i stor skala ble tilskyndet av våpenkappløpet og hadde økt forflytningen av befolkninger inn i bymessige sentre. Ved utgangen av det foregående århundre var denne prosessen allerede i gang med å undergrave nedarvede normer og troskapsbånd, den lot et økende antall mennesker bli påvirket av nye

ideer om gjennomføring av sosiale forandringer, og den pirret massenes appetitt på materielle goder som tidligere hadde vært tilgjengelige bare for samfunnets øverste sjikt. Selv under relativt eneveldige systemer var allmennheten begynt å fornemme i hvilken grad den sivile myndighets effektivitet avhang av dens evne til å vinne bred støtte i befolkningen. Disse sosiale utviklingene skulle ha uforutsette og langtrekkende følger. Etter hvert som krigen skulle trekke i langdrag og det ble stilt spørsmål ved tankeløs tro på dens enkelhet, skulle millioner av menn i verneplikts-armeer på begge sider begynne å se på sine lidelser som meningsløse i seg selv og fruktesløse når det gjaldt sitt eget og sine familiers velvære.

Utover disse følger av teknologisk og økonomisk forandring lot vitenskapelig fremgang til å fremme lettvinde antagelser om menneskenaturen, den nesten upåaktede ferniss som Bahá'u'lláh har betegnet som "all tillært kunnskaps fordunklende støv".³⁶ Disse utforskede oppfatninger spredte seg til stadig bredere tilhørerskarer. Sensasjons-jaget i populærpressen, flammende debatter mellom vitenskapsmenn eller lærde på den ene side og teologer eller innflytelsesrike geistlige på den annen, sammen med den raske utbredelse av offentlig skolegang, fortsatte å undergrave autoriteten i anerkjente religiøse læresetninger, så vel som i rådende moralnormer.

Disse jordskjelvkrefter i det nye århundre forenet seg og gjorde situasjonen som møtte den vestlige verden i 1914, ytterst ustabil. Da den store katastrofebrannen faktisk brøt ut, ble marerittet derfor langt verre enn tenksomme mennesker hadde fryktet. Det har ingen hensikt her å gjennomgå den første verdenskrigs grundig analyserte verdensødeleggelse. Statistikken i seg selv overgår nesten menneskelig fatteevne: Det er anslått at seksti millioner til sist ble kastet inn i det mest gruoppvekkende inferno historien noensinne hadde kjent til; åtte millioner av dem døde under krigen, og i tillegg ble ti millioner eller flere permanent invalidisert av forkrøplende skader, utbrente lunger og fryktelige vansiringer.³⁷ Historikere har antydnet at de totale økonomiske kostnader kan ha nådd tretti milliarder dollar og tilintetgjort en betydelig del av Europas totale kapitalformue.

Ikke engang slike massive tap begynner å antyde ødeleggelsens fulle

omfang. En av vurderingene som lenge avholdt president Woodrow Wilson fra å forelegge kongressen den krigserklæring som da var blitt så godt som uunngåelig, var hans bevissthet om det moralske forfall som ville følge. Ikke det ringeste av særtrekkene som kjennetegnet denne usedvanlige mannen – en statsmann hvis klarsyn både 'Abdu'l-Bahá og Shoghi Effendi har lovprist – var hans forståelse av den menneskenaturens forrælse som ville bli den verste arv etter tragedien som da var i ferd med å sluke Europa, en arv som det var utenfor menneskelig evne å omgjøre.³⁸

Betraktninger over omfanget av lidelsen menneskeheten gjennomgikk under de fire krigsårene – og det påfølgende tilbakeslag for den lange, smertefulle prosessen med å sivilisere menneskets natur – føyer en sorgelig styrke til de ord Mesteren bare to eller tre år tidligere hadde rettet til publikum i slike europeiske byer som London, Paris, Wien, Budapest og Stuttgart, så vel som i Nord-Amerika. En kveld mens han talte i ekteparet Sutherland Maxwells hjem i Montreal, hadde han sagt:

I dag vandrer menneskehetens verden i mørke fordi den ikke har kontakt med Guds verden. Det er derfor vi ikke ser Guds tegn i menneskehjertene. Den hellige ånds kraft har ingen påvirkning. Når en guddommelig åndelig opplysning blir åpenbar i menneskehetens verden, når guddommelig veiledning og ledelse kommer til syne, da følger opplysning, en ny ånd virkeligjøres i det indre, og et nytt liv blir skjenket. Det er som fødselen fra dyreriket til menneskeriket ... Jeg vil be, og dere må likeledes be, om at en slik himmelsk gave må bli virkeligjørt; om at strid og fiendskap må bli fordrevet, krig og blodsutgytelse tatt bort; om at hjertene må oppnå fullendt forbindelse, og at alle folk må drikke av den samme kilde.³⁹

Den hevnpregede fredsavtale som de allierte krefter påtvang sine beseirede fiender, lyktes bare i å så frøene til en annen enda frykteligere konflikt, slik både 'Abdu'l-Bahá og Shoghi Effendi har påpekt. De rui-nerende erstatningsbeløp som de beseirede ble avkrevet – og uretten som påla dem å godta hele skylden for en krig som alle parter i en eller

annen grad hadde vært ansvarlige for – var blant faktorene som skulle gjøre Europas demoraliserte folkeslag rede til å ta imot totalitære løfter om lettelser som de ellers kanskje ikke ville ha vurdert.

Uansett hvor strenge erstatninger de beseirede ble avkrevet, våknet de antatte seierherrer ironisk nok til den sjokkerende erkjennelsen av at deres seier – og kravet om ubetinget kapitulasjon som hadde drevet den frem – hadde en tilsvarende lammende pris. En veldig krigsgjeld gjorde for alltid slutt på den økonomiske dominans som disse europeiske nasjoner hadde tilegnet seg gjennom tre århundrer med imperialistisk utbytting av planeten for øvrig. Døden for millioner av unge menn, som ville ha vært sterkt tiltrengt for å møte utfordringene i de kommende tiår, var et tap som aldri kunne bli rettet opp. Faktisk mistet Europa selv – som bare fire korte år tidligere hadde syntes å representere høydepunktet av sivilisasjon og innflytelse i verden – med ett slag denne overlegenhet og begynte sin ubønnhørlige nedtur gjennom de følgende tiår mot stillingen som medhjelper for et nytt fremvoksende maktsentrum i Nord-Amerika.

I begynnelsen så det ut til at fremtidsvisjonen som Woodrow Wilson hadde unnfanget, nå ville bli gjennomført. Delvis viste dette seg å være tilfelle etter hvert som undertrykte folk rundt om i Europa vant friheten til å forme sin egen skjebne ved at en rekke nye nasjonalstater dukket frem fra ruinene av de tidligere imperier. Videre ga presidentens “fjorten punkter” hans offentlige uttalelser en så stor moralsk autoritet i millioner av europeeres bevissthet at ikke engang de mest gjenstridige av hans lederkolleger blant de allierte makter fullt ut kunne ignorere hans ønsker. Til tross for måneder med småkrangling om kolonier, grenser og klausuler i fredstraktatens tekst, inkluderte Versailles-avtalen omsider en redusert utgave av det foreslåtte Folkeforbundet, en institusjon som man håpet kunne regulere fremtidige stridigheter mellom nasjoner og skape harmoni i internasjonale anliggender.

Shoghi Effendis kommentar til betydningen av dette historiske initiativ fordrer ettertanke hos enhver bahá'í som prøver å forstå begivenhetene i dette turbulente århundre. I sin beskrivelse av to nært forbundne utviklinger som er knyttet til en gryende verdensfred, vekt-

legger han det faktum at de er “bestemt å skulle kulminere i én storslått avslutning i tidens fylde”.⁴⁰ Beskytteren beskriver den første som forbundet med bahá’í-samfunnets oppgave på det nordamerikanske kontinent, den andre med De forente staters skjebne som nasjon. Når det gjelder det sistnevnte fenomen, som skrev seg tilbake til utbruddet av første verdenskrig, skriver Shoghi Effendi:

Den ble opprinnelig satt i gang ved at president Wilson utformet sine forten punkter og dermed for første gang knyttet denne republikk tett sammen med den gamle verdens skjebne. Den led sitt første tilbakeslag da denne republikk brøt med det nyopprettede Folkeforbundet, som denne president hadde arbeidet iherdig for å skape. ... Hvor lang og kronglet veien enn er, så må denne prosessen, gjennom en serie av seire og tilbakeslag, føre til at den østlige og vestlige halvkule forenes politisk, til at det oppstår en verdensregjering, og til at Den mindre fred opprettes, som forutsagt av Bahá’u’lláh og bebudet av profeten Jesaja. Den må til sist nå sitt høydepunkt i at Den største freds banner foldes ut, i gullalderen for Bahá’u’lláhs religionsordning.⁴¹

Hvor sørgelig var ikke da skjebnen for den idé som hadde inspirert den amerikanske presidents innsats. Som det snart skulle vise seg, var Forbundet dødfødt. Selv om det inneholdt slike elementer som en lovgivende forsamling, en domstol, en utøvende makt og et støttende byråkrati, var det blitt nektet myndigheten som var avgjørende for arbeidet som det angivelig var ment å skulle utføre. Det var låst i det nittende århundres forestilling om uhemmet nasjonal suverenitet og kunne fatte beslutninger bare ved enstemmig samtykke fra medlemsstatene, et krav som i stor grad utelukket effektiv handling.⁴² Hulheten i systemet ble dessuten avdekket da det unnlot å inkludere noen av verdens mektigste stater: Tyskland var blitt avvist som en beseiret nasjon regnet som ansvarlig for krigen, Russland ble til å begynne med nektet adgang på grunn av sitt bolsjevik-regime, og De forente stater selv avsto – som en følge av trangsynt partiånd i kongressen – både å slutte seg til Forbundet og å ratifisere traktaten. Ironisk nok viste selv de halvhjertede forsøk på å

beskytte etniske minoriteter i de nydannede nasjonalstatene seg til slutt ikke å være stort mer enn våpen til bruk i Europas vedvarende brodermorderiske konflikter.

Kort sagt, nettopp i det øyeblikk i menneskets historie da et voldsutbrudd uten like hadde undergravet en sivilisert adferds nedarvede bolverk, hadde det politiske lederskap i den vestlige verden svekket det eneste alternative system for internasjonal orden som sprang ut fra erfaringene fra denne katastrofen, og som alene kunne ha mildnet den mye større lidelse som var i vente. Som ‘Abdu’l-Bahás profetiske ord uttrykker: “Med leppene forkynner makthavere og folk ustanselig fred, fred, mens ilden av uslukket hat fortsatt ulmer i deres hjerter.” “Ondene som verden nå lider under, vil forfleres,” tilføyet han i 1920, “mørket som omslutter den vil bli tettere. ... De beseirede makter vil fortsette å egge til uro. De vil ty til ethvert tiltak så de kan tenne krigens flamme på nytt.”⁴³

Mens krigens inferno omsluttet verden, rettet ‘Abdu’l-Bahá oppmerksomheten mot den ene store oppgave som gjensto i hans embetstid: å sikre at budskapet som var blitt oversett – eller motarbeidet – både i det islamske og i det vestlige samfunn, ville bli kunngjort for jordens fjerneste avkroker. Verktøyet han utviklet til dette formålet var den guddommelige plan presentert i fjorten store tavler, fire av dem stilet til bahá’í-samfunnet i Nord-Amerika og ti tilleggstavler stilet til fem bestemte deler av dette samfunnet. Sammen med *Karmels tavle* av Bahá’u’lláh og Mesterens testament ble *Den guddommelige plans tavler* av Shoghi Effendi beskrevet som tre av Sakens “grunndokumenter”. Den guddommelige plan ble åpenbart i løpet av krigens mørkeste dager i 1916 og 1917 og kalte den lille gruppen amerikanske og kanadiske troende til å påta seg rollen som ledere i etableringen av Guds Sak over hele planeten. Innebyrden av tillitsvervet var egnet til å vekke ærefrykt. Sagt

med Mesterens ord:

Det håp 'Abdu'l-Bahá nærer for dere, er at den samme fremgang som har fulgt deres innsats i Amerika, kan krone deres bestrebelser i andre deler av verden, at Guds Saks anseelse gjennom dere kan spres over hele Østen og Vesten og det kan forkynnes i alle klodens fem verdensdeler at hærskares Herres rike er kommet. I samme stund som dette guddommelige budskap blir båret fra Amerikas kyster av de amerikanske troende og blir spredt i Europa, Asia, Afrika og Australia og så langt som til øyene i Stillehavet, vil dette samfunn finne at det er trygt grunnfestet på et evigvarende herredømmes trone. Da vil alle jordens folk bevitne at dette er et samfunn som er åndelig opplyst og mottar guddommelig ledelse. Da vil hele jorden gjenlyde av lovord om dets majestet og storhet.⁴⁴

Shoghi Effendi minner oss om at denne historiske oppgave, av ham beskrevet som "det nordamerikanske bahá'í-samfunns fødselsrett",⁴⁵ er rotfestet i Guds tvillingmanifestasjoners ord til menneskehetens modenhetsalder. Den fremtrådte først i Bábs ord, som anmodet "Vestens folk" om å "komme ut fra deres byer" for å "bistå Gud før den dag da nådens Herre skal komme ned til dere i skyggen av skyene...", og å bli "som sanne brødre i Guds ene og udelelige religion, fri for alt som skiller dere, ... slik at dere finner dere selv gjenspeilet i dem, og de i dere".⁴⁶ I sin formaning til "herskere over Amerika og presidenter i republikkene der" ga Bahá'u'lláh selv et mandat som er uten parallell i noen av hans andre henvendelser til verdens ledere: "Bøt det brutte med rettferdighetens hender, og knus den fremgangsrike undertrykker med den stav som er budene fra deres Herre, forordneren, den allvise."⁴⁷ Det var også Bahá'u'lláh som forkynnte en av de dypeste sannheter om prosessen som sivilisasjonen har utviklet seg gjennom: "I Østen har lyset fra hans åpenbaring brutt frem; i Vesten har tegnene på hans herredømme kommet til syne. Overvei dette i deres hjerter, o folk."⁴⁸

Selv om den guddommelige plan skulle "bli stilt i bero", som Beskytteren senere skulle si, inntil det nødvendige system for å gjennomføre

den var skapt, hadde 'Abdu'l-Bahá valgt ut, beredt til dåd og bemyndiget en gruppe troende som skulle føre an i igangsettelsen av foretagendet. Hans eget liv gikk nå raskt mot slutten, men de tre år han hadde igjen etter slutten på verdenskrigen, lot i tilbakeblikk til å gi en forsmak på de seire Saken selv skulle oppleve etter hvert som århundret utviklet seg. De endrede forhold i Det hellige land ga Mesteren frihet til uhindret å drive sitt arbeid og skapte de betingelser hvor hans begavelse i sinn og ånd kunne øve sin innflytelse på statstjenestemenn, besøkende rangspersoner av alle slag og de ulike samfunn som utgjorde befolkningen i Det hellige land. Mandatmakten selv søkte å uttrykke sin anerkjennelse for den forenende virkningen av hans eksempel og det filantropiske arbeid han gjorde ved å slå ham til ridder.⁴⁹ Viktigere var at en fornyet strøm av pilegrimer og tavler til bahá'í-samfunn både i øst og vest stimulerte til en utvidelse av undervisningsarbeidet og en dypere forståelse blant vennene av hva troens budskap innebærer.

Det var kanskje ingenting som så dramatisk anskueliggjorde den åndelige seier Mesteren hadde vunnet ved troens verdenssenter, som begivenhetene som inntraff i Haifa umiddelbart etter hans bortgang tidlig den 28. november 1921. En endeløs folkemengde, bestående av tusenvis av mennesker, med representanter fra de ulike raser og sekter i området, fulgte neste dag begravelsesfølget opp skråningene på Karmelfjellet i en tilstand av uforstilt sorg som byen aldri før hadde vært vitne til. Den ble anført av representanter for den britiske regjering, medlemmer av det diplomatiske korps og overhoder for alle religiøse grupper i området, hvorav en rekke deltok i seremonien ved Bábs gravmæle. Et slikt uhemmet og forenet utbrudd av sorg gjenspeilet en plutselig bevissthet om tapet av en skikkelse hvis eksempel hadde tjent som et enhetssentrum i et forbitret og splittet land. I seg selv tjente det som en overbevisende godtgjørelse for alle som hadde øyne å se med av sannheten om menneskehetens enhet som Mesteren utrettelig hadde forkynt.

IV

‘**A**BDU’L-BAHÁS BORTGANG avsluttet Sakens apostoliske tidsalder. Den guddommelige inngripen som hadde begynt syttisju år tidligere, den natt da Báb gjorde sin livsoppgave kjent overfor Mullá Husayn – og ‘Abdu’l-Bahá selv ble født – hadde fullført sitt verk. Slik Shoghi Effendi uttrykker det, hadde det vært “en periode hvis herlighet ingen seire i denne eller noen kommende tidsaldere, hvor strålende de enn måtte være, kan måle seg med ...”⁵⁰ I vente lå de tusen eller tusener av år hvori utviklingsmulighetene som denne skapende kraft har sådd i den menneskelige bevissthet, gradvis vil utvikle seg.

Betraktninger omkring et så viktig tidspunkt i sivilisasjonens historie fokuserer klart på den person hvis vesen og rolle har vært enestående i denne seks tusen år lange prosessen. Bahá’u’lláh har kalt ‘Abdu’l-Bahá “Guds mysterium”. Shoghi Effendi har beskrevet ham som “midtpunktet og krumtappen” i Bahá’u’lláhs Pakt, det “fullkomne forbilde” i Guds åpenbarings lære for menneskets modenhetsalder, og “drivkraften for menneskehetens enhet”. Ingen foreteelse som på noen måte er sammenlignbar med hans tilsynekomst, har ledsaget noen av de guddommelige

åpenbaringer som hadde gitt opphav til de andre store religionssystemer i historisk tid; alle disse hadde egentlig vært stadier som forberedte menneskeheten på dens overgang til moden alder. 'Abdu'l-Bahá var Bahá'u'lláhs uforlignelige skapning, den som gjorde alt annet mulig. En erkjennelse av denne sannhet fikk en innsiktsfull amerikansk bahá'í til å skrive:

Et budskap fra Gud måtte nå formidles, og det var ingen menneskehet som kunne høre dette budskapet. Derfor ga Gud 'Abdu'l-Bahá til verden. 'Abdu'l-Bahá mottok Bahá'u'lláhs budskap på vegne av menneskeslekten. Han hørte Guds røst; han var inspirert av ånden; han oppnådde fullstendig bevissthet og forståelse av dette budskaps betydning, og han forpliktet menneskeslekten til å lyde Guds røst ... for meg er *dette* Pakten – at det var noen på denne jord som kunne være en representant for en slekt som ennå ikke var skapt. Det var bare stammer, familier, trosretninger, klasser osv., men det fantes intet menneske bortsett fra 'Abdu'l-Bahá, og som menneske tok han til seg Bahá'u'lláhs budskap og lovet Gud at han ville føre folket inn i *menneskehetens enhet* og skape en menneskehet som kunne være redskapet for Guds lover.⁵¹

Mesteren begynte sin gjerning som fange av et brutalt, uvitende regime og ble nådeløst angrepet av troløse brødre som til sist ønsket ham død, men av det persiske bahá'í-samfunn skapte han egenhendig en strålende demonstrasjon av den sosiale utvikling Saken kunne forårsake, han inspirerte til at troen ble utbredt over hele Orienten, opprettet samfunn med hengivne troende over hele Vesten, utformet en plan for å utbre Saken over hele verden, vant respekt og beundring hos ledende tenkere overalt hvor hans innflytelse nådde, og ga Bahá'u'lláhs tilhengere over hele verden en overveldende mengde autoritativ veiledning om hensikten med troens lover og læresetninger. I skråningene på Karmelfjellet reiste han med stor smerte og vanskelighet gravmålet som rommer martyren Bábs jordiske levninger, midtpunktet i prosessene som livet på vår planet gradvis vil bli ordnet etter. Gjennom alt dette,

ved hver minste anledning i et liv fylt med bekymringer og krav av alle slag – et liv som til alle tider var åpent for å granskes av både fiende og venn – sikret han at ettertiden vil eie skatten som poeter, filosofer og mystikere til alle tider har drømt om, en oppvisning i uformørket menneskelig fullkommenhet.

Og til sist: Det var 'Abdu'l-Bahá som sikret at den guddommelige orden unnfanget av Bahá'u'lláh for å forene menneskeslekten og innføre rettferdighet i menneskehetens kollektive liv ville få til rådighet midlene som skal til for å virkeliggjøre dens grunnleggers hensikt. For at enhet skal kunne eksistere mellom mennesker, selv på det enkleste nivå, må det foreligge to grunnleggende forhold. Først av alt må de berørte til en viss grad være enige om virkelighetens natur slik den påvirker deres forhold til hverandre og til fenomenenes verden. For det annet må de gi sin tilslutning til anerkjente og autoritative måter å ta slike beslutninger på som vil påvirke deres innbyrdes omgang og bestemme deres kollektive mål.

Det vil si at enhet ikke kun er en tilstand som frembringes av gjensidig velvillighet og felles siktemål, hvor dype og oppriktige slike følelser enn måtte være, like så lite som en organisme er et produkt av en eller annen tilfeldig og ustrukturert forening av ulike elementer. Enhet er et utslag av skapende kraft hvis eksistens blir åpenbar gjennom virkningene som kollektiv handling frembringer, og hvis fravær avsløres av maktesløsheten i slike anstrengelser. Samme hvor hemmet den ofte er blitt av uvitenhet og fordervethet, har denne kraft vært den primære påvirkning som har drevet frem sivilisasjonens fremskritt, som har skapt lovsamlinger, sosiale og politiske institusjoner, kunstneriske verk, teknologiske bragder uten ende, moralske gjennombrudd, materiell velstand og lange perioder med allmenn fred hvis gjenskinn levde i minnet hos påfølgende generasjoner som antatt "gylne tidsaldere".

Gjennom Guds åpenbaring viet menneskehetens overgang til myndig alder har det fulle potensial av denne skaperkraften til slutt blitt frigjort, og midlene som er nødvendige for å gjennomføre den guddommelige hensikt, er blitt opprettet. I 'Abdu'l-Bahás testament, som Shoghi Effendi har beskrevet som administrasjonsordningens

“grunddokument”, legger han i detalj frem karakteren og rollen til tvillinginstitusjonene som er hans utpekte etterfølgere, og hvis utfyllende funksjoner sikrer bahá’í-sakens enhet og gjennomføringen av dens oppgave gjennom hele religionsordningen: beskytterembetet og Det Universelle Rettferdighetens Hus. Han la særlig stor vekt på den autoritet som dermed ble overgitt:

Hva de enn beslutter, er av Gud. Den som ikke adlyder ham og heller ikke dem, har ikke adlydt Gud. Den som gjør opprør mot ham og dem, gjør opprør mot Gud. Den som setter seg opp mot ham, har satt seg opp mot Gud. Den som strides med dem, har vært i strid med Gud.⁵²

Shoghi Effendi har forklart betydningen av denne usedvanlige teksten:

Det bør bemerkes at administrasjonsordningen som dette historiske dokument har grunnlagt, i kraft av sin opprinnelse og karakter er enestående i verdens religionssystemers nedtegnelser. Det kan hevdes med sikkerhet at ingen profet før Bahá’u’lláh ... hverken offentlig eller i skrevet form har grunnlagt noe som er sammenlignbart med administrasjonsordningen som den autoriserte fortolker av Bahá’u’lláhs skrifter har iverksatt, en orden som, på en måte som er uten sidestykke i enhver tidligere religion ... må og vil sikre den tro mot splittelse som den har sprunget ut fra.⁵³

Før testamentet ble opplest og kunngjort, hadde det store flertall av troens medlemmer antatt at det neste steg i Sakens utvikling ville være valget av Det Universelle Rettferdighetens Hus, institusjonen som Bahá’u’lláh selv hadde grunnlagt i Kitáb-i-Aqdas som det styrende organ i bahá’í-verdenen. En kjensgjerning som er viktig å forstå for nåtidens bahá’ier, er at forut for dette tidspunkt var begrepet beskytterembete ukjent for bahá’í-samfunnet. Det var utbredt glede ved nyhetene om den enestående utmerkelse som Mesteren hadde tildelt Shoghi Effendi, og om den fortsatte forbindelse med troens grunnleggere som hans

rolle utgjorde. Inntil da hadde det imidlertid ikke vært noen forståelse av Bahá'u'lláhs hensikt om at en slik institusjon skulle tre frem eller av den fortolkende funksjon den ville måtte utføre – en funksjon hvis avgjørende betydning senere er blitt lett synlig og i etterpåkløkskapens klare lys sees å være underforstått i visse av hans skrifter.

Det som ingen av de dalevende kunne forestille seg, enten de var trofaste eller ondsinnede, var den forvandling i Sakens liv som Mesterens testament satte i gang. “Om dere visste hva som vil hende etter meg,” hadde ‘Abdu’l-Bahá erklært, “så ville dere vel sikkert be om at mitt endelikt ble fremskyndet?”⁵⁴

V

EN FORSTÅELSE AV BESKYTTEREMBETETS Plass i bahá'í-historien må begynne med en objektiv vurdering av omstendighetene som Shoghi Effendis livsgjerning måtte utføres under. Særlig viktig er det faktum at første halvdel av hans embetstid utfoldet seg mellom kriger, en periode preget av økende usikkerhet og engstelse omkring alle sider ved menneskers anliggender. På den ene side var det gjort betydelige fremskritt i å overvinne barrierer mellom nasjoner og klasser; på den annen side hemmet politisk avmakt og en derav følgende økonomisk lammelse forsøkene på å dra fordel av disse mulighetene. Overalt rådet det en følelse av at det var et sterkt behov for en eller annen grunnleggende omdefinering av samfunnets vesen og av rollen som dets institusjoner skulle spille – faktisk en omdefinering av hensikten med selve menneskelivet.

I vesentlige henseender fant menneskeheten seg ved slutten av første verdenskrig i stand til å utforske muligheter man aldri før hadde forestilt seg. Over hele Europa og i Det nære østen var eneveldene som hadde vært blant de kraftigste barrierer mot enhet, blitt feiet bort. I stor grad ble det overalt også stilt spørsmål ved faststivnede religiøse dogmer som hadde

gitt moralsk støtte til kreftene som sto for konflikt og fremmedgjøring. Tidligere undertrykte folk hadde frihet til å legge planer for sin felles fremtid og til å ta ansvar for sine gjensidige forbindelser gjennom de nye nasjonalstater som ble skapt av Versailles-traktaten. Den samme oppfinnsomhet som hadde vært brukt for å lage ødeleggelsesvåpen, ble vendt mot de utfordrende, men givende oppgavene med økonomisk vekst. Gripende historier kom ut av krigens mørkeste dager, slik som innskytelsen som en kort stund hadde beveget britiske og tyske soldater til å forlate skyttergravens slakteri for sammen å minnes Kristi fødsel, og som dermed ga et flyktig glimt av menneskeslektens enhet som Mesteren utrettelig hadde forkynt på sine reiser over det samme kontinent. Viktigst av alt var at en usedvanlig fantasi-innsats hadde brakt menneskehetens forening ett enormt steg fremover. Verdens ledere, hvor motvillige de enn var, hadde skapt et internasjonalt rådgivende system som, selv om det var lammet av sterke egeninteresser, ga den første antydning om det ideelle internasjonale systems form og struktur.

Oppvåkningen etter krigen ga seg uttrykk over hele verden. Under ledelse av Sun Yat-sen hadde det kinesiske folk allerede kastet av seg det dekadente keiserstyre som hadde brakt landets vel i fare, og forsøkte å legge grunnvollen for en fornyelse av dette landets storhet. Over hele Latin-Amerika kjempet folkebevegelser på samme måte, til tross for fryktelige og gjentatte tilbakeslag, for å vinne kontroll over landenes skjebner og over bruken av de umåtelige naturressursene på sitt kontinent. I India ga en av århundrets mest bemerkelsesverdige skikkelser, Mohandas Gandhi, seg i kast med et foretagende som ikke bare skulle revolusjonere livsvilkårene i landet, men også gi et avgjørende bevis på hva åndelig kraft kan utrette. Afrika ventet fremdeles på sin skjebnetime, i likhet med innbyggerne i andre koloniland, men for enhver som hadde øyne å se med, var det satt i gang en endringsprosess som til sjuende og sist ikke kunne slås ned, fordi den representerte menneskehetens allmenne lengsler.

Så oppmuntrende disse fremskrittene enn var, kunne de ikke skjule tragedien som hadde inntruffet. I løpet av andre halvdel av det nittende århundre hadde den kunngjøring om Guds dag som Bahá'u'lláh ret-

tet til datidens herskere, til dem som hadde menneskehetens skjebne i sine hender, enten blitt avvist eller oversett av dens mottagere både i Østen og i Vesten. Betragtninger omkring en så stor troløshet setter den etterfølgende respons som 'Abdu'l-Bahás oppdrag i Vesten ble til del, i et nokså nøkternt perspektiv. Hvor mye man enn måtte glede seg over de lovord Mesteren mottok fra alle kanter, så utgjorde de umiddelbare resultater av hans innsats atter en umåtelig moralsk svikt fra en anselig del av menneskeheten og fra dens lederskap. Det budskap som var blitt undertrykket i Østen, ble i hovedsak oversett av en vestlig verden som hadde fortsatt nedover langs veien til forfall som for lengst var beredt for den av arrogant selvtilfredshet, og som til sist førte til et svik mot det ideal som Folkeforbundet representerte.

Som en følge av dette var de to tiår umiddelbart etter at Shoghi Effendi påtok seg ansvaret for å forsvare Guds Sak, en periode med tiltagende mørke over hele den vestlige verden, som lot til å avspeile et omfattende tilbakeslag for den integrasjons- og opplysningsprosess som Mesteren så tillitsfullt hadde erklært. Det var som om det politiske, sosiale og økonomiske liv hadde havnet i et slags tomrom. Det meldte seg alvorlig tvil om den liberale demokratiske tradisjons evne til å hanskes med tidens problemer; i en del europeiske land ble regjeringer som var inspirert av slike prinsipper, sågar erstattet av autoritære regimer. Det økonomiske krakket i 1929 førte snart til en verdensomspennende reduksjon i materielt velvære, med all den ytterligere moralske og psykologiske usikkerhet som resultatet ble.

En innsikt i disse omstendigheter hjelper oss til å forstå omfanget av utfordringene som møtte Shoghi Effendi ved begynnelsen av hans embetstid. I den grad det gjaldt menneskehetens objektive tilstand slik han møtte den, var det ingenting som kunne ha inngitt tillit til at visjonen om en ny verden som han arvet etter bahá'í-sakens grunnleggere, kunne vinne frem i noen betydelig grad, samme hvor mange år som kunne bli gitt ham.

Verktøyet han hadde til rådighet, lot heller ikke til å være i besittelse av styrken, smidigheten eller raffinementet som hans oppgave fordret. Da Shoghi Effendi i 1923 omsider var i stand til å ta full styring med

Saken, besto kjernen av Bahá'u'lláhs tilhengere av de troende i Iran, hvor det på den tid ikke engang kunne vært mulig å fremlegge et pålitelig overslag over antallet. Uten tilgang til de fleste nødvendige midler for å fremme Saken, og med en sterk begrensning i de materielle ressurser som sto til deres rådighet, var det iranske samfunnet omgitt av en uavbrutt trakassering. I Nord-Amerika strevde små samfunn av troende med de enkle oppgavene å finne et utkomme for seg og sine familier etter hvert som den økonomiske krisen stadig ble dypere, samtidig som de var pålagt det avskrekkende ansvaret for den guddommelige plan. I Europa, Australia og i Det fjerne østen holdt enda mindre bahá'í-grupper troens flamme levende, og det gjorde også isolerte grupper, familier og individer spredt over resten av verden. Litteratur, selv på engelsk, var mangelfull, og oppgaven med å oversette skriftene til andre hovedspråk og med å finne midler til å utgi dem, utgjorde en nesten umulig byrde.

Selv om visjonen Mesteren formidlet lyste så klart som aldri før, må de disponible midler ha fortonet seg sørgelig utilstrekkelige for bahá'iene overfor tilstandene som rådet overalt. Det grove svarte fundamentet for det fremtidige Modertempelet i vest, som reiste seg over strandlinjen nord for Chicago, fortonte seg som en hån mot den strålende ideen som hadde blendet den arkitektoniske verden bare noen få år tidligere. I Bagdad var det "Helligste hus", utpekt av Bahá'u'lláh som midtpunktet for bahá'iers valfart, tatt i besittelse av motstandere av troen. I selve Det hellige land forfalt Bahá'u'lláhs bolig som følge av vanstell fra paktbryterne som bodde der, og gravmålet som huset de dyrebare levningene av både Báb og 'Abdu'l-Bahá, var ikke kommet lenger enn til den enkle steinstrukturen som Mesteren hadde oppført.

En rekke forberedende rådslagninger med ledende bahá'ier gjorde det klart for Beskytteren at til og med en formell drøfting med kvalifiserte troende om dannelsen av et internasjonalt sekretariat ville være ikke bare nytteløs, men trolig ville virke mot sin hensikt. Det var derfor Shoghi Effendi alene gikk løs på oppgaven med å drive fremover det umåtelige foretagende som var betrodd ham. Det er nesten umulig for dagens generasjon av bahá'ier å forstå hvor fullstendig alene han var; i den grad man forstår det, er det en svært smertefull erkjennelse.

Til å begynne med antok Beskytteren at medlemmene av Mesterens storfamilie, hvis fornemme avstamning ga dem en veldig aktelse fra bahá'íer overalt, ville se frem til muligheten til å bistå ham i å gjennomføre oppgaven som Mesterens testament hadde beskrevet i et så bydende og gripende språk. Følgelig inviterte han sine brødre, sine søskenbarn og en av sine søstre, hvis opplæring gjorde dem skikket til formålet, til å gi den administrative støtte som beskytterembetets krevende arbeid fordret. Etter hvert som tiden gikk, viste tragisk nok en etter en av disse personene seg misfornøyd med den støtterolle de dermed ble tildelt og skjødesløs i utførelsen av dens oppgaver. Enda alvorligere var at Shoghi Effendi fant seg selv stilt overfor en situasjon der autoriteten han var tildelt ble ansett som av relativt symbolsk karakter av dem som var i slekt med ham, selv om den var uttrykt i kompromissløse vendinger i testamentet. Disse individene foretrakk å anse troens lederskap i alt vesentlig som et familieanliggende der det burde legges stor vekt på synspunktene til de eldre skikkelsene blant dem, som man antok var skikket til å påta seg et slikt privilegium. Fra å begynne med uttrykk for tverr motstand forverret situasjonen seg stadig inntil et punkt hvor 'Abdu'l-Bahás barn og barnebarn følte seg fri til å være uenige med hans utnevnte etterfølger og til å la være å adlyde hans instruksjoner.

Rúhíyyih Khánum, som så de siste stadier av denne forfallsprosessen, og som selv led mye ved å være vitne til dens virkninger på både Sakens arbeid og Beskytteren selv, har skrevet:

... man må forstå den gamle historien om Kain og Abel, historien om familiesjalousi som løper som en mørk tråd i historiens vev gjennom alle dens epoker og kan spores i alle dens begivenheter... Svakheten ved menneskehjertet, som så ofte knytter seg til et uverdigg objekt, svakheten ved menneskesinnet, tilbøyelig til innbilskhet og selvsikkerhet i egne meninger, vikler mennesker inn i et virvar av følelser som blinder deres dømmekraft og fører dem helt på villspor... Selv om dette fenomenet paktbryteri later til å være en iboende side ved religionen, betyr det ikke at det er uten skadelig virkning for Saken... Fremfor alt betyr det ikke at en ødeleggende virkning ikke øves på

Paktens midtpunkt selv. Hele Shoghi Effendis liv ble formørket av de ondsinnede personlige angrep han ble utsatt for.⁵⁵

Denne dystre bakgrunnen setter innsatsen til Det største hellige blad, ‘Abdu’l-Bahás søster og den siste gjenlevende fra troens heroiske tidsalder, i et desto mer strålende lys. Bahíyyih Khánum spilte en vesentlig rolle i å beskytte Sakens interesser etter Mesterens død og ble Shoghi Effendis eneste virkelige støttespiller. Fra hans penn fremkalte hennes trofasthet de kanskje mest dyptgripende avsnitt han noen gang skulle komme til å skrive. Apostrofen han stilet til henne etter hennes bortgang i 1932, inngikk i et brev til bahá’íene “over hele Vesten”, hvorav noen deler lød som følger:

Bare fremtidige generasjoner og dyktigere penner enn min egen kan og vil gi en verdig hyllest til den mektige storslagenhet ved hennes åndelige liv, til den enestående rolle hun spilte gjennom bahá’í-historiens turbulente stadier, til de uttrykk for uforbeholden ros som har strømmet fra pennen hos både Bahá’u’lláh og ‘Abdu’l-Bahá, midtpunktet for hans Pakt, til hennes andel – om enn ikke nedtegnet og i hovedsak ukjent for de fleste av hennes lidenskapelige beundrere i øst og vest – i å påvirke forløpet for noen av de viktigste begivenheter i troens historiske opptegnelser, lidelsene hun bar, ofrene hun brakte, de enestående evner til usvikelig medfølelse som hun så tydelig viste – disse og mange andre er så uløselig innflettet i selve Sakens vev at ingen fremtidig historiker for Bahá’u’lláhs tro kan tillate seg å overse eller undervurdere dem... Hvilke av de velsignelser skal jeg berette om som hun i sin usvikelige omsorg overøste meg i de mest kritiske og opprørte timer i mitt liv? For meg som hadde et slikt tvingende behov for Guds livgivende nåde, var hun det levende symbol på mang en egenskap jeg hadde lært meg å beundre hos ‘Abdu’l-Bahá.⁵⁶

I mange år følte Beskytteren at Sakens beskyttelse krevet at han forholdt seg taus om den stadig verre situasjonen i den hellige familie. Bare da motstanden til slutt brøt ut i handlinger av åpen tross og etter hvert

trakk familien inn i vanærende samarbeid og endog ekteskap med nettopp den flokk av paktbrytere hvis forræderi Mesterens testament hadde advart mot i et lidenskapelig språk, så vel som med en lokal familie som var svært fiendtlig innstilt overfor Saken, følte Shoghi Effendi seg til sist tvunget til å avsløre for bahá'í-verdenen hva slags overtredelser han måtte beskjeftige seg med.⁵⁷

Denne sørgelige historien er viktig for å forstå Saken i det tjuende århundre, ikke bare på grunn av det som Beskytteren kalte den "skade" den voldte i den hellige familie, men også på grunn av det lys den kaster over utfordringene bahá'í-samfunnet i økende grad vil møte i kommende år, utfordringer som er forutsagt i klare ordelag av både Mesteren og Beskytteren. I tillegg til falskheten som preget altfor mange av Shoghi Effendis slektninger, viste de liten eller ingen forståelse for at rollen som testamentet tildelte ham, var av åndelig art. At Guds åpenbaring til menneskehetens modenhetsalder som et grunntrekk ved sin oppgave skulle ha brakt med seg en autoritet som var uunnværlig for å omorganisere den sosiale orden, utgjorde en åndelig utfordring de ikke var i stand til, eller kanskje aldri prøvde, å forstå. Deres avvisning av Beskytteren er en lekse som ettertiden vil huske gjennom bahá'í-ordningens århundrer. Skjebnen for denne mest privilegerte, men uverdige gruppe mennesker understreker for alle som leser deres historie, både betydningen av Bahá'u'lláhs Pakt for menneskehetens forening og de urokkelige krav den stiller til dem som søker dens ly.

Når bahá'íer betrakter begivenhetene i Shoghi Effendis embetstid, må de forsøke å se, med hans øyne, karakteren av den oppgave han var pålagt. Vår veileder er den samling av skrifter han har etterlatt seg. 'Abdu'l-Bahá hadde i utallige tavler og foredrag gjort hovedprinsippet i Bahá'u'lláhs budskap kjent: "I denne underfulle åpenbaring, i dette strålende århundre, er det bevisstheten om menneskehetens enhet som danner

grunnvollen for Guds tro og særpreger hans lov.”⁵⁸ Som allerede nevnt hadde ‘Abdu’l-Bahá vært like ettertrykkelig i å hevde at de revolusjonerende endringer som fant sted på ethvert menneskelig aktivitetsområde, nå gjorde menneskehetens forening til et realistisk mål. Gjennom Shoghi Effendis trettiseks år som Beskytter var det denne visjon som sørget for den organiserende kraft i hans arbeid. Dens innebyrd var tema for noen av de viktigste budskap han skrev. Da han i 1931 henvendte seg til vennene i Vesten, åpnet han et strålende fremtidsperspektiv for dem:

Prinsippet om menneskehetens enhet – aksen som alle Bahá’u’lláhs læresetninger dreier seg om – er ikke et blott og bart utbrudd av uvitende føleri eller et uttrykk for vage og fromme forhåpninger. Det oppfordrer ikke kun til at man skal se det som en ny oppvåkning av brorskapets og velviljens ånd mellom folk, ei heller sikter det alene mot å fostre harmonisk samarbeid mellom enkelte folkeslag og nasjoner. Det har en dypere innebyrd og fremsetter større fordringer enn noen som fortidens profeter ble tillatt å fremsette. Dets budskap gjelder ikke bare individet, men dreier seg primært om beskaffenheten av de essensielle relasjoner som må knytte alle stater og nasjoner sammen som medlemmer av én menneskelig familie. Det utgjør ikke kun fremsettelsen av et ideal, men står uløselig forbundet med en institusjon som fullt ut makter å inkorporere dets sannhet, demonstrere dets gyldighet og videreføre dets innflytelse. Det innebærer en organisk strukturforandring av dagens samfunn, en forandring slik verden ennå ikke har opplevd den. ... Det fordrer intet mindre enn en gjenoppbygging og demilitarisering av hele den siviliserte verden, en verden som må bli organisk forenet i alle livets vesentlige aspekter, i sitt politiske maskineri, i sine åndelige aspirasjoner, i handels- og finansvesen, i skriftsystem og språk – og dog uendelig i det mangfold av nasjonale særpreg som dens fødererte enheter kan oppvise.⁵⁹

En forestilling som markerte seg sterkt i Beskytterens skrifter, var den organiske metafor som Bahá’u’lláh og deretter ‘Abdu’l-Bahá hadde brukt for å fange den tusenårige prosess som har ført menneskeheten til dette

høydepunktet i dens felles historie. Dette bildet var sammenligningen som kan trekkes mellom stadiene som det menneskelige samfunn gradvis er blitt organisert og integrert gjennom på den ene side, og på den annen side den prosess der hvert menneske langsomt utvikler seg bort fra barnestadiets begrensninger og frem til modenhetsalderens evner. Det kommer tydelig frem i en rekke av Shoghi Effendis skrifter om forvandlingen som finner sted i vår tid:

Den lange spedbarnstid og barndom som menneskeslekten måtte gjennomgå, har trådt i bakgrunnen. Menneskeheten opplever nå det opprør som uvegerlig forbindes med det mest stormfulle stadium i dens utvikling, ungdomsstadiet, da ungdommens ubesindighet og heftighet kulminerer og gradvis må bli erstattet av den ro, visdom og modenhet som preger manndomsalderen.⁶⁰

Betraktninger rundt denne store ideen skulle lede Shoghi Effendi til å gi bahá'í-verdenen en sammenhengende beskrivelse av fremtiden som senere har tillatt tre generasjoner troende å gi regjeringer, media og allmennheten i alle deler av verden en klar fremstilling av perspektivet som bahá'í-troen utfører sitt arbeid innenfor:

Menneskehetens enhet, slik Bahá'u'lláh så den for seg, innebærer at det opprettes et verdenssamvelde hvor alle nasjoner, raser, trosbekjennelser og klasser blir nært og varig forenet, og hvor medlemsstatenes selvstyre og individets frihet og initiativ blir klart og fullstendig sikret. Dette samvelde må, så langt vi kan forestille oss det, bestå av en lovgivende forsamling for verden der medlemmene som tillitsmenn for hele menneskeheten vil ha den endelige styring med enkeltstatenes samlede ressurser og vil vedta slike lover som vil kreves for å ordne livet for, tilfredsstille behovene hos og tilpasse samkvemmet mellom alle raser og folk. Et utøvende organ for hele verden med en internasjonal styrke bak seg vil gjennomføre de vedtak som er fattet og anvende de lover som er vedtatt av denne lovgivende forsamling, og vil sikre hele samveldets organiske enhet. I ethvert tvistemål som måtte oppstå

mellom de ulike elementer som utgjør dette universelle system, vil en verdensdomstol dømme og gi sin bindende og endelige kjennelse. ... Verdens økonomiske ressurser vil bli organisert, råstoffkildene vil bli tatt i bruk og fullt utnyttet, markedene vil bli koordinert og utviklet, og fordelingen av produkter vil bli ordnet på en rettfærdig måte.⁶¹

Da Shoghi Effendi skrev en endelig utlegning om den administrative orden i *The Dispensation of Bahá'u'lláh*, hentydet han særlig til rollen som institusjonen representert ved ham selv skulle spille for å sette Saken i stand til "å ta et langt, ubrutt overblikk over en rekke generasjoner ..." Denne enestående foræring kom særlig tydelig til uttrykk i hans beskrivelse av dobbeltnaturen i den historiske prosess som han så utvikle seg i det tjuende århundre. Han sa at de internasjonale anliggendes landskap i økende grad ville bli omformet av tvillingkreftene "sammensmeltning" og "oppløsning", begge utenfor menneskelig kontroll i siste instans. I lys av det som møter våre øyne i dag, er det overveldende hvordan han forutså denne tosidige prosessens virksomhet: dannelsen av "et internasjonalt samferdselssystem som ... fungerer med vidunderlig hurtighet og fullkommen regelmessighet";⁶² undergravningen av nasjonalstaten som dommer for menneskets skjebne; de ødeleggende virkninger som økende moralsk forfall over hele verden ville ha på sosial samhörighet; folks utbredte skuffelse fremkalt av politisk korrupsjon; og – utenkelig for andre i hans generasjon – fremveksten av verdensomspennende organer viet fremme av menneskelig velferd, samordning av økonomisk virksomhet, fastsettelse av internasjonale standarder og stimulering til en følelse av solidaritet mellom ulike raser og kulturer. Beskytteren forklarte at disse og andre utviklinger fundamentalt ville endre vilkårene som bahá'í-saken ville utføre sin oppgave under i de kommende tiår.

En av de slående utviklinger av dette slag som Shoghi Effendi fikk øye på i skriftene han var kalt til å tolke, angikk den De forente staters fremtidige rolle som nasjon, og i mindre utstrekning dens søsternasjoners rolle på den vestlige halvkule. Hans fremsynthet er desto mer bemerkelsesverdig når man husker at han skrev i en periode av historien da

De forente stater var utpreget isolasjonistisk både i sin utenrikspolitikk og i overbevisningen blant flertallet av innbyggerne. Shoghi Effendi forestilte seg imidlertid at landet spilte en “aktiv og avgjørende rolle ... i organiseringen og den fredelige ordningen av menneskehetens anliggender”. Han minnet bahá’íene om ‘Abdu’l-Bahás forventning om at De forente stater, på grunn av sin enestående egenart i sosial sammensetning og politisk utvikling – i motsetning til noen “iboende fortrinn eller særlig fortrefelighet” hos dets folk – hadde utviklet evner som kunne gjøre landet skikket til å være “den første nasjon til å legge grunnlaget for internasjonal enighet”. Han forutså faktisk at regjeringene og folkene på hele den vestlige halvkule i økende grad ville orientere seg i denne retningen.⁶³

Roller som bahá’í-samfunnet må spille for å bidra til denne fullbyrdelsen av den historiske prosess, er bebudet i appellen som Báb rettet til sine tilhengere nettopp da Saken ble født:

O mine elskede venner! Dere bærer Guds navn på denne Dag ... Dere er de ringe som Gud har talt slik om i sin bok: «Og vi ønsker å begunstige dem som ble ydmyket i landet, og å gjøre dem til åndelige ledere blant menneskene, og å gjøre dem til våre arvinger.» Dere er blitt kalt til dette stedet; dere vil nå opp til det bare hvis dere reiser dere for å trede ethvert jordisk begjær under fot og streber etter å bli «hans ærede tjenere, som ikke taler før han har talt, og som gjør etter hans bud». ... Bry dere ikke om deres mangler og skrøpeligheit, fest blikket på Herrens, deres Guds, den allmektiges uovervinnelige kraft. ... Reis dere i hans navn, sett deres fortrøstning helt og fullt til ham, og vær forvisset om endelig seier.⁶⁴

Så tidlig som i 1923 ble Shoghi Effendi beveget til å åpne sitt hjerte om dette emne for vennene i Nord-Amerika:

La oss be til Gud om at vi alle – i disse dager med verdensomsluttende mørke, da naturens, hatets, opprørets, anarkiets og reaksjonens mørke krefter truer selve stabiliteten i samfunnet, da sivilisasjonens mest

dyrebare frukter utsettes for alvorlige prøvelser uten like – kan erkjenne dypere enn noen gang før at skjønt vi bare utgjør en håndfull blant verdens sydende masser, så er vi på denne dag Guds nådes utvalgte redskaper, at vår oppgave er uhyre presserende og avgjørende viktig for menneskehetens skjebne, og la oss, styrket av disse oppfatninger, reise oss for å nå Guds hellige mål for menneskeheten.⁶⁵

Shoghi Effendi var fullt oppmerksom på tilstanden som samfunnet var sunket ned i, på følgene av sviket fra familiemedlemmer hvis bistand han burde ha kunnet stole på, og på hvor relativt svake ressurser han hadde tilgang til i bahá'í-samfunnet selv, og reiste seg for å utforme de nødvendige midler for å gjennomføre oppgaven som var tildelt ham.

De fleste bahá'íer forsto i større eller mindre grad at rådene de var bedt om å danne, hadde en betydning som gikk langt utover ren håndtering av de praktiske saker som de ble pålagt. 'Abdu'l-Bahá, som hadde styrt denne utviklingen, hadde omtalt dem som:

... skinnende lamper og himmelske hager, og fra dem føres hellighetens dufter hen over alle egner, og kunnskapens lys spredes over alle skapte ting. Fra dem strømmer livets ånd i alle retninger. De er i sannhet de mektige kilder til menneskets fremskritt, til alle tider og under alle forhold.⁶⁶

Det tilfalt imidlertid Shoghi Effendi å hjelpe samfunnet til å forstå disse nasjonale og lokale rådgivende organers plass og rolle innenfor rammen av administrasjonsordningen skapt av Bahá'u'lláh og utformet i detalj av bestemmelsene i Mesterens testament. En hindring som et betydelig antall troende møtte i denne henseende, var at mange uten forutgående undersøkelse antok at Saken egentlig var en "åndelig" forening der organisering – selv om den ikke nødvendigvis sto i motsetning til den

guddommelige hensikt – ikke var en egenskap uløselig forbundet med denne. Beskytteren understreket at Kitáb-i-Aqdas og testamentet “ikke bare utfyller hverandre, men ... bekrefter hverandre gjensidig og er uadskillelige deler av en fullstendig enhet”,⁶⁷ og innbød de troende til å tenke nøye over en sentral sannhet ved Saken de hadde tilsluttet seg:

Få mennesker vil unnlate å innrømme at den ånd som Bahá'u'lláh åndet over verden, og som med varierende styrke gir seg til kjenne direkte i den innsats hans erklærte tilhengere bevisst utfører og indirekte gjennom visse humanitære organisasjoner, aldri kan gjennomsyre menneskeheten og øve varig innflytelse på den med mindre og inntil den antar konkret form i en synlig orden som vil bære hans navn, identifisere seg fullstendig med hans prinsipper og fungere i overensstemmelse med hans lover.⁶⁸

Han fortsatte ved å anmode troens tilhengere om å erkjenne den vesentlige forskjell mellom Bahá'u'lláhs Sak, som i sine åpenbarte tekster inneholder detaljerte bestemmelser om en slik autoritativ orden, og de forberedende åpenbaringer hvis skrifter i stor grad hadde tiet om forvaltningen av saker og om tolkningen av sine grunnleggeres hensikt. Bahá'u'lláh selv sa det slik: “Den profetiske syklus er sannelig endt. Den evige sannhet er nå kommet. Han har heist maktens banner ...”⁶⁹ Til forskjell fra fortidens religionsordninger har Guds åpenbaring for denne tidsalder født “en levende organisme” slik Shoghi Effendi sa, med lover og institusjoner som utgjør “grunntrekkene i en guddommelig orden”, “et mønster for fremtidens samfunn” og “det eneste organ som skal forene verden og kunngjøre rettskaffenhetens og rettferdighetens herredømme på jorden”.⁷⁰

Beskytteren foreslo derfor at vennene burde bestrebe seg på å forstå at de åndelige råd som de iherdig grunnla over hele verden, var forløperne til de lokale og nasjonale “rettferdighetens hus” som Bahá'u'lláh så for seg. Som sådanne var de vesentlige deler av en administrativ orden som med tiden vil “hevde sitt krav på og vise sin evne til å bli betraktet ikke bare som kjernen i den nye verdensorden som er bestemt å skulle favne

hele menneskeheten i tidens fylde, men som selve mønsteret for den”.⁷¹

For noen få i Vestens unge samfunn viste et slikt avvik fra tradisjonelle forestillinger om religionens vesen og rolle seg å være en for stor prøvelse, og bahá'í-samfunn så med fortvilelse at verdsatte medarbeidere gled bort i søken etter åndelige aktiviteter som var mer egnet for deres tilbøyeligheter. For det store flertall av de troende kastet imidlertid store budskap fra Beskytterens penn, som “The Goal of a New World Order” og “The Dispensation of Bahá'u'lláh”, et strålende lys over nettopp det spørsmål som berørte dem mest, forholdet mellom åndelig sannhet og sosial utvikling, og fylte dem med en beslutsomhet om å spille en rolle i å legge grunnlaget for menneskehetens fremtid.

Beskytteren presenterte også et bilde som satte dette veldige arbeidet i system. Han erklærte at den “heroiske tidsalder” i Bahá'u'lláhs religionsordning hadde endt med ‘Abdu’l-Bahás bortgang. Bahá'í-samfunnet gikk nå inn i “jernalderen”, “formingstiden”, da administrasjonsordningen ville bli reist over hele planeten, dens institusjoner grunnlagt og dets iboende “samfunnsbyggende” krefter fullt åpenbart. Langt forut lå det som Shoghi Effendi kalte religionsordningens “gullalder”, som til slutt ville føre til fremveksten av det bahá'í verdenssamvelde som vil utgjøre opprettelsen av Guds rike på jord, og dannelsen av en verdenssivilisasjon.⁷² Impulsen som til å begynne med ble formidlet til menneskelig bevissthet gjennom åpenbaringen av selve skaperordet, hvis revolusjonerende sosiale innebyrd var blitt forkynt av Mesteren, ble nå omsatt av deres utpekte fortolker til den politiske og økonomiske forvandlingspråk, som århundrets allmenne diskurs overalt ble ført gjennom. Den Pakt som Bahá'u'lláh hadde inngått mellom seg og dem som vendte seg til ham, tilførte prosessen uimotståelig kraft, belyste stadig nye sider ved bahá'í-erfaringen og tjente som drivkraften for den forening av menneskeheten som den forkynte.

Selv om de til å begynne med ikke ble betegnet som “åndelige råd”, hadde rådsforsamlingene som lokale bahá'í-samfunn i Persia var blitt oppmuntret av ‘Abdu’l-Bahá til å danne, tatt ansvar for forvaltningen av sine anliggender. I lys av det som skulle følge, kan ingen med sans for historie unngå å bli slått av det faktum at troens første åndelige råd,

i Teheran, ble grunnlagt i 1897, året da Shoghi Effendi selv ble født. Under Mesterens veiledning hadde uregelmessige møter som de fire Sakens hender i Persia avholdt, gradvis utviklet seg til den institusjon som samtidig tjente som Persias “sentrale åndelige råd” og som styreorganet for det lokale samfunnet i hovedstaden. Ved ‘Abdu’l-Bahás bortgang var det opprettet over tretti lokale åndelige råd i Persia. I 1922 ba Shoghi Effendi om den formelle opprettelsen av Persias nasjonale åndelige råd, en dåd som ble utsatt til 1934 av kravene til et pålitelig manntall for samfunnet som et grunnlag for valget av delegater.

Utenfor Persia valgte de troende i ‘Ishqábád i russisk Turkestan sitt første lokale åndelige råd, et organ som påtok seg en viktig rolle i byggeprosjektet for det første bahá’í mashriqu’l-adhkár i ‘Ishqábád. I Nord-Amerika ivaretok et mangfold av rådslagningsordninger – “nevndsstyrer”, “styrenevnder”, “rådslagningsnevnder” og “arbeidskomiteer” – tilsvarende funksjoner og utviklet seg gradvis til valgte organer som utgjorde forløperne til åndelige råd. Ved Mesterens bortgang var det kanskje førti slike styrer som virket i Nord-Amerika. Utviklingen av disse banet vei for den endelige fremvekst av det første nasjonale åndelige råd for bahá’ier i De forente stater og Canada, som utviklet seg fra “Enhetsnevnden for Tempelet”, et organ som ble dannet i 1909 for å koordinere byggingen av det fremtidige gudshuset. Det ble dannet i 1923, selv om de administrative krav Beskytteren hadde satt for å gå til dette skritt, ble oppfylt først i 1925. Før sistnevnte tidspunkt var nasjonale råd blitt grunnlagt på De britiske øyer, i Tyskland og Østerrike, i India og Burma og i Egypt og Sudan.⁷³

Etter hvert som dannelsen av nasjonale og lokale åndelige råd fant sted, begynte Beskytteren å legge vekt på nødvendigheten av at de sørget for å bli anerkjent som “juridiske personer” under sivil lov. Gjennom å sikre en slik formell anerkjennelse som juridisk enhet, på enhver måte som viste seg gjennomførbar, ville administrative bahá’í-institusjoner være i stand til å besitte eiendeler, inngå kontrakter og gradvis tilegne seg en rekke juridiske rettigheter som var avgjørende for Sakens interesser. Den betydning Beskytteren tillot dette nye administrative utviklings-trinn, blir tydelig i fotokopiene av slike sivile verktøy som begynte å bli

et hovedtrekk i den fotografiske dekningen av troens utbredelse i successive bind av *The Bahá'í World*. Så snart boligen ved Bahjí var blitt kjøpt tilbake og fullstendig ført tilbake til sin opprinnelige forfatning og passende møblert, satte faktisk Shoghi Effendi sammen en samling av denne høyt verdsatte dokumentasjonen til fremvisning ved Verdenssenteret, som en oppmuntring og opplæring av den voksende strøm av pilegrimer som kom dit.

Prosessene med sivil anerkjennelse begynte i 1927 med godkjenningen av stiftelsesdokument og vedtekter for det nasjonale åndelige råd i De forente stater og Canada, som oppnådde sivil anerkjennelse som en frivillig sammenslutning to år senere. Den 17. februar 1932 vedtok det første lokale åndelige råd, i Chicago, registreringsdokumenter som sammen med dem som ble vedtatt av rådet i New York City 31. mars samme år, skulle bli et mønster for slike verktøy over hele verden. Det nasjonale åndelige råd for bahá'íene i Canada – dannet da de to nordamerikanske bahá'í-samfunn skilte lag året før – kunne i 1949 sikre seg en formell anerkjennelse av sin sivilrettslige status ved en egen parlamentsbeslutning, en seier Shoghi Effendi hyllet som “en handling som er helt enestående i troens annaler i ethvert land, det være seg i øst eller vest”.⁷⁴

Disse presserende administrative krav avledet ikke Shoghi Effendi fra andre oppgaver som var avgjørende for å forme det åndelige liv i et globalt samfunn. Viktigst av disse var det krevende arbeid som han alene kunne utføre ved å gi den økende gruppen troende uten persisk bakgrunn direkte og pålitelig tilgang til skriftene fra troens grunnleggere. *The Hidden Words, Kitáb-i-Íqán*, det uvurderlige skattkammer som var satt sammen med så mye kjærlighet og innsikt under tittelen *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh, Prayers and Meditations of Bahá'u'lláh* og *Epistle to the Son of the Wolf* bød på den åndelige næring som Sakens arbeid innstendig krevet, og det gjorde også Shoghi Effendis oversettelse og redigering av Nabíls “Beretning” under tittelen *The Dawn-Breakers*.

Bahá'í pilegrimer fant åndelig berikelse av enda et annet slag på de steder av hellig og historisk art som Beskytteren ervervet – ofte med langvarige og vriene forhandlinger som en kostnad – og satte i stand med kjærlighet. Shoghi Effendi var like lydhør for uventede muligheter

som bød seg overfor hans historiske perspektiv. I 1925 nektet en sunni-muslimsk rett i Egypt sivil godkjenning av ekteskap inngått mellom muslimske kvinner og mannlige bahá'ier og insisterte på at "bahá'-religionen er en ny religion, helt selvstendig" og at "ingen bahá'í derfor kan regnes som en muslim" (og dermed kvalifisert til å inngå ekteskap med noen som var det).⁷⁵ Gjennom å gripe de utvidede mulighetene ved dette tilsynelatende nederlaget gjorde Beskytteren utstrakt bruk av rettens uttrykkelige dom for i internasjonale kretser å underbygge Sakens krav om å være en selvstendig tro, adskilt og klart avgrenset fra sine islamske røtter.

Mens bahá'í-samfunnet la administrative grunnvoller som gjorde at det kunne spille en virksom rolle i menneskers anliggender, ble stor-samfunnets ordnede struktur undergravet av den akselererende oppløsningsprosess som Shoghi Effendi hadde lagt merke til. Ved internasjonale konferanser viet fred og utvikling begynner man etter flere tiår å erkjenne dens opphav, samme hvor kategorisk det er blitt oversett av mange sosiale og politiske teoretikere. I vår egen tid er det i slike kretser ikke lenger uvanlig å møte direkte henvisninger til den vesentlige rolle som "åndelige" og "moralske" krefter må spille i løsningen av akutte problemer. For en bahá'í-leser vekker en slik forsinket erkjennelse til live ekko av en advarsel gitt av Bahá'u'lláh over et århundre tidligere til dem som rådet over folkets kår: "Livskraften i menneskets tro på Gud er ved å dø ut i alle land. ... Ugudelighetens tæring eter seg inn i det menneskelige samfunns innerste organer ..."⁷⁶

Beskytteren understreket at ansvaret for denne største tragedie i hovedsak hviler på skuldrene til verdens religiøse ledere. Bahá'u'lláhs strengeste fordømmelse er forbeholdt dem som, mens de tillot seg å tale i Guds navn, har pådyttet lett-troende masser et virvar av dogmer og fordommer som har utgjort den største enkeltstående hindring som sivilisasjonens fremgang er blitt tvunget til å kjempe mot. Samtidig som

Bahá'u'lláh anerkjenner de humanitære tjenester fra utallige individuelle geistlige, påpeker han følgene av hvordan selvbestaltede religiøse eliter gjennom historien har stilt seg selv mellom menneskeheten og alle talsmenn for fremskritt, Guds sendebud ikke unntatt. "Hvilken 'undertrykkelse' er smerteligere," spør han, "enn at en sjel som søker sannheten og ønsker å oppnå kunnskap om Gud, ikke skulle vite hvor han skal henvende seg for å finne den ...?"⁷⁷ I en tidsalder med vitenskapelige fremskritt og utbredt folkeopplysning ble de samlede virkninger av den påfølgende skuffelse at religiøs tro syntes å være uten betydning. De fleste geistlige i ulike trosretninger som ble oppmerksomme på Bahá'u'lláhs budskap, overså enten bevisene på dets moralske innflytelse eller motarbeidet det aktivt, mens de selv var ute av stand til å håndtere den åndelige krisen.⁷⁸

Å erkjenne dette aspektet ved historien reduserer ikke skaden gjort av dem som har forsøkt å dra fordel av det åndelige tomrom som dermed ble igjen. Lengselen etter å tro er ustoppelig, en naturgitt del av det som gjør en menneskelig. Når denne lengsel blir hindret eller forrådt, blir den fornuftsmessige sjel tvunget til å søke en ny kompasskurs, hvor utilstrekkelig og uverdigg den enn måtte være, som den kan samle erfaring rundt og igjen våge å ta sjansene som er en uunngåelig side ved livet. Det var ut fra dette perspektiv at Shoghi Effendi formante troens medlemmer i uvanlig sterke ordelag om at de måtte forsøke å forstå den åndelige katastrofe som omsluttet store deler av menneskeheten i løpet av tiårene mellom de to verdenskriger:

Gud selv er virkelig blitt detronisert fra menneskehjertene, og en avgudsdyrkende verden hyller og tilber lidenskapelig og høylydt de falske guder som dens egen fåfengte innbilninger i sin dårskap har skapt og dens villedede hender så gudløst har opphøyet ... Deres yppersteprester er politikerne og de verdenskloke, tidens såkalte vismenn; deres offer er de massakrerte massers kjøtt og blod; deres besvergelses er forslitte talemåter og svikefulle og uærbødige formler; deres røkelse er røyken av vånnde som stiger opp fra de etterlattes, de lemlestedes og de hjemløses forpinte hjerter.⁷⁹

Som lurende smittestoffer dro aggressive ideologier fordel av situasjonen som ble skapt av forfallet i religiøs livskraft. Selv om de ikke kunne skilles fra hverandre i den trosfordervelse de sto for, skilte de tre trossystemer som spilte en dominerende rolle i menneskers anliggender gjennom det tjuende århundre, seg klart fra hverandre i sine sekundære og mer iøynefallende kjennetegn som Beskytteren henledet oppmerksomheten på. Ved å peke ut “de mørke, falske og uærlige doktriner” som ville bringe ødeleggelse over “ethvert menneske eller folk som tror på dem”, advarte Shoghi Effendi særlig mot “de trefoldige gudene nasjonalisme, rasisme og kommunisme”.⁸⁰

Man trenger ikke si så mye om fascismens grunnleggende regime, opprettet ved den såkalte “marsjen mot Roma” i 1922. Lenge før det og dets leder var feiet ut i glemselens mørke i løpet av de siste måneder av annen verdenskrig, var fascismen blitt gjenstand for spott og spe selv blant flertallet av dem som opprinnelig hadde støttet den. Dens betydning ligger heller i mengden av etterapere den ga opphav til, og som skulle spre seg over hele verden som en slags ondartet serie av mutasjoner i de påfølgende tiår. Ansporet av en manisk nasjonalisme forgudet denne menneskeåndens villfarelse staten, oppdaget overalt innbilte trusler mot den nasjonale eksistens av hvilket som helst ulykkelig folk den hadde festet grepet om, og forkynte for alle som ville lytte forestillingen om at krig har en “foredlende” innflytelse på menneskets sjel. Den komiske operaparaden av uniformer, skaftestøvler, faner og trompeter som den vanligvis blir forbundet med, bør for en nålevende iakttagere ikke skjule den ondartede arv den har etterlatt seg i vår egen tid, ved at det i politisk språk fortsatt brukes slike smertelige uttrykk som *desaparecidos* (“de forsvunne”).

Skjønt den delte fascismens forgudelse av staten, gjorde dens søsterideologi nazismen seg til talerør for en langt eldre og lumskere forvrengning. I dens mørke kjerne lå en besettelse om det som dens talsmenn kalte “raserenhet”. Den hårdnakkede besluttsomhet som den forfulgte sine morderiske mål med, ble på ingen måte svekket av de beviselig feilaktige forutsetninger den var basert på. Nazi-systemet var enestående i sin rendyrkede bestialitet i den gjerning som vanligvis forbindes med

dets navn, planen om systematisk gjennomført folkemord overfor befolkninger som ble betraktet enten som verdiløse eller skadelige for menneskehetens fremtid, en plan som innbefattet et overlagt forsøk på bokstavelig talt å utrydde hele det jødiske folk. Til sist var det nazismens beslutning om at et "herrefolk" av dens egen avstamning må herske over hele planeten, som i hovedsak var ansvarlig for oppfyllelsen av 'Abdu'l-Bahás profetiske advarsel tjue år tidligere om at nok en krig, langt frykteligere enn den første, ville herje verden. I likhet med fascismen har nazismen etterlatt seg bunnfall i vår egen tid. I dens tilfelle tar det form av et språk og symboler som perifere elementer i nåtidens samfunn, demoralisert av det økonomiske og sosiale forfall rundt dem og desperate av mangelen på løsninger, anvender når de lar sitt avmektige raseri gå ut over minoriteter som de gir skylden for sine skuffelser.

Den falske gud som Mesteren ble beveget til uttrykkelig å si hvem var, og som ble fordømt ved navns nevning av Shoghi Effendi, hadde fra begynnelsen av tilkjennegitt sin egenart ved brutalt å ødelegge den første demokratiske regjering som noen gang var blitt opprettet i Russland, noe den gjorde i løpet av siste del av første verdenskrig. I årevis hadde det sovjetiske system som Vladimir Lenin hadde skapt, lyktes i å fremstå for mange som en velgjører for menneskeheten og som forkjemperen for sosial rettferdighet. I lys av historiske hendelser var slike påstander absurde. Dokumentasjonen som nå er tilgjengelig, gir ugjengelige bevis på slike skrekkelige ugjerninger og slik bunnløs dårskap som mangler sidestykke i seks tusen år av nedtegnet historie. I en grad som man aldri før kunne forestilt seg, og langt mindre forsøkt, bestrebet leninismens komplott mot menneskenaturen seg også systematisk på å kvele troen på Gud. Hvilket syn på situasjonen politiske teoretikere for tiden enn måtte ha, kan ingen la seg overraske over at slik overlagt vold mot den menneskelige motivasjons røtter ubønnhørlig førte til økonomisk og politisk ruin for samfunnene som var uheldige nok til å være havnet under sovjetisk herredømme. Den mer langvarige åndelige virkning av dette var tragisk nok å fordreie det berettigede ønske om frihet og rettferdighet hos undertrykte folk over hele verden til å tjene sovjetsystemets egen umoralske dagsorden.

Fra et bahá'í-synspunkt er menneskehetens dyrkelse av sine selvskapte avguder viktig, ikke på grunn av de historiske hendelser som er forbundet med disse krefter, hvor gruoppvekkende de enn måtte være, men på grunn av lærdommen denne dyrkelsen ga. Når man ser tilbake på den dunkle verden hvor slike djevelske krefter raget opp over menneskehetens fremtid, må man spørre seg hvilken svakhet i menneskenaturen som gjorde den sårbar for slike innflytelser. Å ha sett skikkelsen til en "skjebnens mann" i en som Benito Mussolini, å ha kjent seg forpliktet til å forstå Adolf Hitlers raseteorier som noe annet enn de innlysende resultater av et sykt sinn, å ha reflektert for alvor over nytolkningen av menneskelig erfaring gjennom dogmer som hadde avfødt Josef Stalins Sovjetunion – en så åpenbar mangel på fornuft hos en betydelig del av samfunnets intellektuelle lederskap krever en redegjørelse for ettertiden. Hvis en slik vurdering gjøres objektivt, må den før eller senere samle oppmerksomheten om en sannhet som løper som en gjennomgående tråd i skriftene hos alle menneskehetens religioner. Med Bahá'u'lláhs ord:

På menneskets innerste vesen har han ... samlet alle sine navns og egenskapers stråleglans i ett punkt og gjort det til et spill for sitt eget selv. ... Disse krefter ... ligger imidlertid dulgt i det, likesom flammen er skjult i kjerten og lysets stråler er til stede som en mulighet i lampen. ... Hverken kjerten eller lampen kan uten hjelp bli tent ved egne bestrebelse, ei heller kan det noensinne bli mulig for speilet å befri seg selv for støvet.⁸¹

Følgen av menneskehetens forelskelse i ideologiene dens eget sinn hadde unnfanget, var å frembringe en skremmende økning i oppløsningsprosessen som fikk samfunnsveven til å rakne og dyrket menneskenaturens laveste drifter. Brutaliseringen som første verdenskrig hadde forårsaket, ble nå et allestedsnærværende trekk ved det sosiale liv over store deler av planeten. "Slik har vi samlet misdederne," advarte Bahá'u'lláh over et århundre tidligere. "Vi ser dem skynde seg frem mot sin avgud ... De iler frem mot helvetesilden og forveksler den med lys."⁸²

VI

I TAKT MED AT SAKENS ADMINISTRATIVE STRUKTUR tok form, vendte Shoghi Effendi oppmerksomheten mot den oppgave han så lenge var blitt tvunget til å utsette: gjennomføringen av Mesterens guddommelige plan. I Persia hadde utviklingen allerede nådd langt. Et korps av spesielt utpekte lærere – *muballighín* – først ledet av Bahá'u'lláh og deretter av 'Abdu'l-Bahá, oppmuntret arbeidet på lokalplanet over hele landet, og eksistensen av et pulserende samfunnsliv medvirket til en forholdsvis rask integrering av de nyerklærte. I tillegg til deputeringspraksisen som allerede var et innarbeidet trekk i persisk bahá'í-bevissthet, sørget huqúqu'lláh-fond for materiell støtte til denne undervisningsaktiviteten.

I Vesten hadde responsen på Mesterens anmodninger fra slike fremragende personer som Lua Getsinger, May Maxwell og Martha Root gitt inspirasjon til fremme av troen. Bare det å nevne disse navnene er å fremheve et særtrekk ved Sakens fremgang i Vesten som Mesteren gjorde særlig oppmerksom på:

I Amerika har kvinnene overgått mennene i så henseende, og har tatt ledelsen på dette området. De arbeider hardere for å lede verdens folk, og deres anstrengelser er større. De bestyrkes av guddommelige gaver og velsignelser.⁸³

I Østen hadde tidens sosiale forhold praktisk talt fremtvunget at initiativet til fremme av Saken i stor grad ville bli tatt av menn. Få slike begrensninger gjaldt i Nord-Amerika og Europa, hvor en strålende forsamling av uforglemmelige kvinner ble de viktigste talsmenn for bahá'í-budskapet på begge sider av Atlanteren. Vi tenker på Sarah Farmer, hvis Green Acre-skole ga det gryende bahá'í-samfunn et forum for innføring av troen overfor innflytelsesrike tenkere; på lady Sara Blomfield, hvis sosiale posisjon ga ekstra kraft til den glød hun forsvarte læren med; på Marion Jack, udødeliggjort av Shoghi Effendi som et forbilde for bahá'í-pionerer; på Laura Dreyfus-Barney, som ga troen den uvurderlige samling av Mesterens bordsamtaler i *Some Answered Questions*; på Agnes Parsons, som sammen med Louis Gregory grunnla de tiltak for "rasesamhørighet" som var inspirert av 'Abdu'l-Bahá; på Corinne True, Keith Ransom-Kehler, Helen Goodall, Juliet Thompson, Grace Ober, Ethel Rosenberg, Clara Dunn, Alma Knobloch og en fremstående gruppe andre, hvorav de fleste åpnet et nytt felt for bahá'í-tjeneste.

Til denne listen må navnet til dronning Marie av Romania tilføyes, hun som ettertiden vil hylle som det første kronede hode som erkjente Guds åpenbaring for denne tidsalder. Det mot som denne ensomme kvinne utviste gjennom å erklære sin tro offentlig, gjennom de brev hun uredd skrev til redaktørene for en rekke aviser både i Europa og i Nord-Amerika, gjorde etter all sannsynlighet Sakens navn kjent for en leserkrets som talte millioner av lesere.

Til tross for den imponerende respons som de første av disse bestrøbelser utløste, ble fordelene som tilfalt bahá'í-samfunn i de vestlige land, til å begynne med begrenset av mangelen på en organisert måte å utnytte resultatene på. Veksten av administrasjonsordningen endret den sistnevnte situasjonen dramatisk. Etter hvert som lokale åndelige råd oppsto, ble mål fastsatt, ble ressurser gjort tilgjengelige for å støtte

individuelle undervisningsbestrebelse, og de som erklærte sin tro fant seg selv som deltagere i de mange aktiviteter i et fengslende bahá'í-samfunnsliv. Det var nå mulig systematisk å oversette og utgi litteratur, nyheter av allmenn interesse ble delt med jevne mellomrom, og båndene som knyttet de troende til troens Verdenssenter, ble stadig sterkere.

De to viktigste verktøy som Shoghi Effendi brukte for å begynne å utvikle en større hengivenhet for undervisning i både øst og vest, var de samme som dem Mesteren hadde satt sin lit til. En jevn strøm av brev til så vel samfunn som enkeltpersoner åpnet nye sider hos mottagerne ved den tro de hadde tilsluttet seg. De viktigste av disse meddelelser ble imidlertid nå de som var stilet til nasjonale og lokale åndelige råd. Deres virkning ble forsterket av strømmen av tilbakevendende pilegrimer som delte forståelser de hadde mottatt gjennom direkte kontakt med Sakens midtpunkt. Gjennom disse forbindelsene ble hver enkelt troende oppmuntret til å betrakte seg selv som et redskap for kraften som fløt gjennom Pakten. Den uvurderlige samlingen som etter hvert så dagens lys under tittelen *Messages to America, 1932 – 1946*, gir et tilbakeblikk på tiltakene Shoghi Effendi brukte for å føre de nordamerikanske troende stadig dypere inn i betydningen av Mesterens guddommelige plan for “planetens åndelige erobring”:

Ved opphøyetheten og roen i sin tro, ved fastheten og klarheten i sitt syn, ved sitt ubestikkelige vesen, ved sin strenge disiplin, ved fromheten i sin moral og med sitt samfunnsliv som et enestående forbilde, kan og faktisk må de – i en verden som er besmittet med sin uhelbredelige fordervelse, lammet av sine stadig tilbakevendende redsler, sønderrevet av sitt ødeleggende hat og hensyknende under vekten av sine fryktelige lidelser – bevise gyldigheten av sitt krav om å bli ansett som det eneste forråd av den nåde hvis virksomhet hele menneskehetens fullstendige befrielse, grunnleggende omorganisering og største velsignelse må avhenge av.⁸⁴

Opp foran det nordamerikanske bahá'í-samfunns øyne holdt Beskytteren en visjon om dets åndelige skjebne. Han sa at dets medlemmer

var “de åndelige etterkommere etter Guds Saks helter”, deres voksende institusjoner var “de synlige symboler på dens [troens] ubestridte herredømme”, underviserne og pionerene det sendte ut var “fakkellbærerne for en ennå ufødt sivilisasjon”, det var deres felles utfordring å påta seg “en overveiende del” i å legge grunnvollen for en verdensorden “som Báb har bebudet, som Bahá’u’lláhs ánd har forestilt seg, og hvis særtrekk ‘Abdu’l-Bahá, dens arkitekt, har skissert ...”⁸⁵

Språket i budskapene er storslått, besnærende. Gjennom å erkjenne mørket som omfattende gudløshet, vold og snikende umoral forårsaket, beskrev Shoghi Effendi rollen som bahá’íer overalt må spille som redskaper for den nye åpenbarings forvandlende kraft:

Det er de som plikter å holde den guddommelige ledelses fakkell høyt og ufordunklet mens nattens skygger senker seg over hele menneskeslekten og til slutt innhyller den. Det er de som – blant dens tumulter, farer og sjelekvaler – har oppgaven med å bære vitnesbyrd om visjonen om dette gjenskapte samfunn og forkynne at det nærmer seg, dette Kristus-forjettede rike, denne verdensorden hvis skapende impuls er selve Bahá’u’lláhs egen ánd, hvis herredømme er hele planeten, hvis motto er enhet, hvis belivende kraft er rettferdighetens makt, hvis ledende siktemål er at rettskaffenhet og sannhet skal råde, og hvis uforlignelige herlighet er hele menneskehetens fullstendige, uforstyrrede og evigvarende lykksalighet.⁸⁶

I 1936 anså Beskytteren at Sakens administrative struktur var tilstrekkelig bred og fast i Nord-Amerika til at han kunne begynne første trinn i gjennomføringen av selve den guddommelige plan. Mens verden gled inn i nok en verdensbrann og spillerommet for de persiske troendes bestrebelser var stramt begrenset, måtte fokuset nødvendigvis være på å utbre og befeste bahá’í-samfunnet på den vestlige halvkule, som en forberedelse til de mye større foretagender som ventet. Beskytteren appellerte til planens utpekte “iverksettere”, de troende i Nord-Amerika, og la frem en sjuårsplan, berammet til å gjelde fra 1937 til 1944. Dens mål var å opprette minst ett lokalt åndelig råd i hver delstat av De forente

stater og i hver provins i Canada, og å åpne fjorten republikker i Latin-Amerika for Saken. Til disse målene ble føyet oppgaven med å fullføre den utvendige utsmykningen av “Vestens modertempel”, en oppgave som var umåtelig krevende for et samfunn som ennå var veldig begrenset i antall og hadde svært snevre økonomiske ressurser.

Rúhíyyih Khánum har pekt på en slående parallell mellom to utviklinger i løpet av denne perioden av historien. På den ene side satte mektige nasjoner invasjonshærer i bevegelse med det mål å ta nabostatens naturressurser i besittelse, eller ganske enkelt for å tilfredsstille sin erobringsslyst. I løpet av samme periode mobiliserte Shoghi Effendi den smertelig beskjedne gruppen av pionerer som han disponerte, og sendte dem ut til undervisningsmålene i planen han hadde utformet. I løpet av noen få korte år skulle de enorme angripende bataljoner bli knust til det uopprettelige og deres navn og erobringer bli utvisket fra historien. Den lille gruppen av troende som hadde dratt ut med livet i hendene for å utføre den oppgave Beskytteren hadde betrodd dem, ville ha nådd eller overgått alle sine mål, mål som snart ble grunnvoller for blomstrende samfunn.⁸⁷

I vurderingen av dette foretagende er det nyttig for bahá'ier ikke bare å forstå den rolle planlegging spiller i Sakens liv, men også den enestående karakter dette hjelpemiddel har i sin bahá'í-form. Den systematiske fastsettelsen av mål som skal nås og beslutninger om hvordan man skal nå dem, betyr ikke at bahá'í-samfunnet har påtatt seg ansvaret for å “utforme” sin egen fremtid, slik planlegningsbegrepet vanligvis innebærer. Det bahá'í-institusjoner snarere gjør, er å forsøke å tilpasse Sakens arbeid til den guddommelig fremdrevne prosess de stadig ser utfolde seg i verden, en prosess som til sist vil gjennomføre sin hensikt, uavhengig av historiske omstendigheter eller hendelser. Utfordringen for administrasjonsordningen er – når forsynet tillater det – å sikre at bahá'í-bestrebelse er i harmoni med Guds større plan, fordi det er ved å gjøre det at utviklingsmulighetene Bahá'u'lláh innga Saken, vil bære frukt. At bestemmelsene i Kitáb-i-Aqdas og 'Abdu'l-Bahás testament sikrer at bahá'iene lykkes i sine bestrebelse, kommer dramatisk til uttrykk i den ubrutte rekke av seire som fullbyrdet planene skapt av Shoghi Effendi.

I august 1944 kunne Shoghi Effendi feire fullbyrdelsen av den første sjuårsplanen. Beskytteren markerte øyeblikket ved å gi verdens bahá'íer en gave som utgjør en av de største bragdene i hans liv. Da *God Passes By*, hans omfattende og reflekterende historie om Sakens første hundre år, ble utgitt i 1944, åpnet dette for de troende en mulighet til innblikk i den åndelige prosess som Bahá'u'lláhs mål for menneskeheten blir virkeliggjort gjennom.

Historien er et mektig redskap. På sitt beste setter den fortiden i perspektiv og kaster lys over fremtiden. Den befolker menneskets bevissthet med helter, helgener og martyrer hvis eksempel hos de berørte vekker evner de ikke hadde forestilt seg at de var i besittelse av. Den bidrar til at verden og den menneskelige erfaring får mening. Den inspirerer, trøster og opplyser. Den beriker livet. I den store mengde av litteratur og legender den har etterlatt menneskeheten, kan man se historiens hånd i virksomhet mens den former mye av sivilisasjonens forløp – i legendene som har inspirert folkeslagenes idealer siden begynnelsen av historisk tid, så vel som i *Ramayana*-eposet, i bedriftene som blir lovprist i *Odyseen* og *Æneiden*, i de nordiske sagaene, i *Shahnameh* og i mye av Bibelen og Koranen.

God Passes By løfter dette store åndsarbeid til et nivå som man iherdig har etterstrebet, men aldri nådd i noen tidligere tid. De som åpner seg for verkets visjon, oppdager i den en vei til å nærme seg en forståelse av Guds hensikt, en vei som løper sammen med den endeløse vidde som strekker seg ut i form av Beskytterens uforlignelige oversettelser av de åpenbarte tekstene. Da den utkom ved hundreårsdagen for Sakens fødsel – nettopp idet bahá'í-verdenen feiret det vellykkede resultat av den første felles innsats den noensinne hadde vært i stand til å påta seg – mantede den for troende overalt frem hele den majestetiske storslag-enheten og betydningen av hundre år med uavlatelige ofre.

På et relativt tidlig tidspunkt under annen verdenskrig satte Beskytteren denne konflikten i et perspektiv for bahá'íene som var svært ulikt det allment rådende. Han sa at krigen burde betraktes "som den direkte fortsettelse" av verdensbrannen som ble tent i 1914. Den ville komme til å bli betraktet som den "nødvendige forutsetning for verdensforening". De forente staters president hadde tatt initiativet til prosjektet for et internasjonalt ordenssystem, men nasjonen selv hadde avvist dette fremsynte initiativet. Shoghi Effendi forutså at landets inntreden i krigen ville føre til at denne nasjonen "gjennom motgang ville påta seg sin overveiende del av ansvaret for en gang for alle å anlegge brede, verdensomspennende, uangripelige grunnvoller for dette mistrodde, men likevel udødelige System".⁸⁸

Disse uttalelsene viste seg å være profetiske. Da fiendtlighetene var over, ble det gradvis tydelig at en grunnleggende bevissthetsendring var i gang, og at nedarvede antagelser, institusjoner og prioriteringer som stadig mer var blitt undergravet av krefter som virket gjennom århundrets første halvdel, nå smuldret bort. Om forandringen ennå ikke kunne beskrives som en gryende overbevisning om menneskehetens enhet, kunne ingen objektiv iakttagelse ta feil av det faktum at barrierer som hindret en slik erkjennelse, og som hadde overlevd alle angrep mot seg tidligere i århundret, omsider ga etter. Tankene går til Koranens profetiske ord: "Du vil se fjellene, som du trodde var faste og urørlige, flyte bort som skyer." (27:88) Virkningen ble at fremskrittssunnige sinn ble fylt med en følelse av tillit til at det ville være mulig å bygge en ny type samfunn som ikke bare ville ivareta verdens langsiktige fred, men også berike livet for alle sine borgere.

Dette gryende nye håp skyldtes, som Shoghi Effendi hadde forutsett, hovedsakelig den "flammende ildåp" som til slutt hadde lyktes i "å innprente den ansvarsfølelse" som lederne tidligere i århundret hadde forsøkt å unngå.⁸⁹ I tillegg til denne nye bevissthet kom virkningene av frykten som oppfinnelsen og bruken av atomvåpen forårsaket, en reaksjon som fikk bahá'íene til å tenke på Mesterens forutseende erklæringer i Nord-Amerika om at freden til slutt ville komme fordi nasjonene ville bli tvunget til å godta den. *Montreal Daily Star* hadde sitert ham slik:

“Den [freden] vil bli universell i det tjuende århundre. Alle nasjoner vil bli tvunget til det.”⁹⁰ Årene umiddelbart etter 1945 bevitnet fremskritt i utformingen av en ny samfunnsorden som langt overgikk tidligere tiårs lyseste forhåpninger.

Viktigst av alt var de nasjonale regjeringers vilje til å skape et nytt internasjonalt ordenssystem og å gi det den fredsbevarende myndighet det opphørte Folkeforbundet så tragisk var blitt nektet. På et møte i San Francisco i april 1945 – i delstaten der ‘Abdu’l-Bahá profetisk hadde erklært: “Måtte den internasjonale freds første flagg bli hevet i denne staten” – vedtok delegater fra femti nasjoner stiftelsesdokumentet for De forente nasjoners organisasjon, det navn som var foreslått av president Franklin D. Roosevelt.⁹¹ Ratifiseringen ved det nødvendige antall medlemsnasjoner fulgte i oktober samme år, og den første hovedforsamling i den nye organisasjon trådte sammen 10. januar 1946 i London. I oktober 1949 ble grunnsteinen til De forente nasjoners faste sete lagt ned i New York City, som av ‘Abdu’l-Bahá trettisju år tidligere var blitt hyllet som “Paktens by”. I løpet av sitt besøk der hadde han forutsagt: “Det er ingen tvil om at ... den internasjonale enighets fane vil bli foldet ut her for å strekke seg videre frem og ut blant alle verdens nasjoner.”⁹²

Betegnende nok var det også etter initiativ fra en politisk leder i en av nasjonene på den vestlige halvkule som Bahá’u’lláh hadde henvendt seg til, at hans formaninger om felles sikkerhet – først gjenspeilet i de symbolske sanksjoner vedtatt av Folkeforbundet mot det fascistiske angrep på Etiopia – langt om lenge fikk noen praktisk virkning. I november 1956 sikret Lester Bowles Pearson, daværende utenriksminister og senere statsminister i Canada, at De forente nasjoners første fredsbevarende styrke ble opprettet, en bragd som innbrakte opphavsmanen Nobels fredspris.⁹³ Den fullstendige karakter av myndigheten som rommes i et slikt mandat, ville i løpet av århundrets annen halvdel i økende grad fremstå som et hovedtrekk ved internasjonale forbindelser. Fra i starten å overvåke overenskomster som var utarbeidet mellom fiendtligsinnede stater, tok prinsippet om kollektiv handling til forsvar for fred gradvis form av militær intervensjon, slik som i Golfkrigen, hvor angripende fraksjoner og stater med makt ble tvunget

til å overholde Sikkerhetsrådets resolusjoner.

Sammen med opprettelsen av De forente nasjoners nye system og tiltak for å styrke dets sanksjoner fant nok et avgjørende gjennombrudd sted. Selv før fiendtlighetene hadde opphørt, ble allmennheten over hele verden lamslått av filmreportasjer om befrielsen av nazismens dødsleirer, som for alle synliggjorde de gruoppvekkende følger av rasisme. Det som fullt ut bare kan beskrives som en sterk følelse av skam over den avgrunnsdype ondskap mennesker hadde vist seg i stand til å begå, rystet menneskehetens samvittighet. Gjennom den kortvarige sjanse som slik åpnet seg, oppnådde en gruppe engasjerte og fremsynte menn og kvinner, under inspirert ledelse av skikkelser som Eleanor Roosevelt, at De forente nasjoner godkjente Verdenserklæringen om menneskerettigheter. Den moralske forpliktelse den utgjorde ble satt i system gjennom den påfølgende opprettelsen av De forente nasjoners menneskerettighetskommisjon. Etter hvert skulle bahá'í-samfunnet selv ha gode førstehånds grunner til å anerkjenne systemets betydning som et skjold som beskytter minoriteter mot fortidens overgrep.

Noe som fremhevet betydningen av begge fremskritt, var beslutningen om å stille ledende skikkelser i nazi-regimet for retten, truffet av nasjonene som hadde seiret i den nylig avsluttede konflikten. For første gang i historien ble lederne av en suveren nasjon – mennesker som forsøkte å hevde at de politiske posisjoner de hadde innehatt var i pakt med grunnloven – stilt for en offentlig domstol, fikk sine forbrytelser strengt gjennomgått og dokumentert og ble behørig dømt, og de som ikke unnslopp ved selvmord, ble enten hengt eller dømt til langvarige fengselsstraffer. Ingen alvorlige innsigelser hadde fremkommet mot denne fremgangsmåten, som teoretisk sett utgjorde et grunnleggende avvik fra de rådende normer for internasjonal rett. Selv om rettsforhandlingenes integritet ble betydelig skjemmet ved deltagelsen av dommere utnevnt av et sovjetisk diktatur hvis egne forbrytelser tilsvarte eller overgikk forbrytelsene begått av de anklagedes regime, satte handlingen likevel en historisk presedens. Den viste for første gang at den glorifiserte “nasjonale suverenitet” har gjenkjennbare grenser som kan opprettholdes ved tvang.

I disse samme år skjedde oppfyllelsen av et lenge forsinket ideal ved oppløsningen av de store imperier som ikke bare hadde overlevd 1918, men som til og med hadde maktet å utvide sin rekkevidde ved å tilegne seg “mandatområder”, “protektorater” og kolonier erobret fra de beseirede makter. Nå ble disse foreldede systemer for politisk undertrykkelse oversvømt av en stigende strøm av nasjonale frigjøringsbevegelser langt utover deres svekkede motstandsevner. Overraskende hurtig ga de alle villig opp sine krav eller ble tvunget av koloniopprør til å underkaste seg den samme skjebne som hadde rammet deres osmanske og habsburgske forgjengere tidligere i århundret.

Med ett fant verdens folk at de hadde et sted der de kunne stå med verdighet, et forum der de kunne gi uttrykk for de anliggender som berørte dem dypest, og den spede begynnelsen på en rolle der de kunne avgjøre sin egen og menneskehetens generelle fremtid. Man hadde rundet et hjørne og la bak seg seks tusen års historie eller mer. Utover alle vedvarende ulemper innenfor utdanning, den økonomiske urettferdighet og hindringene som var skapt av politiske og diplomatiske intriger – utover alle disse praktiske, men historisk forbigående begrensninger – var en ny autoritet virksom innenfor menneskelige anliggender som alle kunne ha et rimelig håp om å henvende seg til på en eller annen måte. Representanter for en gang undertrykte folk, hvis eksotisk kledde krigere hadde dannet baktroppen i diamantjubleumsprosesjonen i London bare fem tiår tidligere, begynte nå å dukke opp som delegater til Sikkerhetsrådet og som innehavere av overordnede stillinger i De forente nasjoner og ikke-statlige organisasjoner av alle slag. Omfanget av forandringen symboliseres kanskje best av det faktum at De forente nasjoners generalsekretær i dag er en ghaneser, og hans to siste forgjengere har vært fra henholdsvis Egypt og Peru.⁹⁴

Denne forandring var heller ikke av bare formell og administrativ karakter. Etter hvert som tiden gikk, skulle et økende antall fremstående skikkelser fra alle samfunnslag unnsnippe de velkjente grenser for rase-messig, kulturell eller religiøs identitet. På alle jordens kontinenter ble navn som Anne Frank, Martin Luther King jr., Pablo Freire, Ravi Shankar, Gabriel García Marques, Kiri Te Kanawa, Andrej Sakharov,

Mor Teresa og Zhang Yimou kilder til inspirasjon og oppmuntring for et stort antall av deres medborgere.⁹⁵ På ethvert område av livet ville heltemot, faglig dyktighet eller moralsk utmerkelse i økende grad bli i stand til å tale for seg selv og bli anerkjent av menneskeheten i sin alminnelighet. Det utløp for hengivenhet og glede som hilste løslatelsen av Nelson Mandela verden over og det påfølgende valg av ham til landets president, avspeilte en oppfatning blant folk av alle raser og nasjoner om at disse historiske begivenheter utgjorde seire for menneskefamilien selv.

Det ble også klart at førkrigsoppfatninger om bruk og fordeling av rikdom måtte gjennomgå nøye. I tillegg til prinsipper om sosial rettferdighet som utvilsomt motiverte et betydelig antall av dem som engasjerte seg i denne oppgaven, hadde den økonomiske uorden forårsaket av de tre foregående tiårs begivenheter, gjort det klart at de rådende ordninger var foreldede og virkningsløse. Eksperimenter med å håndtere slike problemer på nasjonalt nivå var blitt gjennomført i en rekke land som svar på depresjonen i 1930-årene. I tråd med erkjennelsen av at enkeltlandenes økonomi utgjør deler av en global helhet, ble nå et sammenknyttet system av institusjoner gradvis uttenkt og innført. Det internasjonale pengefond, rammeavtalen for toll og handel, Verdensbanken og ulike underordnede organer begynte noe sent å hankses med følgene av en sammensmeltende verden og med spørsmål knyttet til velstandsfordelingen som ligger i denne utviklingen. Tenkere i utviklingsland var ikke sene med å påpeke at slike tiltak først og fremst tjente den vestlige verdens behov. Ikke desto mindre markerte deres tilsynekomst en grunnleggende retningsendring som i økende grad ville åpne for medvirkning fra en lang rekke stater og institusjoner.

Et humanitært initiativ av en art som aldri før var uttenkt, synliggjorde nok en side ved den globale sammensmeltningen som fant sted. Etter at det begynte med "Marshall-planen", utarbeidet av De forente staters regjering for å gjenreise krigsherjede europeiske nasjoner, begynte nasjonene som var i stand til det, alvorlig å overveie hvilke programmer som kunne fremme den sosiale og økonomiske utvikling i fremvoksende nasjoner. Stor publisitet vakte en følelse av solidaritet

med resten av verden hos folk i land som hadde et akseptabelt nivå innen utdanning, helsevesen og anvendt teknologi. Med tiden ble dette ærgjerrige tiltak angrepet på grunn av de blandede motiver det ble tillagt. Og man kan heller ikke nekte for at de langsiktige resultater av utviklingsprosjekter har vært fortvilt skuffende i sin manglende evne til å lukke det store gapet mellom fattig og rik. Ingen av disse omstendigheter kan imidlertid legge skjul på følelsen av felles medmenneskelighet som lå i deres mål, og som kanskje best kom til uttrykk i responsen det fremkalte hos en hærske av idealistiske ungdommer fra mange land.

Paradoksalt nok hadde til og med krigen en viss frigjørende virkning på bevisstheten, særlig i Det fjerne østen. Så tidlig som i 1904 ble den russisk-japanske konflikt i deler av Orienten ansett som et oppmuntrende bevis på at ikke-vestlige folk kunne motsette seg Vestens tilsynelatende uovervinnelige makt. Virkningen var blitt forsterket av begivenhetene under første verdenskrig og økte kraftig ved at den japanske hær så lenge lyktes i å motstå de massive vestlige anstrengelsene for å beseire den i perioden 1941-1945. I århundrets annen halvdel så man at denne nye teknologiske ekspertise ga opphav til en moderne økonomi i et halvt dusin nasjoner i regionen, hvis nyskapende produkter og industrielle energi, særlig innenfor transport og informasjonsteknologi, var på høyde med det beste av det verden for øvrig hadde å tilby.

I 1946 hadde slutten på fiendtlighetene åpnet veien for at Shoghi Effendi kunne sette i gang en annen sjuårsplan, som dro fordel av den nye mottagelighet overfor troens budskap forårsaket av bevissthetsendringen som allerede da var åpenbar. Enda en gang ble det nordamerikanske bahá'í-samfunn oppfordret til å påta seg et krevende ansvar, som i hovedsak bygget på og videreutviklet resultatene fra den tidligere planen.

Den store forskjellen var imidlertid at flere andre bahá'í-samfunn nå var i stand til å delta. Allerede i 1938 hadde bahá'íene i India, Pakistan og Burma satt i gang en egen plan. Etter hvert som internasjonale krigshandlinger gradvis tok slutt, ga de nasjonale åndelige råd i Persia, på De britiske øyer, i Australia og på New Zealand, i Tyskland og Østerrike, i Egypt og Sudan og i Irak – befridd for de begrensninger krigen hadde påtvunget dem – seg i kast med prosjekter av ulik varighet for å utvide grunnlaget for administrasjonsordningen, bosette pionerer både hjemme og ute og mangedoble den tilgjengelige bahá'í-litteraturen.

I 1953 var alle disse foretagender fullstendig avsluttet. Tre nye nasjonale åndelige råd var blitt opprettet og hadde også påtatt seg ekstra undervisningsplaner, en rekke nye lokale åndelige råd var blitt dannet i Europa, initiativ fra fem ulike nasjonale samfunn koordinert av det nasjonale åndelige råd på De britiske øyer hadde ledet til at pionerer hadde bosatt seg i Øst- og Vest-Afrika, og det store prosjektet som ble satt i gang ved Mesterens nedleggelse av grunnsteinen til modertempelet i vest, var omsider avsluttet.⁹⁶

Før de troende kunne feire disse gode resultatene, ble en ny utfordring av overveldende omfang bekjentgjort av Shoghi Effendi. Drevet frem av historiske krefter som bare han var i stand til å forstå, kunngjorde Beskytteren at ved kommende ridván ville en tiårig verdensomspennende plan begynne, som han betegnet som et “åndelig korstog”. Den krevet at troen – under oppbud av kreftene i de tolv nasjonale åndelige råd som da fantes, hvorav det tolvte var det italiensk-sveitsiske samfunn – skulle etableres i ytterligere ett hundre og trettien land og territorier, at det skulle dannes førtifire nye nasjonale åndelige råd, med rettsgyldig registrering av trettitre, at det skulle skje en enorm økning i bahá'í-litteraturen, skulle oppføres gudshus i Iran og Tyskland (det førstnevnte ble erstattet av tempel i både Afrika og Australia da Teheran-prosjektet ble hindret) og skje en økning i antall lokale åndelige råd i verden til fire tusen, hvorav tre hundre og femti skulle bli rettsgyldig registrert. Ingenting i deres felles erfaring hadde forberedt verdens bahá'ier på et slikt kolossalt foretagende. Omfanget av oppgaven ble beskrevet av Shoghi Effendi i et kabeltelegram av 8. oktober 1952:

Mener stunden gunstig kunngjøre for hele bahá'í-verdenen planlagt oppstart ... det skjebnetunge, gripende, tiårige, verdensomspennende åndelige korstog som innebærer ... at alle nasjonale åndelige råd i bahá'í-verdenen deltar for umiddelbart å utvide Bahá'u'lláhs åndelige herredømme ... i alle gjenstående suverene stater, hovedbesittelser inklusive fyrstedømmer, sultanater, emirater, sjeikdømmer, protektorater, forvaltningsområder og kronkolonier spredt over hele kloden. Hele forsamlingen av de erklærte tilhengere av Bahá'u'lláhs altovervinnende tro blir nå oppfordret til i løpet av et eneste tiår å utrette bragder som i sum overstråler de prestasjoner som i løpet av de elleve forutgående tiår opplyste annalene for bahá'í-pionerens innsats.⁹⁷

Å seire i et så ærgjerrig foretagende ville innebære at troen favnet hele kloden, at de institusjonelle grunnvoller for dens administrative orden ville vokse til minst det femdobbelte, og at dens sosiale liv ville bli beriket ved deltagelsen av troende fra umåtelig mange kulturer, nasjoner og stammer som ennå ikke hadde vært representert.

I praksis krevet planen at Saken skulle gjøre et kjempesprang fremover forbi det som ellers ville ha vært en rekke stadier i dens utvikling. Det som Shoghi Effendi så klart – og som bare beskytterembetets iboende evner til fremsyn gjorde det mulig å se – var at et historisk sammenfall av omstendigheter ga bahá'í-samfunnet en mulighet som ikke ville komme igjen, og som resultatet av fremtidige stadier i gjennomføringen av den guddommelige plan fullt og helt avhang av. Det som han ikke nølte med å kalle “formaningen fra hærskares Herre”, var en del av et budskap som appellerte til fantasien hos bahá'ier i alle deler av verden:

Perioden frem til endelig seier være seg enn så lang, oppgaven enn så anstrengende, den påkrevde innsatsen enn så formidabel, de dager enn så mørke da menneskeheten må gjennomgå sine fødselsveer, rådløs og hardt prøvet, prøvelsene enn så strenge for dem som skal innfri dens lykke ... Jeg besverger dem ved det dyrebare blod som strømmet i slikt overmål, ved de utallige helgener og helter som ble

ofret, ved det ypperste, det strålende offer som vår tros profet-forløper brakte, ved lidelsene som dens grunnlegger selv villig gjennomgikk så hans Sak skulle kunne leve, hans orden frelse en splittet verden og dens herlighet overstrømme hele planeten – jeg besverger dem, alt mens denne alvorstunge stund rykker nærmere, om å bestemme seg for aldri å vike, aldri å nøle, aldri å slappe av før hvert eneste mål er blitt fullstendig oppfylt i de planer som vil bli kunngjort på et senere tidspunkt.⁹⁸

Responsen var umiddelbar. I løpet av noen få måneder begynte budskap fra Verdenssenteret å meddele nyheter om en rekke seire i land etter land. De pionerer som lyktes i å etablere troens første fotfeste i et land eller landområde, ble benevnt “Riddere av Bahá’u’lláh”, og deres navn ble innskrevet på en æresliste som med tiden er bestemt å skulle plasseres under terskelen ved inngangen til Bahá’u’lláhs gravmæle, slik Beskytteren ba om. Ingenting vitnet mer dramatisk om det fremsyn som lå i Shoghi Effendis påfølgende planer, enn det faktum at i hver av de nye nasjonalstater som ble dannet etter annen verdenskrig, var bahá’í-samfunn og åndelige råd allerede innvevet i nasjonens liv.

En strålende rekke av prestasjoner fulgte disse første. I oktober 1957, på den tid da troen var blitt etablert i over to hundre og femti land og territorier, kunne Shoghi Effendi kunngjøre kjøp av grunn til ti nye templetomter og innledende arbeid på gudshusene i Kampala, Sydney og Frankfurt; ervervelse av eiendom til førtiseks av de nødvendige nasjonale *ḥaẓíratu’l-quds*; en veldig økning i produksjonen av bahá’í-litteratur; nye rettsgyldige registreringer av råd, noe som hadde økt det samlede antall til ett hundre og nittifem; økende anerkjennelse av bahá’í-ekteskap og -helligdager; og det fremadskridende arbeidet med de internasjonale bahá’í-arkivene, den første bygningen som skulle føres opp på den brede buen som Beskytteren hadde trukket opp i Karmelfjellets skråning. Ingen som ser tilbake på disse dagers hendelser, kan unngå å bli dypt rørt av den faderlige omsorg som Shoghi Effendi sikret oppnåelsen av disse storslåtte resultater med, slik det gjenspeiles i hans omhyggelige oppregning, i det siste generelle budskap han i april 1957 skrev om korstoget, av

navnene på hver av de sekstitte regionale undervisningskonferanser og -institutter som i det året ble avholdt rundt omkring i bahá'í-verdenen.

Et slikt tilbakeblikk ville være ufullstendig uten en forståelse av de parallelle utviklingene av administrasjonsordningen på internasjonalt plan som Beskytteren satte i gang i disse årene. Disse tiltakene viste seg å være avgjørende ikke bare for å vinne korstoget, men også for å befeste og beskytte Sakens fremtid. Ved siden av den besluttende myndighet som er tillagt troens valgte institusjoner, er en parallell funksjon for administrasjonsordningen å øve en åndelig, moralsk og intellektuell innflytelse på både disse institusjoner og de enkelte samfunnsmedlemmers liv. Dette ansvar for "å spre de guddommelige dufter, å oppbygge menneskenes sjeler, å fremme lærdom, å forbedre karakteren hos alle mennesker ..." er unnfanget av Bahá'u'lláh selv og hviler ifølge Mesterens testament særlig på Guds Saks hender.⁹⁹

I løpet av Bahá'u'lláhs og 'Abdu'l-Bahás gjerningstid hadde de troende som var gitt denne høye stilling, spilt avgjørende roller i å fremme undervisningsarbeidet i Østen. Etter hvert som forestillingen om tiårskorstoget tok form i Shoghi Effendis sinn, satte han i gang med å mobilisere den åndelige støtte denne institusjon kunne bidra med for å gjennomføre oppgavene i planen. I et kabeltelegram av 24. desember 1951 kunngjorde han utnevnelsen av den første gruppe av tolv Guds Saks hender, fordelt likt på arbeidet i Det hellige land, Asia, Amerika og Europa. Disse fremstående tjenere for Saken ble anmodet om å rette oppmerksomheten direkte mot den utfordring å mobilisere vennenes krefter og gi oppmuntring og råd til de valgte organer. Like etter ble antall Sakens hender økt fra tolv til nitten.

De tilgjengelige ressurser for å ivareta dette ansvaret ble økt i stor grad ved Beskytterens beslutning i oktober 1952, da han anmodet Sakens hender om å danne fem hjelperåd, ett for hvert kontinent. I Amerika, Europa og Afrika besto disse av ni medlemmer hver, mens de i Asia og Austral-Asia hadde henholdsvis sju og to. Deretter ble egne hjelperåd dannet for å bistå med beskyttelse av troen, den andre av de to hovedfunksjoner for Sakens hender.

Et budskap av 3. juni 1957 lovpriste at den israelske regjering hadde

iverksatt den endelige beslutning fra landets appelldomstol og omsider kastet ut den gjenværende gruppe av paktbrytere fra H̄aram-i-Aqdas, som omga bahá'í-verdenens fokuspunkt i Bahjí.¹⁰⁰ Bare en dag senere kom imidlertid nok et kabeltelegram med en illevarslende advarsel om at det var tvingende nødvendig for troens overordnede institusjoner å handle i fellesskap for å beskytte den mot nye farer som Beskytteren så samle seg i horisonten. Dette ble i oktober etterfulgt av et budskap som kunngjorde at antall Guds Saks hender var økt fra nitten til tjuesju, og som betegnet disse høye tjenestemenn som “hovedforvaltere av Bahá'u'lláhs embryoniske verdenssamvelde” og påla dem ansvaret for å rådføre seg med nasjonale åndelige råd om tvingende nødvendige tiltak for å beskytte troen.

Mindre enn en måned etterpå ble bahá'í-verdenen sønderknust av nyheten om Shoghi Effendis død den 4. november 1957, på grunn av komplikasjoner etter et angrep av asiasyke som han pådro seg under et besøk i London. Sakens midtpunkt, som i trettiseks år dag for dag hadde ledet dens utvikling, hvis klarsyn omfattet både begivenhetenes gang og de handlinger bahá'í-samfunnet måtte utføre, og hvis oppmuntrende budskap hadde vært den åndelige tilførselslinje for utallige bahá'ier over hele planeten, var med ett borte og etterlot det store korstoget halvferdig og administrasjonsordningens fremtid i krise.

Sorgen og den overveldende fortvilelse som tapet av Beskytteren vakte, gjør seieren for den plan han hadde unnfanget og inspirert til, desto mer betydningsfull. Stemmene avgitt av delegater fra femtiseks nasjonale åndelige råd, inklusive førtifire nye som det var bedt om, og som det lyktes å danne i løpet av tiårskorstoget, sørget i april 1963 for opprettelsen av Det Universelle Rettferdighetens Hus, Sakens styrende organ, unnfanget av Bahá'u'lláh og av ham entydig sikret guddommelig ledelse i utøvelsen av sine funksjoner:

Det påhviler tillitsmennene i Rettferdighetens hus å rådslå sammen om de ting som i det ytre ikke er åpenbart i Boken, og å gjennomføre det som behager dem. Gud vil sannelig inspirere dem med hva han enn ønsker, og han er sannelig forsørgeren, den allvitende.¹⁰¹

Det virket særlig passende at valget – gjennomført av de tilstedeværende delegater og dem som stemte per post – skulle finne sted i Mesterens hjem, hvis testament nesten seksti år tidligere hadde beskrevet formålet med og omfanget av myndigheten som var gitt gjennom Bahá'u'lláhs ord:

Til Den Aller Helligste Bok må alle vende seg, og alt som ikke er uttrykkelig nedtegnet der, må henvises til Det Universelle Rettferdighetens Hus. Det som denne forsamling vedtar, enstemmig eller med flertall, er sannelig sannheten og Guds egen hensikt. Den som avviker fra det, er sannelig blant dem som elsker uenighet, har vist ondskap og vendt seg bort fra Paktens Herre.¹⁰²

Et viktig forberedende skritt før valget var blitt tatt av Shoghi Effendi i 1951 da han utnevnte medlemmer til Det internasjonale råd for å bistå ham i sitt arbeid. I 1961 ble, som han hadde forklart ville være tilfelle, det neste skritt i prosessen tatt da denne institusjon utviklet seg til et råd med ni medlemmer, valgt av medlemmene i de nasjonale åndelige råd. Da tiårskorstoget ble avsluttet med seier i 1963, hadde bahá'í-verdenen følgelig opparbeidet seg viktig erfaring for den krevende handling det da ble kalt til å utføre.

Historikere vil uten å nøle gi Sakens hender anerkjennelse for å ha mobilisert den innsats som hadde gjort dette øyeblikk mulig, de som sørget for den koordinering som tapet av Beskytterens lederskap hadde frarøvet bahá'í-verdenen. Mens de utrettelig krysset jorden for å fremme Shoghi Effendis plan, kom sammen i årlige rådslagninger for å gi oppmuntring og informasjon, ga inspirasjon til sine nylig opprettede stedfortrederes innsats og avverget en ny gruppe paktbryteres forsøk på å undergrave troens enhet, lyktes det denne lille gruppe av sorgtunge

menn og kvinner å sikre at korstogets ærgjerrige mål ble nådd i tide, og at det nødvendige grunnlag var på plass for oppføringen av administrasjonsordningens fullbyrdende enhet. Ved å be om at deres egne medlemmer ble fritatt for å velges til Det Universelle Rettferdighetens Hus, for på den måten å utføre tjenestene som Beskytteren hadde tildelt dem, skjenket Hendene også bahá'í-verdenen, som enda en stor arv, en åndelig utmerkelse som er uten sidestykke i menneskehetens historie. Aldri før hadde personer som i sine hender hadde den suverene makt over en stor religion, og som nøt uovertruffen respekt hos alle i sitt samfunn, anmodet om ikke å bli tatt i betraktning for utøvelsen av en suveren myndighet, idet de stilte seg selv helt og holdent til tjeneste for det organ deres medtroendes samfunn valgte til denne rollen.¹⁰³

VII

HVOR STOR AVSTANDEN ENN ER mellom Beskytterembetet og det unike stedet for Paktens midtpunkt, så er rollen som Shoghi Effendi spilte etter Mesterens bortgang, enestående i Sakens historie. Den vil fortsette å inneha denne sentrale plass i troens liv gjennom de kommende århundrer. I vesentlige henseender kan Shoghi Effendi sies å ha forlenget innflytelsen av Mesterens ledende hånd i byggingen av administrasjonsordningen og i utbredelsen og befestelsen av Bahá'u'lláhs tro gjennom trettiseks kritiske tilleggsår. Man trenger bare å gjøre den gruoppvekkende anstrengelse å forestille seg skjebnen for Guds gryende Sak, hvis den gjennom sin mest sårbare periode ikke var blitt holdt fast i grepet til en som var blitt forberedt på denne oppgaven av 'Abdu'l-Bahá, og som godtok å tjene – i ordets dypeste forstand – som dens Beskytter.

Selv om Shoghi Effendi understreket overfor sine medtroende at Mesterens to etterfølgere var “uadskillelige” og “utfyllende” i funksjonene de hver for seg var skapt for å utføre, er det klart at han tidlig aksepterte følgene av det faktum at Det Universelle Rettferdighetens Hus ikke kunne opprettes før en lengre administrativ utviklingsprosess

hadde skapt den støttestruktur av nasjonale og lokale åndelige råd som dette krevet. Han var fullstendig oppriktig overfor bahá'í-samfunnet om følgene av det faktum at han alene var anmodet om å ivareta dette enestående ansvar. Som han selv sier:

Adskilt fra den ikke mindre viktige institusjon Det Universelle Rettferdighetens Hus ville dette samme system fra 'Abdu'l-Bahás testament være handlingslammet og ikke make å oppfylle tomrommene som forfatteren av Kitáb-i-Aqdas med overlegg har etterlatt i samlingen av sine lovgivende og administrative forordninger.¹⁰⁴

I bevissthet om denne sannheten holdt Shoghi Effendi frem med nitid respekt for begrensningene som omstendighetene påla ham, en pålidelighet som vil være en stolthet for Bahá'u'lláhs tilhengere gjennom kommende tidsaldere. Merittlisten over hans trettiseksårige tjeneste for troen – en liste som i likhet med hans bestefars er åpen for ettertidens gjennomgang og bedømmelse – inneholder, som han forsikret bahá'í-samfunnet ville være tilfelle, ingen handling fra hans side som i noen som helst grad ville “krenke det hellige og foreskrevne domene” for Det Universelle Rettferdighetens Hus. Ikke nok med at Shoghi Effendi avsto fra å gi lover; han var i stand til å oppfylle sitt mandat ved ikke å innføre noe mer enn midlertidige forordninger, idet han overlot avgjørelsene i slike anliggender helt og holdent til Det Universelle Rettferdighetens Hus.

Ingen steder er denne selvbeherskelse mer slående enn i det sentrale spørsmål om en etterfølger for Beskytterembetet. Shoghi Effendi hadde ingen egne arvinger, og de andre grener av den hellige familie hadde brutt Pakten. Bahá'í-skriftene inneholder ingen veiledning for en slik eventualitet, men Mesterens testament er tydelig på hvordan alle uklare anliggender skal løses:

Det påhviler disse medlemmer (av Det Universelle Rettferdighetens Hus) å komme sammen på et bestemt sted og rådslå om alle problemer

som har forårsaket uenighet, spørsmål som er uklare og saker som ikke er uttrykkelig nedtegnet i Boken. Hva de enn måtte bestemme, har samme virkning som teksten selv.¹⁰⁵

I samsvar med denne veiledning skrevet av Paktens midtpunkt, forble Shoghi Effendi taus og overlot spørsmålet om sin etterfølger eller etterfølgere til det organ som alene var gitt myndighet til å avgjøre saken. Fem måneder etter sin opprettelse klargjorde Det Universelle Rettferdighetens Hus spørsmålet i et budskap til alle nasjonale åndelige råd, datert 6. oktober 1963:

Etter nøye å ha studert de hellige skrifter under bønn ... og etter lang rådslagning ... finner Universelt Rettferdighetens Hus at det på ingen måte er mulig å utpeke eller ved lovgivning gjøre det mulig å utpeke en ny Beskytter til å etterfølge Shoghi Effendi.¹⁰⁶

Da han gikk i gang med et oppdrag uten presedens i historien, kunne Shoghi Effendi ikke lete andre steder enn i trosgrunnleggenes skrifter og i Mesterens eksempel etter den ledelse hans arbeid fordret. Ingen forsamling av rådgivere kunne hjelpe ham å fastslå meningen i de tekster han var kalt til å fortolke for et bahá'í-samfunn som hadde satt all sin lit til ham. Selv om han i stor grad leste de utgitte verk av historikere, økonomer og politiske tenkere, kunne en slik granskning ikke gjøre mer enn å gi råmaterialer som hans inspirerte visjon om Saken deretter måtte sette i system. Tryggheten og motet som var krevet for å mobilisere et uensartet samfunn av troende til å påta seg oppgaver som ut fra alle objektive kriterier langt overskred deres evner, kunne bli funnet bare i hans eget hjertes åndelige ressurser. Ingen nøktern iakttagelse av det tjuende århundre, hvor skeptisk vedkommende enn måtte være til en religions påstander, kan la være å anerkjenne at den rakryggede holdning som en ung mann tidlig i tjuetårene påtok seg et slikt formidabelt ansvar med – og omfanget av den seier han vant – er bevis på at det bor en veldig åndelig kraft i den Sak han gikk i brodden for.

Å anerkjenne alt dette er å erkjenne at evnene som Pakten hadde inngitt beskytterembetet, ikke var en form for magi. Hans vellykkede bruk av evnene medførte, som Rûhíyyih Khánum så rørende har beskrevet, en endeløs prosess av prøving, vurdering og forbedring. Man fylles av dyp respekt for presisjonen som Shoghi Effendi analyserte politiske og sosiale prosesser med i deres tidlige utviklingsstadier, og for den dyktighet hvormed hans sinn favnet et kaleidoskop av begivenheter, både samtidige og historiske, og knyttet deres betydning til åpenbaringen av forsynets vilje. At dette intellektuelle arbeid ble utført på et langt høyere nivå enn det som menneskesinnet vanligvis virker innenfor, gjorde ikke innsatsen mindre virkelig eller anstrengende. Med tanke på at innsikten i menneskets natur og beveggrunner var et uadskillelig trekk ved den institusjon Shoghi Effendi representerte, var det snarere det motsatte som var tilfelle.¹⁰⁷

Sett i perspektiv av de mer enn førti år som er gått siden Shoghi Effendis bortgang, har den langsiktige betydning av hans arbeid med utviklingen av administrasjonsordningen begynt å fremstå med strålende klarhet. Dersom omstendighetene hadde vært annerledes, ville Mesterens testament ha gitt mulighet for at en eller flere etterfølgere kunne ha fulgt i den institusjon Shoghi Effendi legemliggjorde. Vi kan åpenbart ikke forstå Guds sinn. Det som er klart og ubestridelig, er imidlertid at gjennom hans fortolkende myndighet er den administrative ordens struktur, så vel som retningen som dens fremtidige utvikling vil følge, blitt fastsatt for alltid gjennom Shoghi Effendis fullbyrdelse – i hver minste henseende og i størst tenkelig grad – av fullmakten som Mesteren påla ham. Like klart og ubestridelig er det faktum at både struktur og retning representerer Guds vilje.

VIII

SOM SHOGHI EFFENDI PROFETISK HADDE ADVART MOT, fortsatte fremrykningen av krefter som undergravet alle slags nedarvede systemer og overbevisninger, side om side med de forenende prosesser som var i gang i verden. Det er derfor ikke overraskende at den eufori som gjenopprettelsen av fred i både Europa og Østen fremkalte, viste seg å være svært kortvarig. Knappt hadde fiendtlighetene tatt slutt, da de ideologiske skillelinjer mellom marxisme og liberalt demokrati brøt ut i forsøk på å sikre innflytelse i de respektive nasjonsblokker som de inspirerte. Fenomenet “kald krig”, der kampen om overtaket var på nippet til militær konflikt, fremsto som det rådende politiske mønster i flere påfølgende tiår.

En ny krise i den internasjonale orden utgjorde en trussel som ble skjerpet av gjennombrudd i kjernefysisk teknologi og av at det lyktes begge nasjonsblokkene å ruste seg med et stadig økende oppbud av masseødeleggelsesvåpen. De gruoppvekkende bilder av Hiroshima og Nagasaki hadde vekket menneskeheten til den forferdende mulighet at en rekke forholdsvis små uheldige episoder, like lite planlagt som

prosessen som ble satt i gang i 1914 ved hendelsen i Sarajevo, denne gang kunne føre til at en betydelig del av verdens befolkning ble utslettet, og at store deler av kloden ville bli ubeboelige. For bahá'íene kunne fremtidsutsikten bare lede tanken hen på den dystre advarsel Bahá'u'lláh hadde gitt flere tiår tidligere: "Underlige og forbausende ting er å finne på jorden, men de er skjult for menneskenes tanker og forstand. Disse ting er i stand til å endre hele jordatmosfæren, og deres besmittelse ville vise seg å være dødbringende."¹⁰⁸

Den langt største tragedie som ble følgen av denne seneste kamp om verdensherredømme, var skyggen den kastet over forhåpningene hos tidligere undertrykte folk som hadde hilst velkommen den mulighet de trodde seg gitt til å skape et nytt liv ut fra egne planer. Den stivsinne besluttsomhet som noen av de overlevende kolonimakter viste i undertrykkelsen av slike håp, selv om de sett med enhver nøktern iakttagers øyne var dømt til å mislykkes, hadde gjort at frigjøringstrangen i mange land ikke hadde noen annen utvei enn å anta preg av en revolusjonskamp. I 1960 begynte slike bevegelser, som allerede hadde vært et kjennetegn ved det politiske landskap gjennom århundrets tidligere tiår, å representere hovedformen for innfødt politisk aktivitet i de fleste undertrykte nasjoner.

Siden drivkraften i kolonialismen selv var økonomisk utbytting, var det kanskje uunngåelig at de fleste frigjøringsbevegelser antok en ideologisk form som i hovedsak var sosialistisk. I løpet av bare noen få korte år hadde disse omstendigheter skapt grobunn for utbytting fra verdens supermaktens side. For Sovjetunionen lot situasjonen til å by på en mulighet til å skape en forandring i den eksisterende grupperingen av nasjoner ved å oppnå en dominerende innflytelse i det man nå begynte å kalle den "tredje verden". Vestens gjenmæle – overalt hvor utviklingshjelp ikke maktet å bevare mottagerbefolkningenes lojalitet – var å gripe til oppmuntring og opprustning av et bredt mangfold av autoritære regimer.

Mens ytre krefter manipulerte nye regjeringer, ble oppmerksomheten i økende grad avledet fra en saklig vurdering av utviklingsbehov til ideologiske og politiske kamper som i liten eller ingen grad

sto i forhold til den sosiale eller økonomiske virkelighet. Resultatene var gjennomgående ødeleggende. Økonomisk ruin, grove brudd på menneskerettighetene, sammenbrudd i den sivile administrasjon og fremvekst av politiske eliter som i landets lidelse bare så muligheter til selvberikelse – slik var den hjerteskjærende skjebne som omsluttet den ene etter den andre av de nye nasjoner som bare noen få korte år tidligere hadde begynt en så løfterik tilværelse.

Det som ga inspirasjon til disse politiske, sosiale og økonomiske kriser, var den ubønnhørlige vekst og befestelse av en sykdom i menneskesjelen, uendelig mer ødeleggende enn noen av dens separate uttrykksformer. Dens seier markerte et nytt og illevarslende stadium i den sosiale og åndelige forfallsprosess som Shoghi Effendi hadde gjenkjent. Avlet av det nittende århundres europeiske tankegang, med en enorm innflytelse gjennom den amerikanske kapitalistkulturs resultater, og av marxismen gitt en forfalsket troverdighet som er karakteristisk for dette system, slo materialismen ut i full blomst i det tjuende århundres annen halvdel som en slags universalreligion som påberopte seg absolutt myndighet i menneskehetens både personlige og sosiale liv. Dens trosbekjennelse var enkelheten selv. Virkeligheten – inklusive menneskets virkelighet og prosessen den utvikler seg gjennom – er i hovedsak materiell i sin natur. Målet for menneskelivet er, eller burde være, å tilfredsstille materielle behov og ønsker. Samfunnet eksisterer for å legge til rette for denne søken, og menneskehetens fellesanliggende bør være en pågående foredling av systemet, med det mål å gjøre det enda mer effektivt i å gjennomføre sin fastsatte oppgave.

Med Sovjetunionens sammenbrudd forsvant tilskyndelser til å tenke ut og fremme noe formelt materialistisk trossystem. Og ingen nyttige formål ville heller være tjent med slike anstrengelser, siden materialismen snart ikke møtte noen særlig utfordring i de fleste deler av verden. Religion ble i økende grad, der den ganske enkelt ikke ble drevet tilbake til fanatisme og tankeløs avvisning av fremskritt, redusert til en slags personlig forkjærlighet, en tilbøyelighet, en syssel ment å tilfredsstille individets åndelige og følelsesmessige behov. Følelsen av en historisk misjon som hadde definert de store trosretninger, lærte å slå seg til tåls

med å gi religiøs støtte til kampanjer for sosial forandring som ble ført av verdslige bevegelser. Den akademiske verden, som en gang var arenaen for sinnets og åndens store bragder, slo seg til ro i rollen som en slags akademisk industri som var opptatt av å røkte sitt maskineri av avhandlinger, symposier, publiseringspoeng og bevilgninger.

Om materialismen tar form av en verdensanskuelse eller rent begjær, så er dens virkning å utvaske fra menneskers motivasjon – og sågar fra deres interesse – de åndelige impulser som kjennetegner den fornuftmessige sjel. “For egenkjærlighet,” har ‘Abdu’l-Bahá sagt, “er eltet inn i selve menneskets leire, og det er ikke mulig at det, uten noe håp om en betydelig belønning, skulle forsømme sitt eget materielle gode her og nå.”¹⁰⁹ Uten en overbevisning om virkelighetens åndelige natur og den tilfredsstillelse den alene kan gi, er det ikke overraskende at man i kjernen av sivilisasjonens nåværende krise finner en dyrking av individualisme som i økende grad ikke godtar noen begrensninger, og som opphøyer ervervelse og personlig fremgang til samme status som kulturelle hovedverdier. Den påfølgende pulverisering av samfunnet har markert et nytt stadium i oppløsningsprosessen som Shoghi Effendis skrifter taler så inntrengende om.

Å beredvillig godta at den ene tråd etter den andre ryker i den moralske vev som veileder og oppdrar en persons liv i ethvert samfunnsystem, er en tilnærming til virkeligheten som virker mot sin hensikt. Hvis ledende tenkere skulle være oppriktige i sin vurdering av det bevismateriale som er lett tilgjengelig, er det her man ville finne den dypeste årsak til slike tilsynelatende ubeslektede problemer som miljøforurensning, økonomisk uorden, etnisk vold, økende likegyldighet blant folk, den kraftige økning i lovbrudd og epidemier som herjer hele befolkninger. Selv så viktig anvendelsen av juridisk, sosiologisk eller teknologisk ekspertise på slike problemer uten tvil er, ville det være urealistisk å forestille seg at en slik type innsats vil gi noen merkbar bedring uten en grunnleggende endring i moralsk bevissthet og adferd.

Det bahá'í-verdenen oppnådde i løpet av de samme år, får større glans med denne formørkede horisont som bakgrunn. Man kan ikke legge for stor vekt på betydningen av prestasjonen som ga opphav til Det Universelle Rettferdighetens Hus. I om lag seks tusen år har menneskeheten eksperimentert med et nesten ubegrenset mangfold av metoder for å ta beslutninger i fellesskap. Sett fra det tjuende århundres ståsted byr verdens politiske historie på en stadig skiftende scene der menneskers oppfinnsomhet ikke lot noen mulighet forbli uprøvet. Systemer basert på så forskjellige prinsipper som teokrati, monarki, aristokrati, oligarki, republikk, demokrati og tilnærmet anarki har spredt seg fritt, sammen med en endeløs rekke nyskapninger som har forsøkt å kombinere ulike ønskerverdige sider ved disse muligheter. Selv om de fleste alternativer har latt seg misbruke på en eller annen måte, har det store flertall i ulik grad utvilsomt bidratt til å innfri forhåpninger hos dem hvis interesser de angivelig tjente.

Etter hvert som stadig større og mer sammensatte befolkninger kom under kontroll av ett eller annet regjeringssystem gjennom denne lange utviklingsprosess, appellerte fristelsen om verdensherredømme gjentatte ganger til fantasien hos de Cæsarer og Napoleoner som styrte en slik utvidelse. Den påfølgende rekken av katastrofale fiaskoer som har gitt historien så mye av dens evne til både å fascinere og forferde, synes å gi troverdige bevis på at oppfyllelsen av ambisjonen ligger utenfor rekkevidden for enhver menneskelig instans, samme hvor store ressurser den har tilgang til eller hvor sterk tiltro den har til sin bestemte kulturs geni.

Likevel er foreningen av menneskeheten under et styringssystem som kan frigjøre hele potensialet som ligger gjemt i menneskenaturen, og la det komme til uttrykk i programmer til alles beste, åpenbart det neste stadium i sivilisasjonens utvikling. Den fysiske forening av planeten i vår tid og de gryende forhåpninger hos alle dens beboere har omsider frembrakt betingelsene som tillater at idealet kan oppnås, om enn på en helt annen måte enn fortidens imperiedrømmere forestilte seg. Verdens regjeringer har bidratt til denne innsatsen gjennom grunnleggelsen av De forente nasjoners organisasjon, med alle dens store velsignelser, alle dens beklagelige svakheter.

Et eller annet sted der foran ligger de ytterligere større forandringer som til slutt vil tvinge frem anerkjennelsen av selve prinsippet om en verdensregjering. De forente nasjoner har ikke et slikt mandat, og det er heller ikke noe i politiske ledes nåværende diskurs som for alvor forespeiler en så gjennomgripende omstrukturering i forvaltningen av planetens anliggender. At det vil skje i tidens fylde, har Bahá'u'lláh gjort umiskjennelig klart. At enda større lidelse og skuffelser må til for å tvinge menneskeheten til å ta dette store spranget forover, fortøner seg dessverre like klart. Opprettelsen av en slik verdensregjering vil fordre at nasjonalregjeringer og andre maktsentre betingelsesløst og ugjenkallelig overdrar til internasjonal avgjørelse det fulle mål av den øverste myndighet innbefattet i ordet "regjering".

I denne sammenheng må bahá'íene forsøke å verdsette den enestående seier som Saken vant i 1963, og som har befestet seg i årene siden den gang. En fullstendig forståelse av dens betydning er utenfor rekkevidde for de nåværende og kanskje også for de neste par generasjoner av troende. I den grad en bahá'í fatter den, vil vedkommende ikke spare noe i sin beslutsomhet om å tjene dens gradvis mer åpenbare formål.

Proessen som førte til at Det Universelle Rettferdighetens Hus ble valgt, ble mulig ved at de tre innledende stadier i Mesterens guddommelige plan ble vellykket gjennomført under Shoghi Effendis lederskap, og den utgjorde høyst sannsynlig historiens første globale demokratiske valg. Hvert av de påfølgende valg siden da er blitt gjennomført av en stadig bredere og mer mangfoldig gruppe av samfunnets valgte delegater, en utvikling som nå har nådd det punkt der den ubestridelig representerer viljen hos et tverrsnitt av hele menneskeheten. I tilværelsen finnes det intet – virkelig intet som noen gruppe av mennesker har sett for seg – som på noen måte ligner denne prestasjonen.

Når man videre betrakter den åndelige atmosfære som gjennomsyrrer bahá'í-valg, og den prinsippfaste holdning som kreves selv i deres enkleste prosesser, blir man gjort ydmyk av en mye større bevissthet. Ved å løfte vår tros høyeste styrende institusjon opp og frem blir man vitne til en anstrengelse til det ytterste av menneskelig yteevne for å vinne Guds velbehag, en forenet og iherdig beslutsomhet om at over-

hodet intet, hverken i form av kulturell betingning eller impulser av personlig lyst, skal få lov til å besudle denne største felleshandlings renhet. Intet utover dette står i menneskelig makt. Gjennom denne handling har menneskeheten bokstavelig talt gjort alt den evner, og ved å godta denne helligede innsats på vegne av dem som har tilsluttet seg hans Sak, gir Gud den dermed opprettede institusjon de evner den er blitt lovet i Kitáb-i-Aqdas og 'Abdu'l-Bahás testament. Det er ikke til å undres over at 'Abdu'l-Bahá forutså oppfyllelsen av profeten Daniels syn i prosessen som førte til det historiske høydepunkt som ble nådd i 1963, på hundreårsdagen for Bahá'u'lláhs erklæring av sin misjon; "Salig er den som venter og når fram til 1335 dager." Mesteren sa det slik:

For ifølge denne beregning vil det ha gått et hundreår fra sannhetens sol stiger opp, og da vil Guds lære være fast etablert på jorden, og det guddommelige lys skal omslutte verden fra øst like til vest. Da, på denne dag, vil de faste i troen fryde seg!¹¹⁰

Av de to etterfølger-institusjoner 'Abdu'l-Bahá omtalte som garantister for Sakens ukrenkelighet, hadde den andre trådt frem ved opprettelsen av Det Universelle Rettferdighetens Hus. Den veldige mengde av skrifter fra Beskytteren og det mønster av administrativt liv han hadde skapt, og som var uutslettelig innprentet i bahá'íenes bevissthet, hadde gitt bahá'í-verdenen midlene til å sikre allmenn enighet om hensikten med Guds åpenbaring. I Det Universelle Rettferdighetens Hus hadde den nå også den øverste myndighet unnfanget av Bahá'u'lláh for å utøve administrasjonsordningens beslutningstagende funksjoner. Som testamentet forklarer, deler de to institusjoner i fellesskap det guddommelige løfte om usvikelig ledelse:

Den hellige og ungdommelige gren, Guds Saks Beskytter, så vel som Det Universelle Rettferdighetens Hus som skal velges og opprettes av alle, er begge under Abhá-skjønnhetens omsorg og beskyttelse, vernet og ufeilbarlig ledet av den opphøyede – måtte mitt liv bli ofret for dem begge. Hva de enn beslutter, er av Gud.¹¹¹

Shoghi Effendi forklarte videre at forholdet mellom disse to maktsentre er av gjensidig utfyllende art, der noen av oppgavene er felles og andre er avgrenset til den ene eller andre av de to institusjonene. Likevel beflittet han seg på å understreke:

Det må bli ... klart forstått av enhver troende at beskytterinstitusjonen ikke under noen omstendigheter opphever eller innebærer den minste forringelse av makten som er gitt Det Universelle Rettferdighetens Hus av Bahá'u'lláh i Kitáb-i-Aqdas og gjentatte ganger og høytidelig bekreftet av 'Abdu'l-Bahá i hans testament. Den utgjør ikke på noen måte en motsigelse av Bahá'u'lláhs testament og hans skrifter, og den opphever heller ikke noen av hans åpenbarte forskrifter.¹¹²

Når man forstår hvor enestående det er, det som Bahá'u'lláh har skapt, åpnes forestillingsevnen for det bidrag Saken kan yte til å forene menneskeheten og bygge et globalt samfunn. Det umiddelbare ansvar for å opprette en verdensregjering hviler på nasjonalstatenes skuldre. Det bahá'í-samfunnet er kalt til å gjøre på dette stadium i menneskehetens sosiale og politiske utvikling, er å bidra med alt som står i dets makt til å skape vilkår som vil oppmuntre til dette enormt krevende foretagende og legge til rette for det. På samme måte som Bahá'u'lláh forsikret monarkene på sin tid at "Vårt ønske er ikke å bemektige oss deres riker",¹¹³ så har ikke bahá'í-samfunnet noen politisk dagsorden, det avstår fra all innblanding i partisanvirksomhet og godtar uforbeholdent den sivile regjerings myndighet i offentlige spørsmål. Enhver bekymring bahá'ier måtte ha angående de rådende forhold eller sine egne medlemmers behov, blir uttrykt gjennom forfatningsmessige kanaler.

Sakens evne til å påvirke historiens gang ligger således ikke bare i den åndelige kraften i dens budskap, men også i det eksemplet den utgjør. "Så sterkt er enhetens lys," hevder Bahá'u'lláh, "at det kan opplyse hele jorden."¹¹⁴ Menneskehetens enhet er gitt konkret form i troen, og den "er ikke et blott og bart utbrudd av uvitende føleri eller et uttrykk for vage og fromme forhåpninger," som Shoghi Effendi understreket. Den organiske enhet som de troende sammen utgjør – og administrasjonsordningen

som gjør den mulig – er bevis på det som Shoghi Effendi betegnet som “den samfunnsbyggende kraft som deres tro besitter”.¹¹⁵ Etter hvert som Saken vokser og de latente egenskaper i dens administrative orden blir stadig tydeligere, vil den i økende grad fange oppmerksomheten hos ledende tenkere og inngi fremskrittvennlige sinn en visshet om at deres idealer til sist lar seg oppnå. Shoghi Effendi sier det slik:

Religiøse ledere, talsmenn for politiske teorier og direktører i menneskers institusjoner som lamslått og forferdet nå ser sine ideer spille fallitt og sine henders verk gå i oppløsning, ville gjøre klokt i å vende blikket mot Bahá'u'lláhs åpenbaring og grundig overveie den verdensorden som ligger forvart i hans lære og nå sakte og umerkelig reiser seg midt i den nåværende sivilisasjons virvar og kaos.¹¹⁶

En slik undersøkelse vil rette oppmerksomheten mot kraften som har gjort det mulig å oppnå, styrke og opprettholde bahá'í-enhet. “Menneskenes lys,” sier Bahá'u'lláh, “er rettferdighet.” Dens formål, tilføyer han, “er at det skal oppstå enhet mellom menneskene. Den guddommelige visdoms osean bruser i dette opphøyede ord ...”.¹¹⁷ Betegnelsen “Rettferdighetens Hus” gitt institusjonene som vil styre den verdensorden han unnfanget, på lokalt, nasjonalt og internasjonalt nivå, gjen-speiler den sentrale stilling dette prinsippet har i åpenbaringslære og i Sakens liv. Etter hvert som bahá'í-samfunnet blir en stadig mer velkjent deltager i samfunnslivet, vil dets erfaringer by på stadig mer oppmuntrende bevis på at denne avgjørende loven helbreder de talløse lidelser som når alt kommer til alt er følgene av uenigheten som hjem-søker menneskefamilien. “Vit du for visst,” forklarer Bahá'u'lláh, “at disse store undertrykkelser som har rammet verden, gjør den rede for den største rettferdighets komme.”¹¹⁸ Det er klart at det kulminerende stadium i det menneskelige samfunns utvikling vil finne sted i en verden som er svært forskjellig fra den vi kjenner i dag.

IX

DEN UMIDDELBARE EFFEKT AV AT TIÅRSKORSTOGET ble vunnet og Det Universelle Rettferdighetens Hus grunnlagt, var å gi Saken et kraftig puff fremover. Denne gang tok fremgangen – som påvirket praktisk talt alle sider ved bahá'í-livet – form av langsiktige utviklinger som er lettest å forstå når hele perioden etter 1963 betraktes som et hele. I løpet av disse avgjørende trettisju år gikk arbeidet raskt fremover langs to parallelle spor: utbredelsen og befestelsen av bahá'í-samfunnet selv, og sammen med det en dramatisk økning i den påvirkning troen kom til å øve på samfunnslivet for øvrig. Samtidig med at spekteret av bahá'í-aktiviteter ble mye bredere, bidro de fleste slike anstrengelser gjerne direkte til den ene eller den andre av de to hovedutviklingene.

En bestemmelse som ble tatt av Rettferdighetens Hus på et tidlig tidspunkt i perioden, viste seg å være avgjørende for alle sider ved både undervisning og administrativ utvikling. Erkjennelsen av at det ikke var noen etterfølger etter Shoghi Effendi, brakte med seg en forståelse av at det heller ikke ville være mulig å utnevne nye Sakens hender lenger. Hvor vesentlige denne institusjonens oppgaver er for troens utvikling, var

blitt tilkjennegitt med uforglemmelig styrke i løpet av de seks bekymringsfylte årene mellom 1957 og 1963. Siden Rettferdighetens Hus hadde myndighet til å opprette nye bahá'í-institusjoner¹¹⁹ når Saken krever det, opprettet det derfor de Kontinentale rådgivernemnder i juni 1968. Siden den nye institusjonen hadde myndighet til å føre Sakens henders funksjoner innenfor beskyttelse og utbredelse av troen inn i fremtiden, påtok den seg ansvaret for å lede arbeidet til de allerede eksisterende hjelperåd og gikk sammen med de nasjonale råd i å ivareta ansvaret for å utbre troen. De store seire man feiret ved utgangen av niårsplanen i 1973, og som i seg selv var storartede, gjenspeilet hvor usedvanlig lett det nye administrative organ hadde tatt fatt på sine plikter, og med hvilken iver det var blitt ønsket velkommen av både troende og råd. Øyeblikket ble markert ved en annen viktig utvikling av administrasjonsordningen, nemlig dannelsen av Det internasjonale undervisningssenter, organet som skulle videreføre visse oppgaver som ble utført av "Sakens hender bosatt i Det hellige land", og fra da av koordinere rådgivningsnemndenes arbeid rundt om i verden.

Siden Shoghi Effendi forutså retningen som Sakens vekst ville følge, hadde han skrevet om "igangsettingen av de verdensomspennende foretak som Det Universelle Rettferdighetens Hus er forutbestemt å påta seg, i fremtidige epoker av den samme [formings]tid, og som vil symbolisere enheten mellom og forene aktivitetene i ... nasjonale råd."¹²⁰ Disse globale foretagender begynte i 1964 med niårsplanen, etterfulgt av en femårsplan (1974), en sjuårsplan (1979), en seksårsplan (1986), en treårsplan (1993), en fireårsplan (1996) og en tolv månedersplan som avsluttet århundret. De forandringer i vektlegging som skilte disse påfølgende bestrebelser fra hverandre, gir en nyttig pekepinn på den vekst troen opplevde i disse tiår og de nye muligheter og utfordringer som denne veksten ga opphav til. Langt viktigere enn forskjellen mellom dem er imidlertid det faktum at aktivitetene som hver plan fordret, var videreføring av initiativ som var blitt igangsatt av Shoghi Effendi, som i sin tur hadde grepet og bearbeidet tråder som var flettet sammen av troens grunnleggere – opplæring av åndelige råd; oversettelse, produksjon og spredning av litteratur; oppmuntring til allmenn deltagelse fra vennenes

side; oppmerksomhet på åndelig berikelse av bahá'í-livet; innsats for å engasjere bahá'í-samfunnet i samfunnslivet; styrking av bahá'í familie-liv; og opplæring av barn og unge. Mens disse ulike prosesser i det uendelige vil fortsette å avdekke nye muligheter, tilfører de en forenende kraft til alt bahá'í-samfunnet gjør, basert på det faktum at hver av dem sprang ut fra den skapende impuls i åpenbaringen selv, noe som både er hemmeligheten ved og garantien for dets endelige suksess.

De første to tiår av prosessen var en av de mest berikende perioder bahá'í-samfunnet har opplevd. I løpet av en bemerkelsesverdig kort tidsperiode ble antall lokale åndelige råd mangedoblet, og det etniske og kulturelle mangfold blant medlemmene ble en stadig tydeligere side ved bahá'í-livet. Selv om forfallet i storsamfunnet skapte problemer for administrative bahá'í-institusjoner, besto en beslektet effekt i en kraftig øket interesse for Sakens budskap. I starten ble samfunnet presentert for utfordringen med å "undervise massene". I 1967 ble det kalt til "å sette i gang, i global målestokk og til alle samfunnssjikt, en vedvarende og intensiv forkynnelse av det helbredende budskap om at den lovede er kommet ...".¹²¹

Etter hvert som troende fra bysentre la ut på lange kampanjer for å nå den masse av verdens folk som bodde i landsbyer og landområder, møtte de en mottagelighet for Bahá'u'lláhs budskap som langt overgikk alt de hadde forestilt seg muligheten av. Selv om responsen vanligvis antok helt andre former enn dem som underviserne hadde vært fortrolige med, ble de nyerklaerte tatt hjertelig imot. Titusener nye bahá'ier strømmet inn i Saken over hele Afrika, Asia og Latin-Amerika og utgjorde ofte størstedelen av hele landsbyer. Seksti- og syttiårene var en berusende tid for et bahá'í-samfunn hvor veksten utenfor Iran hadde vært langsom og avmålt. Vennene i Stillehavsområdet opplevde den ære å tiltrekke det første statsoverhode til Saken, Hans Høyhet Malietoa Tanumafili II av Samoa, en ære som bare fremtidige begivenheter vil fremby en fullgod ramme om.

Den enkelte troendes engasjement utgjorde hjertet i utviklingen, slik tilfellet hadde vært i Sakens liv helt fra begynnelsen av. Allerede i løpet av Shoghi Effendis embetstid hadde fremsynte personer tatt initiativet

til å nå innfødte befolkninger i land som Uganda, Bolivia og Indonesia. I løpet av niårsplanen ble stadig flere slike undervisere trukket inn i arbeidet, særlig i India, en rekke land i Afrika og de fleste områdene i Latin-Amerika, så vel som på øyer i Stillehavet, Alaska og blant de innfødte i Canada og den svarte befolkningen på landsbygda i De forente staters sørlige delstater. Bosettelse av pionerer ga viktig støtte til arbeidet og stimulerte til at det vokste frem grupper av undervisere blant de innfødte troende selv.

Likevel ble det snart klart at individuelt initiativ alene, samme hvor inspirert og energisk det var, ikke i tilstrekkelig grad kunne imøtekomme anledningene som bød seg. Resultatet ble å sette bahá'í-samfunn i gang med et vidt spekter av felles undervisnings- og proklamasjonskampanjer som brakte tankene hen på de heroiske dager for morgengryets fortropper. Grupper av ivrige undervisere oppdaget at det nå ikke bare var mulig å legge frem troens budskap for en rekke søkende, men til hele grupper og sågar til hele samfunn. De titusener ble til hundretusener. Troens vekst innebar at medlemmer av åndelige råd, hvis erfaring hadde vært begrenset til å styrke forståelsen av troen hos individuelle søkere som var oppdratt i kulturer preget av tvil eller religiøs fanatisme, måtte tilpasse seg trosuttrykk fra hele folkegrupper hvor religiøs bevissthet og respons var normale trekk ved dagliglivet.

Ingen del av bahá'í-samfunnet gjorde et mer energisk eller betydelig bidrag til denne dramatiske vekstprosessen enn bahá'í-ungdommen. Gjennom deres bragder i disse avgjørende tiår – i likhet med de forgangne ett hundre og femti års hele historie – blir man minnet om at det store flertall av helteskaren som satte Saken i bevegelse på dens kurs i midten av det nittende århundre, alle var unge mennesker. Báb selv gjorde sin livsoppgave kjent da han var tjuefem år gammel, og Anís, som nådde den uforgjengelige ære i å dø sammen med sin Herre, var bare en ungdom. Quddús tok imot åpenbaringen i en alder av tjueto år. Zaynab, hvis alder aldri ble nedtegnet, var en svært ung kvinne. Shaykh 'Alí, som var så høyt verdsatt av både Quddús og Mullá Ĥusayn, led martyrdøden i en alder av tjue år, mens Muḥammad-i-Báqir-Naqsh endte sitt liv da han bare var fjorten år gammel. Ṭahirih var i tjuetårene da hun

tilsluttet seg Bábs Sak.

Idet de fulgte stien som disse usedvanlige skikkelsene hadde gått opp, reiste tusener unge bahá'íer seg i de påfølgende år for å forkynne troens budskap i alle fem verdensdeler og på klodens spredte øyer. Etter hvert som en internasjonal ungdomskultur begynte å vokse frem i storsamfunnet i løpet av slutten av sekstitallet og syttitallet, tilkjennega troende med talenter innen musikk, drama og kunst noe av det Shoghi Effendi hadde ment da han påpekte: "Den dag vil Saken spre seg som ild i tørt gress når dens ånd og lære presenteres på scenen eller i kunst og litteratur..."¹²² Ånden av glød og entusiasme som kjennetegner ungdom, har også sørget for at hoveddelen av samfunnet hele tiden utfordres til å utforske den revolusjonerende sosiale innebyrden av Bahá'u'lláhs lære med stadig større dristighet.

Bølgen av nyerklæringer medførte imidlertid like store problemer. I første omgang ble ressursene i de bahá'í-samfunn som deltok i arbeidet, overveldet av oppgaven med å tilby vedvarende fordypning som massene av nye troende trengte, og med å befestede de resulterende samfunn og åndelige råd. Videre gjentok det seg over hele verden kulturelle utfordringer lik dem som de tidlige persiske troende møtte da de forsøkte å presentere troen i vestlige land. Teologiske og administrative prinsipper som kunne være av stor interesse for pionerer og undervisere, var sjelden de samme som var av sentral interesse for nyerklærte fra svært forskjellige sosiale og kulturelle bakgrunner. Ulike synspunkter på slike elementære ting som tidsbruk eller enkle sosiale normer skapte ofte avstander i forståelsen som gjorde det svært vanskelig å kommunisere.

I begynnelsen viste slike problemer seg å være stimulerende, idet både bahá'í-institusjoner og individuelle troende bestrebet seg på å finne nye måter å se situasjoner på – faktisk nye måter å forstå viktige avsnitt i bahá'í-skriftene selv på. Det ble gjort målbevisste anstrengelser for å imøtekomme rettledningen fra Verdenssenteret om at utbredelse og befestelse er tvillingprosesser som må gå hånd i hånd. Der det ikke raskt fremkom forventede resultater, satte imidlertid ofte en viss motløshet inn. Den raske økningen av erklæringer i begynnelsen gikk merkbart saktere i mange land, og det fristet noen bahá'í-institusjoner og

samfunn til å vende tilbake til mer velkjente aktiviteter og mer tilgjengelige publikum.

Tilbakeslagenes vesentlige virkning var imidlertid at de fikk samfunnene til å erkjenne at de første års høye forventninger i noen henseender var ganske urealistiske. Selv om den ubesværede fremgangen i de innledende undervisningsaktiviteter var oppmuntrende, så bygget den ikke i seg selv et bahá'í samfunnsliv som kunne møte behovene hos sine nye medlemmer og være selvproduserende. Snarere støtte både pionerer og nye troende på spørsmål som bahá'í-erfaringen i vestlige land – eller tilmed Iran – ga få svar på. Hvordan skulle lokale åndelige råd opprettes – og når de var opprettet, hvordan skulle de fungere – i områder hvor et stort antall nye troende hadde sluttet seg til Saken over natten, rett og slett på grunn av styrken i sin åndelige forståelse av dens sannhet? Hvordan skulle kvinner gis en likeverdig stemme i samfunn som hadde vært dominert av menn siden tidenes morgen? Hvordan skulle opplæringen av et stort antall barn skje systematisk i kulturelle situasjoner der det rådet fattigdom og analfabetisme? Hvilke prioriteter burde styre undervisningen i bahá'í-moral, og hvordan kunne disse målene best knyttes til de rådende innfødte skikker? Hvordan kunne man pleie et pulserende samfunnsliv som ville stimulere medlemmenes åndelige vekst? Og hvilke prioriteringer burde gjøres ved produksjon av bahá'í-litteratur, særlig med tanke på den plutselige eksplosjon som hadde funnet sted i antall språk som var representert i samfunnet? Hvordan kunne nittendagsfesten som bahá'í-institusjon bevares hel og ubeskåret samtidig som denne viktige aktiviteten ble åpnet for den berikende innflytelsen fra ulike kulturer? Og på alle områder av betydning, hvordan skulle de nødvendige ressurser rekrutteres, finansieres og koordineres?

Presset fra disse påtrengende og gjensidig avhengige utfordringer ledet bahá'í-verdenen inn i en læringsprosess som har vist seg å være like viktig som utbredelsen selv. Man kan trygt si at det i løpet av disse årene praktisk talt ikke var noen form for undervisningsaktivitet, ingen kombinasjon av utbredelse, befestelse og proklamasjon, ingen administrative løsninger, ingen forsøk på kulturell tilpasning som ikke ble energisk utprøvet et eller annet sted i bahá'í-verdenen. Erfaringens

nettoresultat var at store deler av bahá'í-samfunnet fikk en intensiv undervisning i hva masseundervisningsarbeid innebærer, en lærdom som ikke kunne vært høstet på noen annen måte. Ved selve prosessens natur hadde den i stor grad hatt et lokalt og regionalt fokus, med snarere kvalitative enn kvantitative fremskritt, og oppnådd en fremgang som snarere var trinnvis enn storstilet. Hadde det ikke vært for det omhyggelige, alltid vanskelige og ofte frustrerende befestelsesarbeid som ble gjort i disse årene, ville den påfølgende strategien med å systematisere arbeidet med å fremme inntreden i skarer hatt svært lite å arbeide med.

Det faktum at bahá'í-budskapet nå ikke bare gjennomsyret livet hos en liten gruppe individer, men i hele samfunn, bevirket også at det ble blåst nytt liv i et viktig element ved et tidligere stadium i Sakens fremgang. For første gang på flere tiår fant troen seg på nytt i en situasjon hvor undervisning og befestelse var uadskillelig forbundet med sosial og økonomisk utvikling. I århundrets tidlige år, under veiledning av Mesteren og Beskytteren, hadde de iranske troende – som var nektet muligheten til i likt monn å ta del i ethvert begrenset gode datidens samfunn bød på – reist seg for omhyggelig å bygge et utstrakt samfunnsliv som gikk ut over både behov og rekkevidde hos de relativt isolerte bahá'í-gruppene rundt om i Nord-Amerika og Vest-Europa. I Iran hadde åndelig og moralsk fremgang, undervisningsaktiviteter, opprettelsen av skoler og klinikker, oppbyggingen av administrative institusjoner og oppmuntringen av initiativ rettet mot økonomisk selvstendighet og velstand, alle fra et tidlig stadium vært uadskillelige trekk ved en samlet organisk utviklingsprosess. Nå hadde de samme utfordringer og muligheter på nytt dukket opp – i Afrika, i Latin-Amerika og i deler av Asia.

Selv om sosiale og økonomiske utviklingsaktiviteter lenge hadde vært i gang, særlig i Latin-Amerika og Asia, hadde disse vært enkeltstående prosjekter utført av grupper av troende under ledelse av enkeltstående nasjonale råd, og ikke tilknyttet noen plan. I oktober 1983 ble imidlertid bahá'í-samfunn over hele verden oppfordret til å begynne å innlemme slike bestrebelser i sine ordinære arbeidsprogram. Et Kontor for sosial og økonomisk utvikling ble dannet ved Verdenssenteret for å koordinere det som ble lært og hjelpe til med å søke om økonomisk støtte.

Det påfølgende tiår så en omfattende eksperimentering på et arbeidsområde de fleste bahá'í-institusjoner var lite forberedt på. Mens bahá'í-samfunn prøvde å dra fordel av modellene som ble testet av de mange utviklingsorganisasjoner som virket rundt om i verden, møtte de utfordringen med å relatere det de fant innenfor ulike interesseområder – utdannelse, helse, lese- og skriveferdigheter, jordbruk og kommunikasjonsteknologi – til sin forståelse av bahá'í-prinsippene. Fristelsen var stor, med tanke på omfanget av de ressurser regjeringer og stiftelser gikk inn med, og den forvissning denne virksomheten ble gjennomført med, til rett og slett å låne metoder som var i bruk i øyeblikket, eller å tilpasse bahá'í-innsatsen til gjeldende teorier. Etter hvert som arbeidet skred frem, begynte imidlertid bahá'í-institusjoner å sette seg som mål å planlegge utviklingsmønstre som kunne bruke det de observerte i stor-samfunnet og innføre det i troens enestående oppfatning av menneskets utviklingsmuligheter.

Ingen steder ble strategien med påfølgende planer så imponerende godt gjort som i India. Samfunnet der er i dag blitt en av Sakens giganter og teller godt over en million sjeler. Dets arbeid strekker seg ut over hele området av et veldig subkontinent, som er hjemstedet for et umåtelig mangfold av kulturer, språk, etniske grupper og religiøse skikker. Erfaringene gjort av denne høyt velsignede gruppe troende sammenfatter i mange henseender bahá'í-verdenens besværligheter, eksperimenter, tilbakeslag og seire gjennom disse tre kritiske tiår. Den dramatiske økning i nyerkjøringer har medført alle de problemer man har støtt på ellers i verden, men i svært stor skala. Den lange vei som førte det indiske bahá'í-samfunn til dets nåværende anseelse, var plaget av de smerteligste vanskeligheter, hvorav noen til tider truet med å overvelde de tilgjengelige administrative ressurser. De seire som ble vunnet, gir imidlertid en forsmak på bekreftelsene som med tiden vil velsigne innsatsen fra bahá'í-samfunn som strider med de samme utfordringer i andre verdensdeler. I 1985 hadde troens vekst i India nådd det punkt der svært mange ulike regioners behov og muligheter krevet en skarpere fokusert oppmerksomhet enn nasjonalt åndelig råd alene kunne gi. Dermed ble den nye institusjon regionalt åndelig råd født, og den satte

i gang prosessen med administrativ desentralisering, som siden har vist seg så virkningsfull i mange andre land.

I 1986 ble utbredelsen og befestelsen som fant sted i India, behørig kronet med innvielsen av det vakre "Lotus-tempelet". Selv om prosjektet hadde gitt optimistiske forventninger om den virkning ferdigstillelsen ville ha på troens offentlige anerkjennelse, har virkeligheten langt overtruffet de høyeste av slike forhåpninger. I dag er Indias gudshus blitt den fremste turistattraksjon på subkontinentet og ønsker i gjennomsnitt mer enn ti tusen besøkende velkommen hver dag, og det gis en fremstående plass i trykksaker, filmer og fjernsynsproduksjoner. Interessen som er vakt for en tro som kan gi inspirasjon til og uttrykke seg gjennom et slikt storslått verk, har gitt ny mening til 'Abdu'l-Bahás beskrivelse av bahá'í-templene som troens "tause undervisere".

Det indiske bahá'í-samfunns fremgang, både i sin indre utvikling og i sitt forhold til storsamfunnet, ble anskueliggjort gjennom et pionertiltak som ble satt i gang i november 2000 på området for sosial og økonomisk utvikling. Det nasjonale åndelige råd dro fordel av omdømmet det med rette hadde vunnet i progressive kretser i landet, og i samarbeid med Det internasjonale bahá'í-samfunns nyopprettede Institutt for studier av global velstand¹²³ arrangerte det et symposium over emnet "Religion, vitenskap og utvikling". Mer enn ett hundre av de mest innflytelsesrike utviklingsorganisasjoner i landet deltok i prosjektet, som oppnådde nasjonal mediedekning. Gjennom å markere et utpreget bahá'í-bidrag til fremme av sosial utvikling beredte begivenheten grunnen for samme slags symposier i Afrika, Latin-Amerika og andre områder hvor kreative bahá'í-samfunn kan hjelpe til med å forme det som godt kan komme til å bli en av troens større suksesshistorier.

I løpet av disse samme år opplevde det asiatiske kontinent også at det malaysiske bahá'í-samfunn brått fremsto som en pådriver for utbredelsesarbeidet, nådde sine mål med slående hurtighet og sendte pionerer og reiseundervisere til nabolandene. En utvikling som hadde gjort denne dramatiske fremgangen mulig, var båndene av åndelig partnerskap som var blitt vevet mellom troende med indisk og kinesisk bakgrunn. Besøkende til Malaysia talte med noe som minnet om ærefrykt

om hvordan det malaysiske samfunn, som alltid arbeidet under mange hindringer og begrensninger, lot til å være selve legemliggjørelsen av de militære ordbilder som Shoghi Effendis skrifter benytter i et forsøk på å fange ånden i bahá'íers undervisningsinnsats.

Hverken bahá'í-samfunnets verdensomspennende vekst eller den læreprosess det gjennomgikk forteller den hele og fulle historien om disse voldsomme og skapende tiår. Når historien om denne periode omsider blir skrevet, vil et av de mest strålende kapitler berette om de åndelige seire som ble vunnet av bahá'í-samfunn, særlig i Afrika, som overlevde krig, terror, politisk undertrykkelse og de største forsakelser, og som trådte frem fra disse prøvelser med troen i god behold, fast bestemt på å gjenoppta det avbrutte arbeidet med å bygge et levedyktig felles bahá'í-liv. Samfunnet i Etiopia, hjemlandet for en av verdens eldste og rikeste kulturtradisjoner, lyktes i å opprettholde både moralen hos sine medlemmer og forbindelsene innen sin administrative struktur under nådeløst press fra et brutalt diktatur. Om vennene i andre land på kontinentet kan det virkelig sies at deres sti i trofasthet mot Saken ledet gjennom et helvete av lidelse som sjelden finner sin like i nyere historie. Troens nedtegnelser inneholder få vitnesbyrd om den rene åndskraft som er mer rørende enn beretningene om mot og hjertets renhet som fremtrådte ut av infernoet som omhyllet vennene i det som da var Zaïre, beretninger som vil inspirere kommende generasjoner, og som utgjør uvurderlige tilskudd til dannelsen av en global bahá'í-kultur. Slike land som Uganda og Rwanda bidro selv med uforglemmelige egne prestasjoner til denne merittlisten over heroisk kamp.

En annen inspirerende ting var beviset på evnen til fornyelse som er rotfestet i Saken, og som kom til syne i kambodsjanske flyktningeleirer langs grensen til Thailand. Gjennom en håndfull underviseres heroiske innsats ble det dannet lokale åndelige råd blant mennesker som hadde overlevd en folkemordkampanje som et menneskehjerte nesten ikke kan tåle tanken på, som hadde mistet talløse kjære så vel som alt de eiet i retning av materiell trygghet, men hvor menneskesjelens lengsel etter åndelig sannhet fremdeles brant. En usedvanlig bragd av et beslektet slag fant sted i det liberiske bahá'í-samfunn. Etter å ha blitt drevet fra

sine hjem til eksil i nærliggende land førte mange av disse fryktløse troende med seg hele sitt samfunnsliv og opprettet lokale åndelige råd, fortsatte undervisningsarbeidet, fortsatte opplæringen av sine barn, brukte tiden til å lære nye ferdigheter og fant åndskrefter i musikk, dans og drama som hjalp dem å holde håpet i live inntil de kunne vende tilbake til hjemlandet.

Etter hvert som prosessen med opplæring i masseundervisningsmetoder gikk sin gang, ble medlemsmassen forvandlet. I 1992 feiret bahá'í-verdenen sitt andre hellige år, som denne gang markerte hundreårsdagen for Bahá'u'lláhs bortgang og kunngjøringen av hans Pakt. Mer uttrykksfullt enn ord ga det etniske, kulturelle og nasjonale mangfold blant de 27 000 troende som var samlet ved Javits Konferansesenter i New York City – sammen med de tusener som var til stede ved ni tilleggskonferanser i Bucuresti, Buenos Aires, Moskva, Nairobi, New Dehli, Panama City, Singapore, Sydney og Vest-Samoa – et slående bevis på fremgangen i bahá'í undervisningsarbeid over hele verden. Et bevegende øyeblikk inntraff da nettverket for satellittkringkasting knyttet begivenheten i Moskva sammen med den som fant sted i New York City, og bahá'íer overalt glødet av begeistring over å bli hilst på russisk– fellespråket for om lag 280 millioner mennesker fra minst femten land – som tilkjennega en ny fase i menneskehetens tilbakesvar til Bahá'u'lláh.

På konferansene i Moskva og Bucuresti kunne man skimte gjenopplivningen av bahá'í-samfunn som nær var blitt utslettet under undertrykkelsen fra Sovjet-regimet og dets medløpere. En av de siste tre overlevende Sakens hender, 'Alí-Akbar Furútan, som hadde bodd i Russland, hadde den store glede å vende tilbake til Moskva i en alder av åttiseks år ved det første valg av landets nasjonale råd. Lokale åndelige råd dukket opp i alle de nyåpnede landene, og seks nye nasjonale åndelige råd ble valgt. I løpet av kort tid frembrakte pioner- og undervisningsaktiviteter langs grensen i sør av det tidligere Sovjet-imperiet – hvor troen på samme måte var blitt fordømt – snart enda flere lokale råd og ytterligere åtte nasjonale åndelige råd. Bahá'í-litteratur ble oversatt til en rekke nye språk, iherdige tiltak ble truffet for å sikre sivil anerkjennelse av bahá'í-institusjoner, og representanter fra Øst-Europa og

landene i det nå forsvunne Sovjetsamveldet begynte å delta sammen med sine trosfeller i troens utadrettede arbeid på det internasjonale plan.

Gradvis begynte troens budskap også å bli positivt mottatt i mange deler av Kina og blant kinesiske befolkninger i utlandet. Bahá'í-litteratur ble oversatt til mandarin, universitetsfolk i mange kinesiske byer inviterte bahá'ier innenfor vitenskap eller forskning, et Senter for bahá'í-studier ble opprettet ved det velrenommerte Institutt for verdensreligioner i Beijing,¹²⁴ som virker innenfor Akademiet for samfunnsvitenskap, og mange kinesiske rangspersoner har vært sjenerøse i sin vurdering av prinsippene de oppdager i skriftene. I lys av Mesterens høye lovprisning av kinesisk sivilisasjon og dens rolle i menneskehetens fremtid begynner man å ane det skapende bidrag som troende fra denne bakgrunn vil gi til Sakens intellektuelle og moralske liv i kommende år.¹²⁵

Betydningen av disse tre tiår med strid, læring og offer ble åpenbar da øyeblikket kom for å utarbeide en verdensomspennende plan som ville dra fordel av innsiktene som var ervervet og ressursene som var utviklet. Det bahá'í-samfunn som gikk løs på fireårsplanen i 1996, var svært forskjellig fra den ivrige, men nye og ennå uerfarne gruppe av troende som i 1964 hadde våget seg ut på det første av slike foretagender som ikke lenger ble støttet av Shoghi Effendis ledende hånd. I 1996 var det blitt mulig å se alle de adskilte deler av virksomheten som integrerte deler i én sammenhengende helhet.

Med denne opplæringen fulgte også et sårt tiltrengt perspektiv på hva som var blitt oppnådd. Sakens utbredelse i løpet av de foregående tre tiår hadde representert responsen fra flere millioner mennesker som var blitt påvirket av sitt møte med Bahá'u'lláhs budskap i den grad at de ble beveget til å identifisere seg i større eller mindre grad med Guds Sak. De ble seg bevisst at en ny budbringer fra Gud var kommet, de hadde grepet noe av troens ånd og var blitt sterkt påvirket av bahá'í-læren om menneskehetens enhet. En liten minoritet blant dem var i stand til å fortsette forbi dette punktet. For det meste var imidlertid disse vennene vesentlig mottagere av undervisningsprogrammer ledet av undervisere og pionerer utenfra. En av de sterke sider hos menneskemassene som disse nyerklærte troende kom fra, ligger i en hjertets åpenhet som har

potensial til å fremkalle vedvarende sosial forvandling. Den største hemskoen blant disse samme befolkningsgruppene har så langt vært en passivitet som er tillært gjennom generasjoners påvirkning fra ytre hold som, uansett hvor store materielle fordeler de bød på, har fulgt programmer som ofte bare var løst – om i det hele tatt – forbundet med realitetene i innfødte folkeslags behov og dagligliv.

Fireårsplanen, som var en stor forbedring av de umiddelbart foregående planer, var utformet for å dra fordel av de muligheter og innsikter som var gitt på denne måten. Å fremme prosessen med inntrøden i skarer ble virksomhetens planfaste siktemål. Lærdommen som var høstet gjennom tidligere planer, gjorde at vekten ble lagt på å utvikle de troendes evner – hvor de enn måtte befinne seg – slik at alle kunne reise seg som fortrøstningsfulle forkjempere for troens oppgave. Middelet for å gjennomføre dette mål hadde vært under stadig forbedring i løpet av de tidligere planer og hadde vist sin effektivitet.

Som med de fleste andre metoder og aktiviteter som gjorde at troen gikk fremover, var også dette virkemiddelet unnfanget mange tiår tidligere av Mesteren, som i *Den guddommelige plans tavler* ber om at fordypede troende skal “samle Guds kjærlighets ungdom i opplæringskoler og lære dem alle de guddommelige beviser og uimotsigelige argumenter, forklare og belyse Sakens historie og også utlegge de profetier og beviser som er nedtegnet og forefinnes i de guddommelige bøker og epistler angående den lovedes komme...”¹²⁶ Pionerarbeid og organisert opplæring av denne art var allerede blitt gjort i Iran i de første år av århundret av den høyt elskede Şadruş-Şudúr.¹²⁷ Etter hvert som årene gikk, var antall vinter- og sommerskoler blitt mangedoblet, og suksessive planer oppmuntret også til å eksperimentere i utviklingen av bahá'í-institutter.

Det betydeligste fremskritt i sistnevnte henseende fant sted i løpet av en periode på mer enn to tiår og begynte i syttiårene i Colombia, hvor et systematisk og vedvarende undervisningsprogram om skriftene ble utviklet og snart tatt i bruk i nabolandene. Under påvirkning av det colombianske samfunns parallelle bestrebelse innenfor sosial og økonomisk utvikling ble gjennombruddet desto mer imponerende ved

at det ble oppnådd mot et bakteppe av vold og lovløshet som forstyrret livet i samfunnet for øvrig.

Den colombianske prestasjonen viste seg å bli en stor inspirasjonskilde og et eksempel for bahá'í-samfunn andre steder i verden. Ved den tid da fireårsplanen utløp, var mer enn ett hundre tusen troende over hele verden engasjert i programmene ved mer enn tre hundre faste opplæringsinstitutter. For å oppnå dette mål hadde et flertall av regionale institutter ført prosessen et steg videre ved å danne nettverk av "studiesirkler" som utnytter de troendes talenter for å gjenta instituttets arbeid på lokalplanet. Det er allerede åpenbart at suksessen med instituttarbeidet i betydelig grad har styrket den langsiktige prosess der et allment system for bahá'í-utdanning vil ta form.¹²⁸

Selv om disse tiårs anstrengelser var relativt beskjedne – i det minste ut fra den heroiske tidsalders målestokk, gir de dagens bahá'í-generasjon et innblikk i det Shoghi Effendi beskriver som vår tros histories sykliske natur: "en serie interne og eksterne kriser, av varierende alvorsgrad, ødeleggende i sine umiddelbare virkninger, men hver enkelt utløser på mystisk vis et tilsvarende mål av guddommelig kraft og gir dermed en ny impuls til dens utvikling".¹²⁹ Disse ordene ga perspektiv til rekken av tiltak, eksperimenter, smerter og seire som hadde kjennetegnet begynnelsen av undervisning i stor skala og forberedt bahá'í-samfunnet på de mye større utfordringer som ligger forut.

Gjennom historien har menneskehetens masser i beste fall vært tilskuere til sivilisasjonens utvikling. Deres rolle har vært å gjennomføre planene til hvilken elite det enn var som for en stund hadde tatt styring med prosessen. Til og med Guds suksessive åpenbaringer, hvis mål var å frigjøre menneskeånden, ble med tiden fanget inn av "det gjenstridige selv", frøs fast i menneskeskapte dogmer, ritualer, geistlige privilegier og sekteriske stridigheter og tok slutt uten å ha nådd sitt endelige siktemål.

Bahá'u'lláh er kommet for å befri menneskeheten fra denne lange trelldom, og det tjuende århundres avsluttende tiår ble av hans tilhengers samfunn viet kreativ eksperimentering med midlene som kan brukes for å virkelig gjøre hans mål. Gjennomføringen av den guddommelige plan innebærer intet mindre enn at hele menneskeheten

involveres i arbeidet for sin egen åndelige, sosiale og intellektuelle utvikling. De prøvelser bahá'í-samfunnet har møtt etter 1963, er de som skal til for å foredle bestrebelsene og lutre motivasjonen for å gjøre vordende deltagere en så stor tillit verdig. Slike prøvelser er de sikreste tegn på modningsprosessen som 'Abdu'l-Bahá beskrev med slik forvissning:

Noen bevegelser kommer til syne, utviser en kort aktivitetsperiode for så å opphøre. Andre viser et større monn av vekst og styrke, men før de er ferdig utviklet, svekkes de, oppløses og fortapes i glemselen ... Det finnes enda en annen type bevegelse eller sak som fra en svært liten, uanselig begynnelse skrider fast og sikkert frem i sin utvikling, blir bredere og utvider seg gradvis inntil den har antatt universelle dimensjoner. Bahá'í-bevegelsen er av denne art.¹³⁰

X

BAHÁ'U'LLÁHS GUDSOPPDRAG ER IKKE BEGRENSET til oppbyggingen av bahá'í-samfunnet. Guds åpenbaring er kommet til hele menneskeheten, og den vil vinne støtte hos samfunnsinstitusjonene i den grad disse i dens eksempel finner oppmuntring og inspirasjon til sine bestrebelser på å legge grunnvollen for et rettferdig samfunn. For å forstå viktigheten av dette parallelle anliggende behøver man bare å erindre den tid og omhu Bahá'u'lláh selv viet til å pleie forholdet til statstjenestemenn, ledende tenkere, fremtredende skikkelser i ulike minoritetsgrupper og de diplomatiske representanter for fremmede regjeringer i tjeneste i Det osmanske rike. Den åndelige virkning av denne innsatsen er tydelig i anerkjennelsen som hans karakter og prinsipper oppnådde, til og med blant slike bitre fiender som 'Alí Páshá og den persiske ambassadør i Konstantinopel, Mírzá Ḥusayn Khán. Førstnevnte, som dømte sin fange til landsforvisning i 'Akkás straffekoloni, ble ikke desto mindre beveget til å beskrive ham som "en mann av høy rang, med eksemplarisk opptreden, stort måtehold og en høyst fornem skikkelse", hvis lære etter ministerens mening var "verdig til å holdes

høyt i akt”.¹³¹ Den sistnevnte, hvis intriger hadde vært hovedgrunnen til at ‘ÁlÍ Páshás og hans medarbeideres sinn ble forgiftet, vedgikk i senere år åpent den store kontrast mellom sin fiendes moralske og intellektuelle format og skaden som ble gjort mot persisk-tyrkiske forhold ved at de fleste av hans landsmenn med opphold i Konstantinopel var beryktet for å være grådige og uredelige.

Fra begynnelsen av var ‘Abdu’l-Bahá svært interessert i bestrebelsler på å opprette en ny internasjonal orden. Det er for eksempel betydningsfullt at han tidlig i sin offentlige omtale av hensikten med sitt besøk i Nord-Amerika la særlig vekt på invitasjonen han mottok fra arrangementskomiteen for fredskonferansen i Lake Mohonk om å tale til denne internasjonale forsamling. Han hadde også gitt mye oppmuntring til Hovedorganisasjonen for en varig fred i Haag. Han var imidlertid helt åpenhertig i de råd han ga. Brev som hovedstyret i Haag-organisasjonen hadde skrevet til ham i løpet av krigen, ga anledning til et svar som rettet arrangørenes oppmerksomhet mot Bahá’u’lláhs ytringer om åndelige sannheter som alene kan danne grunnlag for gjennomføringen av deres mål:

O dere høyaktede pionerer blant dem som nærer gode ønsker for menneskehetens verden! ... I øyeblikket er allmenn fred en svært viktig sak, men de innerste tankers enhet er vesentlig, slik at grunnvollen for denne sak kan bli sikker, etableringen fast og byggverket sterkt ... I dag kan intet annet enn kraften i Guds ord, som favner tingenes virkelighet, føre tankene, sinnene, hjertene og ånden inn under skyggen av ett tre. Han er mektig i alle ting, sjelenes livgiver, den som beskytter og overvåker menneskehetens verden.¹³²

I tillegg til dette gjenspeiler listen over innflytelsesrike personer som Mesteren tilbrakte tålmodige timer sammen med både i Nord-Amerika og Europa – især personer som kjempet for å fremme målet om verdensfred og humanitære ideer – hans bevissthet om Sakens ansvar for menneskeheten i sin alminnelighet. Som den usedvanlige respons ved hans bortgang vitner om, fortsatte han denne virksomheten resten av livet.

Shoghi Effendi tok opp denne arv nesten umiddelbart etter at han begynte sin gjerning. En amerikansk troende, Jean Stannard, var interessert i å grunnlegge et “Internasjonalt bahá’í-byrå”, og så tidlig som i 1925 ble hun oppmuntret til det av Beskytteren, som henviste henne til Genève, Folkeforbundets sete. Selv om byrået ikke utøvet noen administrativ myndighet, fungerte det ifølge Beskytterens ord “som et mellomledd mellom Haifa og andre bahá’í-sentre” og tjente som et “senter for informasjonsformidling” i hjertet av Europa, og dets rolle ble formelt anerkjent da Folkeforbundets forlagshus utba seg en redegjørelse om byråets aktiviteter og utga den.¹³³

Som så ofte før i Sakens historie bidro en uventet krise i stor grad til å øke bahá’í-engasjementet i storsamfunnet på et internasjonalt nivå. I 1928 oppfordret Shoghi Effendi det åndelige råd i Bagdad til å appellere til Folkeforbundets faste mandatkommissjon angående de sjiittiske motstandernes overtagelse av Bahá’u’lláhs hus i byen. Folkeforbundet forsto hvilken urett som var begått og oppfordret i mars 1929 enstemmig den britiske mandatmyndighet til å øve press på den irakiske regjering “med sikte på en umiddelbar oppreisning av den urett anklagerne har lidd”. Gjentatte unnvikelser fra den irakiske regjerings side, inkludert brudd på et høytidelig løfte fra monarken selv, medførte at saken trakk ut i årevis gjennom suksessive samlinger i mandatkommissjonen mens huset forble i deres hender som hadde tatt det i besittelse, en situasjon som til denne dag ikke er rettet opp.¹³⁴ Uten å la seg skremme av denne fiaskoen fokuserte Shoghi Effendi bahá’í-samfunnets oppmerksomhet på den historiske nytte som kampanjen hadde innbrakt Saken. Som tidligere hadde vært tilfelle med den sunnimuslimske retts avvisning av appellen fra et egyptisk bahá’í-samfunn angående ekteskap, påpekte Beskytteren:

La det være nok å si at til tross for disse endeløse forsinkelsene, innsigelsene og unndragelsene ... har oppmerksomheten som denne minneverdige prosess har oppnådd for troen, og forsvaret av dens sak – sannhetens og rettferdighetens sak – ved verdens høyeste domstol, fylt dens venner med undring og dens fiender med bestyrtelse.¹³⁵

Opprettelsen av De forente nasjoner ga troen et mye bredere og mer virkningsfullt forum for dens bestrebelser på å øve en åndelig innflytelse på samfunnslivet. Så tidlig som i 1947 anmodet en spesiell "Palestina-komité" ved De forente nasjoner om Beskytterens syn på dette mandatområdes fremtid. Hans svar på forespørselen ga ham en mulighet til å fremlegge en autoritativ fremstilling av Sakens egen historie og lære. Samme år fremla nasjonalt åndelig råd for De forente stater og Canada etter oppmuntring fra Shoghi Effendi et dokument kalt "En bahá'í-erklæring om menneskelige forpliktelser og rettigheter" for den internasjonale organisasjonen, noe som skulle inspirere arbeidet til bahá'í-skribenter og talsmenn i de påfølgende tiår.¹³⁶ Et år senere sikret de daværende åtte nasjonale åndelige råd at det ansvarlige organ ved De forente nasjoner anerkjente "Det internasjonale bahá'í-samfunn" som en internasjonal ikke-statlig organisasjon.

Det var ikke bare troens gradvis fremvoksende forhold til den nye internasjonale orden som frembrakte denne type støtte fra Beskytteren. Sidene i *God Passes By* og i Amatu'l-Bahás memoarer om Beskytteren er fylt med henvisninger til svar som innflytelsesrike personer og organisasjoner ga på initiativ som Shoghi Effendi tok og til de begivenheter rundt om i verden som bahá'í-representanter ble invitert til å delta ved. I historisk perspektiv blir en slått av den veldige forskjell mellom mange av disse forholdsvis uviktige hendelser og den oppmerksomhet de ble gitt av en skikkelse hvis arbeid ikke bare var av enorm betydning for menneskehetens fremtid, men som fullt ut forsto den relative betydning av begivenheter som utfoldet seg rundt ham. Det som bahá'í-samfunnet har fått gjennom denne omhyggelige nedtegnelse, er en veiviser for hvordan det må gripe de voksende muligheter som har sitt utspring i en beskjeden start.

Fra det øyeblikk da Det internasjonale bahá'í-samfunn ble anerkjent, begynte det å spille en energisk rolle i De forente nasjoners saker. En aktivitet som innbrakte det mye anerkjennelse, var et program som ble gjennomført gjennom det voksende nettverk av bahá'í-råd for å gi allmennheten informasjon om De forente nasjoner selv, og som ga rikelig støtte til FN-organisasjoner som strevet over hele verden. I 1970

hadde samfunnet oppnådd rådgivende status ved FNs økonomiske og sosiale råd (ECOSOC). Dette ble i 1974 etterfulgt av å bli tildelt formell tilknytning til FNs miljøvernprogram (UNEP) og i 1976 gjennom tilignelsen av rådgivende status ved FNs hjelpeorganisasjon for barn (UNICEF). I løpet av disse år ble det utviklet en innflytelse og en ekspertise som viste sin kapasitet i 1955 og 1962 da det lyktes Det internasjonale bahá'í-samfunn å utvirke at De forente nasjoner grep inn på vegne av de troende som var utsatt for forfølgelse i henholdsvis Iran og Marokko.

I 1980 ble de nasjonale åndelige råds og bahá'í-samfunnets FN-kontors tålmodige utadrettede aktiviteter plutselig drevet inn i et nytt utviklingsstadium. Katalysatoren var det iranske sjia-presteskaps forsøk på å utrydde Saken i dens fødeland. Følgene var like uventede for troens forfølgere som de var for dens forsvarere.

Gjennom de lange tiår hvor de troende ved troens vugge led under stadig tilbakevendende forfølgelse for sine trosoppfatninger, handlet mullaene, som fremkalte og ledet disse angrepene, i samråd med landets kongerekke. De sistnevnte, som tilsynelatende hadde absolutt myndighet, var i virkeligheten begrenset av politiske beregninger som gjorde dem sårbare for press utenfra, særlig fra vestlige regjeringer. Slik var det at den sjokkerte harme som russiske, britiske og andre diplomatiske stasjoner ga uttrykk for, hadde tvunget sjah Náširi'd-Dín til mot sin vilje å gjøre slutt på voldsorgien som tok så mange troendes liv tidlig i 1850-årene og truet Bahá'u'lláhs eget liv. Gjennom det tjuende århundre hadde hans etterfølgere i Qajar-perioden vært like opptatt av å berolige fremmede regjeringer. Mønsteret ble gjentatt i 1955 da den andre av Pahlavi-sjahene, som var blitt lokket av mullaene til å bifalle en voldsbølge mot bahá'íene, ble tvunget av De forente nasjoners protest og av innvendinger fra den amerikanske regjerings side om umiddelbart å stanse kampanjen; begge inngrep var forvarsler om kommende ting.

Slike hindre for presteskapets adferd syntes å ha blitt feiet vekk ved den islamske revolusjon i 1979. Med ett satt mullaene selv ved makten og utpekte sine egne kandidater til de høyeste stillinger i den nye republikk, for så etter hvert å overta disse postene direkte. Det ble opprettet “revolusjonsdomstoler” som sto til ansvar kun for det høyere presteskap. En hær av “revolusjonsvoktere”, mye mer effektive enn sjahens hemmelige politi, og like brutale, tok kontroll over hver side ved samfunnslivet.

Mens den nye herskerkastens oppmerksomhet stort sett var rettet mot det den trodde var trusler fra fremmede regjeringer, øynet innflytelsesrike elementer innenfor den en mulighet til endelig å ødelegge det iranske bahá’í-samfunn.¹³⁷ De rystende detaljer ved kampanjen som fulgte, trenger ikke gjennomgås her. Betydningen ligger snarere i det gjensvar tusenvis av individuelle bahá’íer ga på disse angrep – menn, kvinner og barn – over hele landet. Det at de nektet å gå på akkord med sin tro, selv om det skulle koste dem livet, ansportet deres medtroende over hele verden til økt engasjement for den Sak disse ofre ble gjort for. Det var imidlertid ikke bare troens medlemmer som ble påvirket av disse hendelser. Flere tiår tidligere, i 1889, hadde en fremtredende vestlig kommentator uttalt seg om heltemotet hos troens første skikkelser og skrevet disse profetiske ord om de tidlige troendes lidelser:

Det er disses liv og død, deres håp som ikke kjenner noen fortvilelse, deres kjærlighet som ikke kjenner noen avkjøling, deres standhaftighet som ikke kjenner noen vakling, som gir denne usedvanlige bevegelse et helt eget særpreg ... Det er ingen liten eller enkel ting å holde ut det som disse har utholdt, og det er virkelig verdt å forsøke å forstå hva de betraktet som like verdifullt som livet selv. Jeg sier intet om den mektige innflytelse som, slik jeg tror, bábí-troen vil øve i fremtiden, eller om det nye liv den kanskje vil innblåse i et dødt folk; for enten den lykkes eller mislykkes, er bábí-martyrenes enestående heltemot en evig og uforgjengelig ting ... Men det jeg ikke kan ha håp om å ha formidlet til dere, er disse menneskers fryktelige målbevissthet og den ubeskrivelige innflytelse denne målbevissthet sammen med andre egenskaper øver på enhver som faktisk har vært i kontakt med dem.¹³⁸

Disse ord bebudet fremveksten av en lignende stemning blant andre iakttagere enn bahá'íer gjennom de islamske revolusjonsårene; og dette skulle bli en av de sterkeste krefter som drev Saken frem fra ukjenthetens mørke. Fanget i disse tidlige ord var også den grunnleggende åndelige natur av det som alltid har stått på spill ved troens vugge. Utover ren motvilje mot forfølgelsens meningsløse brutalitet har omverdenens syn i økende grad blitt dypt beveget av de iranske bahá'íers reaksjon.

Det tjuende århundre er dessverre blitt overveldet av lidelsen hos talløse ofre for undertrykkelse. Det som gjorde bahá'íenes situasjon enestående, var holdningen hos dem som utholdt lidelsen. De iranske troende nektet å falle inn i den altfor velkjente offerrollen. Like som troens grunnleggere før dem tok de moralsk ansvar for det store stridsspørsmål mellom seg og sine motstandere. Det var de, ikke revolusjonsdomstolene eller revolusjonsvokterne, som raskt satte vilkårene for møtet, og hos iakttagere av situasjonen utenfor bahá'í-troen påvirket denne usedvanlige prestasjonen ikke bare hjertet, men sinnet. Det forfulgte samfunn hverken angrep sine undertrykkere eller søkte politisk gevinst ved krisen. Dets bahá'í-forsvarere i andre land krevet heller ikke en opphevelse av den iranske forfatning, og langt mindre hevn. Alle krevet bare rettferdighet – anerkjennelse av rettighetene som er sikret gjennom verdenserklæringen om menneskerettigheter, godkjent av nasjonenes fellesskap, anerkjent av den iranske regjering, og mange av dem innlemmet til og med i den islamske grunnlovs paragrafer.

Krisen ansporet bahá'í-verdenen til usedvanlige prestasjoner. Nasjonale åndelige råd som hadde liten eller ingen erfaring i å etablere et arbeidsforhold til tjenestemenn i sitt lands regjering, ble kalt til å be om regjeringens støtte til resolusjoner på ulike nivåer i det internasjonale menneskerettighetssystem og gjennomførte det med enestående resultater. År etter år, i tju sammenhengende år, ble de iranske bahá'íers sak behandlet i det internasjonale menneskerettighetssystem og ble støttet i en rekke resolusjoner, og utsendingene som var utnevnt av De forente nasjoners menneskerettighetskommissjon, sørget gjennom sine oppdrag for å rette oppmerksomheten mot bahá'íenes klagemål, og disse fremskrittene ble styrket av beslutninger fattet av den tredje

komité i De forente nasjoners hovedforsamling. Ethvert forsøk fra det iranske regimes side på å unngå internasjonal fordømmelse av hvordan bahá'í-innbyggerne ble behandlet, mislyktes i å svekke den støtte bahá'í-spørsmålet oppnådde fra et stabilt flertall av velvillige nasjoner som var representert i kommisjonen. Resultatet var desto mer oppsiktsvekkende i lys av kommisjonens stadig skiftende sammensetning og en krevende dagsorden som omfattet brudd på menneskerettigheter i andre land med millioner av berørte ofre.

Samtidig med at et direkte press ble øvet mot den iranske regjering, tiltrakk saken seg enestående oppmerksomhet over hele verden i aviser, ukeblader og kringkastingsmedier. Aviser som *The New York Times*, *Le Monde* og *Frankfurter Allgemeine Zeitung* med en internasjonal leserkrets ga forfølgelsen bred dekning, og TV-selskaper i Østerrike, Canada, De forente stater og en rekke europeiske land laget dyptloddende presentasjoner i magasinformat. Mislighetene ble fordømt i lederartikler som ofte var krasse. Bortsett fra støtten som således ble gitt til bestrebelsen på å sikre en virkningsfull inngripen fra menneskerettighetskommisjonens side, ledet slik publisitet til at det ble presentert nøyaktig og anerkjennende informasjon om bahá'í-læren og dens tro, vanligvis for første gang og til et publikum på flere titalls millioner mennesker. Både publisiteten og kampanjen som ble ført i De forente nasjoners system, ga innflytelsesrike tjenestemenn over hele verden en uavbrutt anledning til selv å bedømme både Sakens lære og bahá'í-samfunnets egenart.

Som et resultat av forfølgelsen dukket det opp et problem som møtte flere tusen iranske bahá'ier som enten fant seg selv strandet uten gyldige pass i land der de tjente som pionerer, eller som ble tvunget til å flykte fra Iran fordi de selv eller deres familier var blitt utpekt som mål for pogromen. I 1983 ble det opprettet et internasjonalt bahá'í flyktningkontor i Canada,¹³⁹ hvor regjeringen hadde vært særlig lydhør overfor henvendelsene som det nasjonale åndelige råd i landet gjorde. Med bistand fra De forente nasjoners høykommissær for flyktninger åpnet en rekke andre land i de påfølgende år likeledes dørene for mer enn ti tusen iranske bahá'ier, hvorav mange fylte pionermål på sine nye bosteder.

Ikke bare bahá'í-samfunnet, men også De forente nasjoners menneskerettighetssystem selv dro fordel av denne lange kampen. Etter den islamske revolusjon sto samfunnet av de troende i Iran til å begynne med overfor en trussel mot selve sin eksistens. Med tiden lyktes De forente nasjoners menneskerettighetskommisjon i å tvinge det iranske regime til å stanse de verste forfølgelsene, hvor langsomme og forholdsvis besværlige dens operasjoner enn kan fortone seg for enkelte utenforstående observatører. På denne måten utpreget "saken med Irans bahá'íer" seg som en betydelig seier for både kommisjonen og bahá'í-troen. Den tjente som en forbløffende demonstrasjon av evnen hos nasjonenes fellesskap, som handlet gjennom maskineriet som var skapt for formålet, til å få kontroll med undertrykkelsesmønstre som hadde formørket sidene i den skrevne historie gjennom tidene.

Dette forhold kaster lys over betydningen av troens aktiviteter for livet i storsamfunnet der disse anstrengelsene gjøres. En viktig utfordring som menneskeheten står overfor på det nåværende tidspunkt i sin historie, er – sammen med verdensfred – behovet for at det internasjonale samfunn må gjøre effektive tiltak for å virkeliggjøre idealene i erklæringen om allmenne menneskerettigheter og paktene som er knyttet til den. Det er relativt svært få steder i verden hvor minoritetsbefolkninger på grunn av religiøse, etniske eller nasjonale fordommer fortsatt ikke blir nektet grunnleggende menneskelige behov av et eller annet slag. Ingen gruppe av mennesker på planeten forstår dette problemet bedre enn bahá'í-samfunnet gjør. Det har utholdt – og fortsetter i noen land å utholde – mishandling som ikke kan rettfærdiggjøres på noen tenkelig måte; det har gitt sine martyrer og felt sine tårer, mens det er forblitt trofast mot sin overbevisning om at hat og gjengjeldelse tærer på sjelen; og det har lært, som få andre samfunn har gjort, å utnytte De forente nasjoners menneskerettighetssystem slik det var tenkt av systemets opphavsmenn, uten å ty til politisk partisanvirksomhet av noe slag,

og langt mindre vold. Idet bahá'í-samfunnet drar nytte av denne erfaringen, er det i dag i gang med et program for å oppmuntre regjeringene i et snes land til å opprette offentlige opplæringsprogrammer over temaet menneskerettigheter, og det yter all den praktiske bistand det selv er i stand til.¹⁴⁰ Over hele verden er det særlig aktivt i å fremme kvinners og barns rettigheter. Viktigst av alt, det gir et levende eksempel på brorskap som talløse mennesker utenfor dets favn henter mot og håp fra.

Mens den iranske krise utfoldet seg, ble bahá'í-samfunnets arbeid med utadrettede forhold brakt opp på et helt nytt nivå på grunn av et initiativ tatt av Det Universelle Rettferdighetens Hus. I 1985 ble erklæringen *Løftet om fred i verden*, som var stilet til menneskeheten generelt, offentliggjort gjennom nasjonale åndelige råd. I den hevdet Rettferdighetens Hus i uprovoserende, men kompromissløse vendinger at bahá'ier er trygge på at internasjonal fred kommer som det neste trinn i samfunnsutviklingen. Det ble også fremsatt elementer av den form denne lenge forventede utvikling må anta, og mange av disse gikk langt utenfor de politiske uttrykk som normalt sett blir anvendt i drøftingen av emnet. Konklusjonen lød:

Bahá'í-samfunnets erfaring kan betraktes som et eksempel på denne stadig mer omfattende enheten. ... Hvis bahá'ienes erfaring i noen som helst utstrekning kan bidra til å styrke forhåpningen om menneskeslektens enhet, så er det en glede for oss å tilby den som en modell for studium.

Skjønt den umiddelbare hensikten med utgivelsen var å gi bahá'í-institusjoner og individuelle troende en samstemt retning i drøftingene om deres samhandlinger med styresmakter, organisasjoner i det sivile samfunn, mediene og innflytelsesrike personer, ble igangsettingen av

en intensiv og vedvarende opplæring av bahá'í-samfunnet selv i flere viktige punkter i troens læresetninger en bieffekt. Virkningene av ideene og perspektivene i dokumentet gjorde seg snart i stor grad gjeldende på konferanser, i publikasjoner, på sommer- og vinterskoler og i den generelle diskurs blant troende overalt.

I mange henseender kan *Løftet om fred i verden* sies å ha satt dagsordenen for bahá'íenes samspill med De forente nasjoner og organisasjonens datterorganisasjoner i årene etter 1985. Ved å bygge på anseelsen som Det internasjonale bahá'í-samfunn allerede hadde oppnådd, ble det på noen få år en av de mest innflytelsesrike ikke-statlige organisasjoner. Fordi Samfunnet er fullstendig upartisk og sees å være det, har det i økende grad blitt betrodd en meglarrolle i sammensatte og ofte stressende diskusjoner i internasjonale kretser om større spørsmål vedrørende sosial utvikling. Denne anseelse er blitt styrket ved forståelsen av det faktum at Samfunnet av prinsipp avstår fra å utnytte en slik tillit til å presse frem partspregede punkter fra sin egen dagsorden. I 1968 var en bahá'í-representant blitt valgt som medlem av de ikke-statlige organisasjoners hovedstyre, for deretter å inneha vervene som formann og nestformann. Fra da av ble representanter for Samfunnet i økende grad bedt om å virke som møteinnkallere eller møteledere for en lang rekke organer: komiteer, ekspertgrupper, arbeidsgrupper og veiledende råd. I løpet av de fire siste år har Samfunnets hovedrepresentant tjent som hovedsekretær for Konferansen av ikke-statlige organisasjoner, det sentrale koordineringsorgan for ikke-statlige grupper med tilknytning til De forente nasjoner.

Det internasjonale bahá'í-samfunns struktur gjenspeiler prinsippene som styrer dets arbeid. Det har unngått å bli stemplet som bare enda en lobbygruppe for særinteresser. Gjennom fullt ut å utnytte ekspertisen og de administrative ressurser ved sitt FN-kontor og ved Kontoret for offentlig informasjon, er samfunnet av sine kollegiale ikke-statlige organisasjoner blitt ansett som hovedsakelig en "sammenslutning" av demokratisk valgte nasjonale "råd" som representerer et tverrsnitt av menneskeheten. Bahá'í-delegasjoner til internasjonale begivenheter innbefatter vanligvis medlemmer utnevnt av ulike nasjonale åndelige råd,

med erfaring innenfor emnene som blir drøftet, og som kan legge frem regionale perspektiver.

Denne siden ved troens engasjement i samfunnslivet – hvor det drivende prinsipp og arbeidsmetoden utgjør to dimensjoner av en forenet måte å nærme seg en sak på – viste sin styrke ved en rekke verdenstoppmøter og beslektede konferanser organisert av De forente nasjoner og avholdt mellom 1990 og 1996. I denne perioden, som varte i nesten seks år, kom verdens politiske ledere gjentatte ganger sammen i regi av De forente nasjoners generalsekretær for å drøfte de viktigste utfordringer menneskeheten sto overfor mens det tjuende århundre gikk mot slutten. Ingen bahá'í kan se tilbake på temaene ved disse historiske sammenkomstene uten å bli slått av hvor tett dagsordenen gjenspeilet Bahá'u'lláhs viktigste læresetninger. Det syntes å være passende at hundreårsdagen for hans bortgang skulle falle midt i prosessen og for bahá'íer dermed gi møtene en åndelig mening utover deres oppgitte mål.

Blant disse sammenkomster fremstår Verdenskonferansen om undervisning for alle i Thailand (1990), De forente nasjoners miljøkonferanse i Rio de Janeiro (1992), en pinefull og kaotisk Verdenskonferanse om menneskerettigheter i Wien (1993), Den internasjonale befolkningskonferanse i Kairo (1994), Verdenstoppmøtet for sosial utvikling i København (1995), og den særdeles livfulle fjerde Verdenskonferanse om kvinner i Beijing (1995)¹⁴¹ som høydepunkter i denne prosessen med globale drøftinger av problemene som plager verdens folk. I de samtidige ikke-statlige konferansene hadde bahá'í-delegasjoner sammensatt av medlemmer fra en lang rekke land muligheten til å sette spørsmålene i et åndelig så vel som et sosialt perspektiv. Et bevis på den tillit Samfunnet nyter blant hundrevis av sine kollegiale ikke-statlige organisasjoner, er det faktum at bahá'í-delegasjoner gjentatte ganger ble valgt av sine likeverdige til å innlemmes blant den håndfull av medlemsgrupper som ble gitt den høyt verdsatte mulighet å tale til konferansene fra podiet, i stedet for bare å distribuere trykte kopier av presentasjoner.

I løpet av århundrets avsluttende år vant mange nasjonale åndelige råd sine egne imponerende seire innenfor området for utadrettede saker. To fremragende eksempler viser disse fremskrittens karakter og betydning. Det første ble oppnådd av nasjonalt åndelig råd i Tyskland, der de valgte bahá'í-organers natur ble bestridt av lokale myndigheter og ansett som formelt uforenlig med kravene i tysk sivil lov. Tysklands konstitusjonsdomstol opprettholdt appellen fra det lokale åndelige råd for bahá'í-er i Tübingen mot denne kjennelsen og konkluderte med at bahá'íenes administrative orden er et vesentlig trekk ved bahá'í-troen og som sådan uadskillelig fra den. Domstolen rettfærdiggjorde beslutningen om å anse saken for å ligge under sin jurisdiksjon ved å føre bevis for at bahá'í-troen selv er en religion, en vurdering med langtrekkende konsekvenser i et samfunn hvor kirkelige motstandere lenge har forsøkt å gi et vrengebilde av Saken som en "kult" eller "sekt". Domsslutningens uttrykkelige språk fortjener å gjentas:

... bahá'í-troens karakter som en religion og bahá'í-samfunnet som et religiøst samfunn er åpenbar, i selve hverdagslivet, i kulturell tradisjon, og i den alminnelige offentlighets oppfatning så vel som i sammenlignende religionsvitenskap.¹⁴²

Det skulle bli det brasilianske bahá'í-samfunn som vant en seier innenfor utadrettede saker som så langt er enestående i bahá'í-historien. Den 28. mai 1992 avholdt Brasils høyeste lovgivende organ, representantenes hus, en spesiell samling for å gi sin hyllest til Bahá'u'lláh på hundreårsdagen for hans bortgang. Formannen leste et budskap fra Det Universelle Rettfærdighetens Hus, og representanter fra alle partier reiste seg, en etter en, for å anerkjenne troens og dens grunnleggers bidrag til menneskelig forbedring. En rørende uttalelse fra en fremstående representant beskrev bahá'í-læren som "det mest kolossale religiøse verk som noensinne er skrevet av et eneste menneskes penn".¹⁴³

Slike verdsettelsener av Sakens natur og arbeidet den forsøker å utrette – slik de kom fra de høyeste rettslige og lovgivende nivåer i henholdsvis to av verdens viktige nasjoner – var åndelige seire som på sin måte er like

viktige som dem som ble vunnet på undervisningsfeltet. De hjelper til å åpne dørene som Bahá'u'lláhs legende innvirkning begynner å berøre livet i samfunnet selv gjennom.

XI

FOR Å ANSKUELIGGJØRE DEN KOMMENDE FORVANDLING AV samfunnet brukte ‘Abdu’l-Bahá lys som bilde. Han erklærte at enhet er kraften som opplyser og fremmer alle former for menneskelig streben. Tidsalderen som var i ferd med å åpne seg, ville i fremtiden bli betraktet som “lysets århundre”, fordi en allmenn forståelse av menneskehetens enhet ville bli oppnådd da. Med dette grunnlag på plass vil prosessen begynne for å bygge et globalt samfunn der prinsipper om rettferdighet har fått konkret form.

Visjonen ble formulert av Mesteren i en rekke tavler og taler. Dens dypeste uttrykk fremkommer i en tavle der ‘Abdu’l-Bahá henvender seg til Jane Elizabeth Whyte, kona til den forhenværende forstanderen for Skottlands frikirke. Fru Whyte sympatiserte varmt med bahá’í-læren, hadde besøkt Mesteren i ‘Akká og skulle forberede en særdeles varm mottagelse som møtte ham i Edinburgh. Idet han brukte “lys” som et velkjent bilde, skrev ‘Abdu’l-Bahá til fru Whyte:

O ærede frue! ... Se hvordan dets lys nå gryr på verdens formørkede horisont. Det første lys er enhet på det politiske område; de første

glimt av dette kan nå skjelnes. Det andre lys er enhet i tenkemåte når det gjelder verdensforetagender; fullbyrdelsen av dette vil innen kort tid bevitnes. Det tredje lys er enhet med hensyn til frihet; denne vil utvilsomt finne sted. Det fjerde lys er religionenes enhet, som er hjørnesteinen i selve fundamentet, og som ved Guds kraft vil bli åpenbart i all sin glans og prakt. Det femte lys er nasjonenes enhet – en enhet som vil være trygt opprettet i løpet av dette århundre, og som vil føre til at alle verdens folkeslag vil betrakte seg som innbyggere av ett felles fedreland. Det sjette lys er rasenes enhet; alle folk og slekter på jorden vil bli én rase. Det sjuende lys er enhet i språk; det vil si et universelt språk vil bli valgt som alle mennesker vil få opplæring i, og som alle kan kommunisere gjennom. Det er uunngåelig at hvert eneste ett av disse sju lysene vil virkeligjøres fordi kraften fra Guds rike vil hjelpe og støtte realiseringen av dem.¹⁴⁴

Mens det vil ta tiår – eller kanskje en god del lenger – før visjonen nedfelt i dette bemerkelsesverdige dokument vil bli fullt ut virkeliggjort, er hovedelementene i det den bebudet nå konstaterte fakta over hele verden. I flere av de store endringer som ble forutsett – rasenes enhet og religionenes enhet – er hensikten med Mesterens ord klar og de angjeldende prosesser langt fremskredne, hvor stor motstanden enn kan være på enkelte hold. I stor grad er dette også tilfelle når det gjelder språkets enhet. Behovet for det er anerkjent på alle hold, slik det gjenspeiles i omstendighetene som har tvunget De forente nasjoner og store deler av de ikke-statlige organisasjoners samfunn til å ta i bruk flere “offisielle språk”. Inntil en beslutning blir tatt ved en internasjonal overenskomst, vil virkningen av slike nyvinninger som Internett, kontroll av flytrafikk, utvikling av ulike typer teknologiske vokabularer, og allmenn skolegang i seg selv være å gjøre det mulig for engelsk å fylle gapet i noen grad.

“Enhet i tenkemåte når det gjelder verdensforetagender”, en forestilling som de mest idealistiske forhåpninger i begynnelsen av det tjuende århundre endog manglet referansepunkter for, er også i stor grad til stede overalt i veldige programmer for sosial og økonomisk utvikling, humanitær bistand og interesse for å beskytte miljøet på planeten og i

dens havområder. Når det gjelder “enhet på det politiske område”, har Shoghi Effendi forklart at det henvises til enheten som suverene stater oppnår seg imellom, en utviklingsprosess hvor det nåværende stadium er opprettelsen av De forente nasjoner. Mesterens løfte om “nasjonenes enhet” så hen til dagens utbredte aksept blant verdens folk av det faktum at hvor store forskjellene mellom dem enn måtte være, så er de innbyggerne av ett eneste globalt hjemland.

“Enhet med hensyn til frihet” er i dag naturligvis blitt et allment håp blant jordens innbyggere. Blant de viktigste utviklinger som gjør det håndgripelig, kan Mesteren meget vel ha hatt i tankene kolonialismens dramatiske endelikt og den påfølgende voksende selvbestemmelsesrett som et dominerende trekk i nasjonalidentiteten ved århundrets utgang.

Hvilke trusler som fortsatt enn henger over menneskehetens fremtid, så er verden blitt forvandlet gjennom det tjuende århundres begivenheter. At prosessens kjennetegn også skulle ha blitt beskrevet av den røst som forutså den med slik visshet, burde mane til alvorlig ettertanke blant seriøse sjeler overalt.

Endringene som ble gjort i menneskehetens sosiale og moralske liv, ble sterkt støttet ved en rekke internasjonale sammenkomster sammenkalt under De forente nasjoners myndighet for å markere den nær forestående slutten på ett “millennium” og begynnelsen på et nytt. Fra 22. til 26. mai 2000 var representanter fra mer enn ett tusen ikke-statlige organisasjoner samlet i New York, invitert av Kofi Annan, De forente nasjoners generalsekretær. I erklæringen som utgikk fra dette møte, forpliktet talsmenn for det sivile samfunn sine organisasjoner til idealet om at “... vi er én menneskelig familie som lever i ett felles hjemland og deler en rettferdig, bærekraftig og fredfylt verden, ledet av allmenne demokratiske prinsipper ...”¹⁴⁵

Kort tid etter, i tiden 28.–31. august 2000, førte en neste sammenkomst ledere fra de fleste av verdens religionssamfunn sammen, på samme måte samlet ved De forente nasjoners hovedkvarter. Det internasjonale bahá'í-samfunn var representert ved sin generalsekretær, som talte under en av plenumsesjonene. Ingen iakttagere kunne unngå å bli slått av verdens religiøse ledesers høytidelige appell til sine samfunn “om å respektere retten til religionsfrihet, om å søke forsoning og om å engasjere seg i gjensidig tilgivelse og helbredelse ...”¹⁴⁶

Disse to innledende begivenheter banet veien for det som ble betegnet som selve millenniumstoppmøtet, som kom sammen ved De forente nasjoners hovedkvarter fra 6. til 8. september 2000. Drøftingene førte sammen 149 stats- og regjeringsoverhoder og forsøkte å gi håp og fortrøstning til de representerte nasjoners befolkninger. Konferansen tok det velkomne skritt å invitere en talsmann for de ikke-statlige organisasjoners Forum til å formidle sakene som var blitt bestemt under den forberedende sammenkomsten. For bahá'ier syntes det å være like viktig som det var gledelig at personen som ble gitt denne høye ære, var Det internasjonale bahá'í-samfunns hovedrepresentant ved De forente nasjoner, i egenskap av å være Forumets nestleder. Intet illustrerer forskjellen mellom verden av år 1900 og av år 2000 mer dramatisk enn toppmøtets resolusjonstekst, signert av alle deltagerne og av dem oversendt til De forente nasjoners hovedforsamling:

Ved denne historiske begivenhet erklærer vi høytidelig at De forente nasjoner er det uunnværlige felleskammer for hele den menneskelige familie, som vi vil forsøke å virkeliggjøre våre felles forhåpninger om fred, samarbeid og utvikling gjennom. Vi forplikter oss derfor til å gi vår uforbeholdne støtte til disse felles mål og å forbli besluttet på å nå dem.¹⁴⁷

Da herr Annan avrundet denne rekken av historiske møter, henvendte han seg til de samlede verdensledere i overraskende oppriktige vendinger – vendinger som for mange bahá'ier var et ekko av Bahá'u'lláhs strenge formaninger til de nå henfarne konger og herskere som hadde vært disse ledesers forgjengere: “Det ligger i deres makt og er derfor deres

ansvar å nå målene dere har satt dere. Bare dere kan avgjøre hvorvidt De forente nasjoner mestrer utfordringen.”¹⁴⁸

Til tross for møtenes historiske betydning og det faktum at størstedelen av menneskehetens politiske, sivile og religiøse lederskap deltok, gjorde millenniumstoppmøtet lite inntrykk på den allmenne holdning i de fleste land. Visse hendelser ble gitt fyldig mediedekning, men få lesere eller lyttere kunne unngå å merke seg skepsisen som kjennetegnet den redaksjonelle behandling av emnet, eller den holdning av tvil – sågar av kynisme – som snek seg inn i mange av nyhetsreportasjene selv. Dette skarpe skille mellom på den ene side en begivenhet som med rette kan hevdes å være et viktig vendepunkt i menneskehetens historie, og på den annen side mangelen på entusiasme og tilmed interesse blant befolkninger som var ventet å nyte godt av den, var kanskje det mest slående trekk ved kommentarene etter toppmøtet. Det synliggjorde dybden i den krise verden opplever ved århundrets utgang, hvor både prosessene med sammenføring og oppløsning, som begge hadde skutt fart i løpet av de foregående hundre år, later til å forløpe hurtigere for hver dag som går.

De som lengter etter å tro på verdenslederens visjonære uttalelser, kjemper samtidig i grepet på to fenomener som undergraver en slik tillit. Det første er allerede overveiet ganske grundig på disse sider. Sammenbruddet av samfunnets moralske grunnvoll har fått størstedelen av menneskeheten til å famle rundt uten holdepunkter i en verden som hver dag blir mer truende og uforutsigbar. Å antyde at prosessen nesten er over, vil bare være å skape falske forhåpninger. Man kan verdsette at det gjøres store politiske anstrengelser, at imponerende vitenskapelige fremskritt fortsetter, eller at økonomiske forhold blir bedre for en del av menneskeheten – alt uten å se noe i slike utviklinger som ligner på håp om et trygt liv for en selv, eller enda viktigere, for ens barn. Følelsen av

skuffelse som omfanget av politisk forfall ville fremkalle i tankene hos mennesker flest, slik Shoghi Effendi advarte, er nå utbredt. Utbrudd av lovløshet er blitt alminnelig i livet i mange land, både i byene og på landet. Svikten i sosiale kontrollmekanismer, forsøket på å rettfærdiggjøre de mest ytterliggående former for avvikende adferd som grunnleggende borgerrettssaker, en nesten altomfattende forherligelse i kunst og medier av forfall og vold – disse og lignende uttrykk for en tilstand som nærmer seg moralsk anarki, tyder på en fremtid som lammer fantasien. Med dette øde landskap som bakgrunn har tidens intellektuelle mote som en dyd av nødvendighet tatt seg “dekonstruktivisme” som en betegnelse og som en oppgave.

Den andre av de to utviklinger som undergraver troen på fremtiden, sto i fokus for noen av verdenstoppmøtets mest smertefulle debatter. Informasjonsrevolusjonen som begynte i århundrets siste tiår ved oppfinnelsen av verdensveven, omformet for alltid mye av den menneskelige aktivitet. Prosessen med “globalisering”, som hadde fulgt en lang stigende kurve gjennom flere tiår, ble nå ansporet av nye krefter, over de fleste menneskers fatteevne. Økonomiske krefter frigjorde seg fra tradisjonelle bånd og skapte i løpet av århundrets avsluttende tiår en ny verdensorden i planlegging, utvikling og fordeling av rikdom. Kunnskap i seg selv ble en betydelig mer verdifull vare enn til og med finanskapital og materielle ressurser. I løpet av svimlende kort tid ble landegrenser, som allerede var utsatt for angrep, gjennomtrengelige, med det resultat at styrt av et datasignal kunne enorme summer nå krysse dem på et øyeblikk. Komplekse produksjonsoperasjoner blir omkonfigurert slik at de integrerer og maksimerer besparelsene som er tilgjengelige ut fra det som en rekke spesialiserte deltagere kan bidra med, uavhengig av deres nasjonale tilholdssted. Hvis man senker sin horisont til rent materielle betraktninger, har jorden allerede antatt noe av det som kjennetegner “ett land”, og beboerne i en rekke land har fått status som dens forbruker-“innbyggere”.

Forvandlingen er heller ikke bare rent økonomisk. I stadig økende grad antar globaliseringen politiske, sosiale og kulturelle dimensjoner. Det er blitt klart at nasjonalstaten, som en gang rådet for menneske-

hetens lykke og beskyttet den, har fått sin makt som institusjon drastisk svekket. Selv om nasjonale regjeringer fortsatt spiller en viktig rolle, må de nå gjøre plass for slike voksende maktsentre som multinasjonale selskaper, organer underlagt De forente nasjoner, ikke-statlige organisasjoner av alle slag og enorme mediesammenslutninger, der samarbeidet med alle er avgjørende for en vellykket gjennomføring av de fleste programmer rettet mot å nå betydningsfulle økonomiske eller sosiale mål. På samme måte som flytting av penger eller selskaper hindres lite av landegrenser, kan heller ikke sistnevnte ha effektiv kontroll med spredningen av kunnskap lenger. Kommunikasjonen via Internett, som på sekunder kan overføre hele innholdet av biblioteker som det tok århundrers studium å samle, beriker i veldig grad det intellektuelle liv for enhver som er i stand til å bruke den, så vel som å sørge for avansert opplæring innenfor en lang rekke yrkesområder. Systemet, som så profetisk ble forutsett for seksti år siden av Shoghi Effendi, utvikler blant sine brukere en fellesskapsfølelse som er uten sans for geografiske eller kulturelle avstander.

Fordelene for mange millioner mennesker er innlysende og imponerende. Kostnadseffektivitet ved samordning av tidligere konkurrerende virksomheter viser en tendens til å bringe varer og tjenester innen rekkevidde for befolkninger som tidligere ikke hadde noe håp om å nyte dem. Enorme økninger i tilgjengelige midler for forskning og utvikling utvider mangfoldet og kvaliteten av slike goder. En viss utjevneende effekt i fordelingen av arbeidsmuligheter kan iakttas gjennom hvor enkelt forretningsvirksomheter kan flytte sitt hovedkvarter fra en del av verden til en annen. Å avskaffe hindringer for handel over landegrensene reduserer kundenes varekostnad enda mer. Fra et bahá'í-perspektiv er det ikke vanskelig å forstå potensialet i slike forvandlinger til å legge grunnlaget for det globale samfunn som er forutsett i Bahá'u'lláhs skrifter.

Globaliseringen gjør imidlertid alt annet enn å vekke optimisme for fremtiden, og den blir av et stort og voksende antall mennesker over hele verden betraktet som den største trusselen mot denne fremtid. Voldsomheten i opptøyene som ble utløst av møtene holdt av Verdens

handelsorganisasjon, Verdensbanken og Det internasjonale pengefond i løpet av de to siste år, bærer vitnesbyrd om dybden av den frykt og forbitrelse som globaliseringens vekst har utløst. Mediedekningen av disse uventede utbruddene fokuserte allmennhetens oppmerksomhet på protester mot grove forskjeller i fordelingen av goder og muligheter, som globaliseringen blir ansett for bare å øke, og på advarsler om at hvis man ikke raskt innfører en effektiv kontroll, vil følgene bli katastrofale i sosial og politisk så vel som økonomisk og miljømessig henseende.

Slike bekymringer later til å være godt fundert. Økonomisk statistikk alene avslører et høyst urovekkende bilde av forholdene i dagens verden. Den stadig bredere kløften mellom den femtedel av verdens befolkning som lever i land med høyest inntekt, og den femtedel som lever i land med lavest inntekt, forteller en dyster historie. Ifølge rapporten om menneskelig utvikling for 1999 utgitt av De forente nasjoners utviklingsprogram, representerte denne kløften i 1990 et forhold på seksti til en. Det vil si at én del av menneskeheten hadde tilgang til seksti prosent av verdens rikdom, mens en annen like stor befolkning strevde for bare å overleve på knapt én prosent av denne rikdommen. I kjølvannet av globaliseringens raske fremmarsj hadde kløften i 1997 utvidet seg på bare sju år til et forhold på syttifire til én. Selv dette sjokkerende faktum tar ikke hensyn til den jevne forarming av størstedelen av de gjenværende milliarder av mennesker som er fanget i den ubønnhørlig smalere forbindelsen mellom disse to ytterpunktene. Krisen er langt fra å bli brakt under kontroll, og det er åpenbart at den øker. Følgene for menneskehetens fremtid, i form av forsakelsen og håpløsheten som omslutter mer enn to tredjedeler av jordens befolkning, bidro til å forklare likegyldigheten som møtte millenniumstoppmøtets feiring av resultater som ut fra ethvert fornuftig kriterium var virkelig historiske.

Globalisering er i seg selv et naturgitt trekk ved utviklingen av menneskesamfunnet. Den har frembrakt en sosioøkonomisk kultur som i praktisk forstand utgjør den verden hvor menneskeslektens forhåpninger vil bli etterstrebet i århundret som begynner. Ingen objektiv iakttagelse vil, hvis vedkommende er rettferdig i sin dom, benekte at begge de to motstridende reaksjoner den vekker i stor grad er berettiget.

Foreningen av menneskesamfunnet, smidd i det tjuende århundres ildsluer, er en realitet som hver eneste dag åpner svimlende nye muligheter. En realitet som også påtvinges alvorlig tenkende overalt, er rettferdighetens krav på å være det eneste middel som evner å utnytte disse store potensialer for å fremme sivilisasjonen. Det kreves ikke lenger profetiske gaver for å innse at menneskehetens skjebne i århundret som nå tar til, vil bli avgjort av forholdet som er etablert mellom disse to grunnleggende krefter i den historiske prosess, de to uadskillelige prinsipper om enhet og rettferdighet.

I perspektiv av Bahá'u'lláhs lære er den største fare ved både den moralske krise og urettferdigheten som er forbundet med globaliseringen i dens rådende form, en etablert filosofisk holdning som forsøker å rettferdiggjøre og unnskylde disse manglene. Nederlaget for det tjuende århundres totalitære systemer har ikke betydd slutten på ideologien. Tvert imot. Det har ikke eksistert et samfunn i verdens historie, samme hvor løsningsorientert, eksperimenterende og mangarted det måtte ha vært, som ikke hentet sin drivkraft fra en grunnleggende tolkning av virkeligheten. Et slikt tanke-system hersker i dag praktisk talt ubestridt over hele planeten under betegnelsen "vestlig sivilisasjon". Filosofisk og politisk presenterer det seg selv som en slags liberal relativisme, økonomisk og sosialt som kapitalisme – to verdssystemer som nå er så tilpasset hverandre og er blitt så gjensidig forsterkende at de praktisk talt danner en eneste omfattende verdensanskuelse.

Å verdsette fordelene – i form av personlig frihet, sosial velstand og vitenskapelig fremgang for en betydelig minoritet av jordens folk – kan ikke avholde en tenkende person fra å innse at systemet er moralsk og intellektuelt bankerott. Det har gjort sitt beste for å fremme sivilisasjonen, slik som alle sine forgjengere, og er i likhet med dem ikke i stand til å dekke behovene hos en verden som var umulig å forestille seg for

det attende århundres profeter som tenkte ut flesteparten av dets bestanddeler. Shoghi Effendi begrenset ikke sin oppmerksomhet til kongedømmer av Guds nåde, etablerte kirker eller totalitære ideologier da han stilte det kritiske spørsmål: "Hvorfor skulle disse være fritatt for den forringelse som nødvendigvis må ramme enhver menneskeskapt institusjon, i en verden underlagt forandringens og forfallets uomstøtelige lov?"¹⁴⁹

Bahá'u'lláh tilskynder dem som tror på ham til å "se med dine egne øyne og ikke gjennom andres øyne", å "få visshet ved din egen kunnskap og ikke gjennom din nestes kunnskap". Det som bahá'íene tragisk nok ser i dagens samfunn, er en tøylesløs utbytting av menneskehetens masser gjennom en grådighet som unnskylder seg selv som "upersonlige markedskrefters" virksomhet. Det som møter deres øyne overalt, er tilintetgjørelsen av moralske grunnvoller med avgjørende betydning for menneskehetens fremtid, gjennom grov nytelsessyke som gir seg ut for å være "ytringsfrihet". Det de finner seg i kamp med hver dag, er presset fra en trangsynt materialisme som hevder å være "vitenskapens" røst, som fra det intellektuelle liv systematisk forsøker å utelukke alle impulser som oppstår fra den menneskelige bevissthets åndelige nivå.

Og for en bahá'í er de avgjørende spørsmål åndelige. Saken er ikke et politisk parti eller en ideologi, og langt mindre et redskap for politisk agitasjon mot denne eller hin sosiale urett. Forvandlingsprosessen som den har satt i gang, skrider frem ved å forårsake en grunnleggende bevissthetsendring, og utfordringen den presenterer for enhver som vil tjene den, er å fri seg selv fra tilknytning til nedarvede antagelser og tilbøyeligheter som er uforenlige med Guds vilje for menneskehetens overgang til moden alder. Paradoksalt nok er til og med smerten som skyldes rådende forhold som krenker ens samvittighet, til hjelp i denne åndelige frigjøringsprosess. Når alt kommer til alt, driver en slik skuffelse en bahá'í til å møte en sannhet som er fremhevet om og om igjen i troens skrifter:

Fra den hele verden har han utvalgt sine tjeneres hjerter og gjort hvert av dem til et sete for åpenbaringen av sin herlighet. Hellige dem derfor fra ethvert stenk av smuss, for at de ting hvortil de ble skapt, kan bli innrisset i dem.¹⁵⁰

XII

ÅPNINGSORDENE I DET EVANGELIUM SOM ER TILLAGT Jesu disippel Johannes – “I begynnelsen var ordet ...” – har fascinert lesere i to tusen år. Avsnittet fortsetter overveldende enkelt og likefremt ved å hevde en åndelig sannhet som har vært sentral i alle åpenbarte religioner og blitt forsvart gang på gang i en rekke sivilisasjoner gjennom tidene: “Han var i verden, og verden er blitt til ved ham.” Guds lovede manifestasjon trer frem; et samfunn av troende tar form rundt dette brennpunkt for åndelig liv og myndighet; et nytt verdisystem begynner å endre både bevissthet og adferd; kunst og vitenskap gir sin respons; det skjer en omstrukturering av lover og i forvaltningen av samfunnsanliggender. Langsomt, men uimotståelig fremtrer en ny sivilisasjon, en som i den grad innfrir idealene og iverksetter evnene hos millioner av mennesker at den virkelig utgjør en ny verden, en verden langt mer virkelig for dem som “lever, beveger seg, og har sin tilværelse”¹⁵¹ i den, enn de jordiske grunnvoller den hviler på. For å bevare sin samhørighet og selvtillit forblir samfunnet i de påfølgende århundrer primært avhengig av den åndelige impuls som avfødte det.

Ved Bahá'u'lláhs tilsynekomst har fenomenet på nytt funnet sted – denne gang i en skala som omfatter alle jordens innbyggere. I det tjuende århundres begivenheter kan man se de første stadier av den universelle forvandling av samfunnet som er satt i gang av åpenbaringen som Bahá'u'lláh skrev om:

Jeg bevitner at ikke før hadde Det første ord, ved kraften i din vilje og hensikt, utgått av hans munn ..., så ble hele skapningen omskapt, og alle som er i himlene og alle som er på jorden ble inderlig beveget. Ved dette Ord ble alle tings virkelighet skaket, skilt, delt, spredt, samlet og gjenforenet, og derved ble et nytt skaperverks vesener avdekket i både den betingede verden og det himmelske rike og tegnene og kjennemerkene på din enhet og aleneværen åpenbart i de usette riker.¹⁵²

Shoghi Effendi beskriver denne forenende prosess for verden som Guds "store plan", som vil fortsette å virke og samle kraft og fremdrift inntil menneskeslekten er blitt forenet i et verdenssamfunn som har avskaffet krig og tatt ansvar for sin felles skjebne. Det som ble oppnådd gjennom det tjuende århundres strid, var den grunnleggende retningsendring som den guddommelige hensikt krevet. Forandringen er uomstøtelig. Det finnes ingen vei tilbake til tidligere forhold, samme hvor meget enkelte elementer i samfunnet fra tid til annen måtte bli fristet til å søke en slik vei.

Betydningen av det historiske gjennombrudd som således har skjedd, blir på ingen måte mindre ved å erkjenne at prosessen knapt har begynt. Det må, slik Shoghi Effendi har gjort det klart, med tiden føre til en åndeliggjøring av menneskets bevissthet og fremveksten av en verdenssivilisasjon som et konkret uttrykk for Guds vilje. Alene det å angi målet er å erkjenne den lange vei menneskeslekten ennå må tilbakelegge. Det var mot den mest innbitte motstand fra alle samfunnslag, blant både undersåtter og herskere, at de siste hundre års politiske, sosiale og begrepsmessige endringer ble gjennomført. Til sjuende og sist ble de oppnådd bare på bekostning av fryktelige lidelser. Det ville være

urealistisk å tro at utfordringene som ligger foran oss, ikke vil kreve enda større ofre av en menneskeslekt som av all makt fortsatt forsøker å unngå de åndelige følger av erfaringen som den gjennomgår. Shoghi Effendis ord om følgene av denne halsstarrighet i hjerte og sinn er alvorlig lesning:

Ulykker så rystende at ingen kan forestille seg dem, kriser og omveltninger som ingen har drømt om, krig, hungersnød og pest kan meget vel gå sammen om å innprente i en likegyldig generasjons sjel de sannheter og prinsipper som den har forsmådd å anerkjenne og følge.¹⁵³

Knapt en tredjedel av det tjuende århundre var tilbakelagt da Beskytteren kalte Bahá'u'lláhs tilhengere til en mye dypere forståelse av selve Saken enn noe de inntil da hadde fattet. Han sa at troen hadde nådd det punkt der den hadde “sluttet å betegne seg selv som en bevegelse, et fellesskap eller lignende”, benevnelser som – om enn kanskje passende på en tid da budskapet først ble gjort kjent for Vesten – nå “gjorde alvorlig urett mot dens stadig voksende system”. Han avviste til og med den vanlige betydningen av begrepet “religion” som dekkende og påpekte at troen allerede hadde:

... tydelig ... lykkes å bevise sitt krav om og sin rett til å bli betraktet som en verdensreligion, som er skjebnebestemt til i tidens fylde å oppnå stillingen som et verdensomspennende samvelde, som på én og samme tid vil være redskapet for og beskytteren av den aller største fred kunngjort av dens opphavsmann.¹⁵⁴

Etter hvert som århundret skred frem, frigjorde den samme skaperkraft som vakte størstedelen av menneskeheten til dens enhet, gradvis de

iboende krefter i Saken og ga den en ny rolle i menneskers anliggender. I løpet av århundrets to første tiår ble den åndelige og administrative grunnvoll som var nødvendig for Bahá'u'lláhs mål, lagt ved Mesterens kjærlige omsorg. På plattformen som dermed var gjort tilgjengelig – i hans egen trettiseksårige embetstid og i de påfølgende seks år da tiårskorstøtet veiledet samfunnets bestrebelser – viet Shoghi Effendi seg til å foredle de administrative redskaper som skulle til for å videreføre den guddommelige plan. Ved den vellykkede opprettelsen av Det Universelle Rettferdighetens Hus i 1963 la verdens bahá'ier ut på første etappe av et langvarig oppdrag: å gjøre hele menneskeheten åndelig skikket til å lede an i sin egen fremgang. Ved den tid da århundret var over, hadde denne veldige innsatsen frembrakt et samfunn som representerte hele menneskeslektens mangfold, forenet i anskuelser og troskap og forpliktet til å bygge et verdenssamfunn som vil gjenspeile grunnleggerens åndelige og moralske visjon på jord.

Denne prosessen ble umåtelig styrket i 1992 ved den lenge etterlengtede utgivelsen av en engelsk oversettelse av Kitáb-i-Aqdas med fyldige kommentarer, et forråd av guddommelig veiledning for menneskeheten i dens kollektive modenhet. En stadig videre sirkel av oversettelser ga snart troens tilhengere rundt om i verden direkte tilgang til en bok som dens opphavsmann har beskrevet som “den guddommelige kunnskaps daglysning, om dere skulle være av dem som forstår, og demringsstedet for Guds bud, om dere skulle være blant dem som skjønner”.¹⁵⁵ Bortsett fra sjelens gjenkjennelse av Guds manifestasjon er det ingenting som vekker en slik følelse av tillit og livskraft i menneskets bevissthet – både individuelt og kollektivt – som den moralske visshets kraft. I Kitáb-i-Aqdas er lover som er grunnleggende for både en persons og samfunnets liv, blitt omformulert innenfor rammen av et samfunn som favner hele spekteret av menneskelig mangfold. Nye lover og begreper retter seg mot de kommende behov hos en menneskehet som trer inn i sin felles overgang til moden alder. “O jordens folk!” er Bahá'u'lláhs appell, “Kast fra dere alt dere eier, og svev så opp på løsrivelsens vinger hinsides alle skapte ting. Således bydes dere av skapelsens Herre, han som ved å bevege sin Penn har skapt omveltning i hele menneskehetens sjel.”¹⁵⁶

Et trekk ved bahá'í-utviklingen de siste hundre år som burde fange oppmerksomheten hos enhver iakttager, er at det har lyktes troen å overvinne angrepene den blir utsatt for. Slik det var tilfelle i Bábs og Bahá'u'lláhs gjerningstid, forsøkte elementer i samfunnet – som enten avskydde veksten av en ny religion eller fryktet prinsippene den lærer – med alle midler i sin makt å kvele den. Knapt et tiår i forrige århundre unngikk å se forsøk av dette slag – alt fra de blodige forfølgelser ansporet av det sjia-muslimske presteskap og de skamløse usannheter som ble oppspunnet og spredt av deres kristne motstykker, til systematiske undertrykkelsesbestrebelse fra forskjellige totalitære regimer, og til slutt, fra de hyklerske, de ærgjerrige eller de ondsinnede blant Bahá'u'lláhs erklærte tilhengere: bruddet på troskapen mot ham. Ut fra enhver menneskelig målestokk burde Saken ha bukket under for et bombardement av motstand uten sidestykke i nyere historie. Så langt fra å bukke under blomstret den. Dens ry vokste, medlemsmassen økte veldig, innflytelsen spredte seg langt utover det tidligere generasjoner av dens tilhengere kunne drømme om. Forfølgelse tjente til å oppildne støttespillernes anstrengelser. Baktalelse drev troende til å søke etter en modnere forståelse av Sakens historie og lære. Og som både Mesteren og Beskytteren hadde varslet om, sørget brudd på Pakten for å rense dens rekker for personer som i adferd og holdninger hadde dempet troen hos andre og hemmet utviklingen. Om Saken ikke hadde kunnet fremlegge noe annet vitnesbyrd om kreftene som opprettholder den, burde denne seiersrekken alene være nok.

Tre år før Shoghi Effendi gikk bort, benyttet han ervervelsen av det siste jordstykke som trengtes for å oppføre den internasjonale arkivbygningen, til å beskrive for bahá'í-verdenen karakteren og betydningen av byggeprosjektet i Karmelfjellets skråning som Mesteren hadde innledet, og som han selv videreførte:

Disse byggverk vil ligge i en vidstrakt bue og ha en arkitektonisk stil som harmonerer. De vil omgi hvilestedene for Det største hellige blad, hennes bror og deres mor ... Den endelige fullbyrdelse av dette formidable foretagende vil markere høydepunktet i utviklingen av en verdensomspennende administrativ orden som kan spore sin første begynnelse så langt tilbake som til de avsluttende år av troens heltetid.¹⁵⁷

Det nåværende stadium i dette ambisiøse foretagende nådde sin vellykkede avslutning i århundrets siste år. En strøm av ressurser fra troende over hele verden var et svar på Bahá'u'lláhs visjon om dette hellige sted, bekjentgjort i hans Karmeltavle: "Fryd deg, for på denne dag har Gud anbragt sin trone på deg, gjort deg til sine tegns daglysning og demringsstedet for sin åpenbarings vitnesbyrd." I komplekset av majestetiske bygninger spredt langs Buen og trappen dannet av terrassehager som løfter seg fra foten av fjellet og til toppen, fremsto omsider Saken, hvis innflytelse uavbrutt hadde tiltatt over hele verden i løpet av lysets århundre, som et synlig og fengslende nærvær. I flokkene av besøkende fra alle land som stimler sammen hver dag i trapper og på gangstier, og i strømmen av fremstående gjester som ønskes velkommen til Verdenssenterets mottagelsesrom, fornemmer innsiktsfulle sinn allerede den gryende oppfyllelse av visjonen som ble nedtegnet for to tusen tre hundre år siden av profeten Jesaja: "I de siste dager skal det skje *at* Herrens tempelberg skal stå urokkelig som det høyeste av fjellene og rage over høydene. Dit skal alle folkeslag strømme."¹⁵⁸

Bahá'í-saken utmerker seg fremfor alt ved sin natur som et ubrutt organisk hele. Dens natur legemliggjør prinsippet om enhet som ligger i hjertet av Bahá'u'lláhs åpenbaring, og er et tegn på den iboende ånds nærvær som besjeler troen. Alene blant historiens religioner – og gjentatte forsøk på å bryte denne enhet til tross – har Saken lyktes i å motstå splittelsens og splidens stadig tilbakevendende pest. Samfunnets suksess på undervisningsområdet er sikret ved det faktum at redskapene det bruker ble skapt av åpenbaringen selv, at det var troens grunnleggere som unnfanget metodene for å gjennomføre dens

guddommelige plan, og at det var de som i hver detalj av betydning ledet igangsettelsen av foretagendet. Ved 'Abdu'l-Bahás og Beskytterens anstrengelser er Karmelfjellet selv blitt et uttrykk for denne enhet i troens vesen i løpet av det tjuende århundre. I kontrast til forholdene i andre verdensreligioner er Sakens åndelige og administrative sentre uløselig forbundet på dette samme sted på jorden, og dens veiledende institusjoner er samlet ved gravmælet for dens martyr-profet. For mange besøkende later til og med harmonien som er oppnådd i de omkringliggende hagenes skiftende blomster, trær og busker, til å forkynne det ideal om enhet i mangfold som de finner tiltrekkende i troens lære.

Intet markerte utgangen av ett hundre års prestasjoner mer dramatisk enn en hendelse som også voldt dyp sorg for troende over hele verden. Den 19. januar 2000 kunngjorde et budskap fra Det Universelle Rettferdighetens Hus:

Tidlig i dag morges ble Amatu'l-Bahá Rúhíyyih Khánums sjel forløst fra denne jordiske tilværelses begrensninger, hun som var Shoghi Effendis elskede livsledsagerske og bahá'í-verdenens siste gjenværende bindeledd med 'Abdu'l-Bahás familie. ... Hennes nære forbindelse med Shoghi Effendi gjennom tjue år beveget ham til å hylle henne som "min medhjelper", "mitt skjold", "min utrettelige medarbeider i de byrdefulle oppgaver som hviler på mine skuldre".

Etter hvert som det første sjokk av sorg begynte å gi seg, kom en erkjennelse av enda en av Bahá'u'lláhs uuttømmelige gaver i sorgens sted. En skikkelse hvis lange liv spente over mesteparten av århundret – og hvis ukuelige ånd hadde utholdt bahá'í-anstrengelser og ofre gjennom dets siste halvdel – var det blitt gitt å leve og feire de storslagne seire som hun så praktfullt hadde bidratt til.

Når Bahá'u'lláh oppfordrer alle som har anerkjent ham, til å dele budskapet om Guds Dag med andre, griper han til skapningens eget språk: "Ethvert legeme roper høyt etter en sjel. Himmelske sjeler må, med Guds ords ånde, nødvendigvis gi de døde legemer liv med en ny ånd."¹⁵⁹ 'Abdu'l-Bahá påpeker at prinsippet gjelder like meget for menneskehetens kollektive liv som for enkeltpersoners liv: "Materiell sivilisasjon er som legemet. Uansett hvor uendelig yndig, elegant og vakkert det er, er det dødt. Guddommelig sivilisasjon er som ånden, og legemet får sitt liv fra ånden ..."¹⁶⁰

I denne fengslende sammenligning sammenfattes forholdet mellom de to historiske utviklinger som Guds vilje drev frem langs sammenløpende spor i løpet av lysets århundre. Bare en person som er blind for de intellektuelle og sosiale evner som ligger skjult i menneskeheten, kunne unnlate å føle dyp tilfredshet ved fremskrittene som samfunnet har gjort i løpet av de siste hundre år, og i særdeleshet ved prosessene som har knyttet jordens folk og nasjoner sammen. Hvor mye høyere blir vel ikke slike resultater verdsatt av bahá'ier, som i dem ser selve Guds hensikt. Men dette legeme – menneskehetens materielle sivilisasjon – roper høyere, lengter mer desperat for hver dag som går, etter sin sjel. Som enhver stor sivilisasjon i historien, inntil den er således besjelet og dens åndelige evner vakt, vil den finne hverken fred eller rettferdighet eller en enhet som hever seg over forhandlingens og kompromissets nivå. I en henvendelse til "folkets valgte representanter i alle land" skrev Bahá'u'lláh:

Det Herren har forordnet som det ypperste legemiddel og det mektigste redskap for hele verdens helbredelse, er at alle dens folk forener seg i én universell sak, én felles tro.¹⁶¹

Sakens virksomhet ligger derfor ikke hovedsakelig i å gi støtte eller oppmuntring, ikke engang i å være et eksempel. Bahá'í-samfunnet vil fortsette å bidra på alle mulige måter til anstrengelser for global forening og sosial forbedring, men slike bidrag er underordnet dets hensikt. Dets hensikt er å hjelpe verdens folk til å åpne sinn og hjerter for den ene

kraft som kan stille deres ytterste lengsel. Det er ingen som kan gi denne hjelpen, bortsett fra dem som har våknet til Guds åpenbaring. Det er ingen som kan gi et troverdig vitnesbyrd om en kommende verden med fred og rettferdighet, andre enn de som forstår, det være seg enn så vagt, ordene som Guds røst talte for å kalle Bahá'u'lláh til å reise seg og begynne sin livsoppgave:

Kan du oppdage noen annen enn meg, o Penn, på denne dag? Hvor er det blitt av skaperverket og åpenbaringene derav? Hva med navnene og deres riker? Hvor er det blitt av alle skapte ting, synlige eller usynlige? Hva med universets skjulte hemmeligheter og dets åpenbaringer? Se, hele skaperverket er svunnet hen! Intet er tilbake uten mitt åsyn, det evig forblivende, det strålende, det overmåte herlige.

Dette er Dagen da intet kan sees uten prakten fra lyset som skinner fra din Herres ansikt, den nådige, den mest gavmilde. Sannelig, vi har brakt hver sjel til å utånde i kraft av vårt uimotståelige og altovervinnende herredømme. Vi har derpå kalt til live en ny skapning, som et tegn på vår nåde mot menneskene. Jeg er i sannhet den overmåte gavmilde, den evige av dager.¹⁶²

NOTER

- 1 Shoghi Effendi, *Advent of Divine Justice* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1990), s. 81.
- 2 Shoghi Effendi, *The Promised Day is Come* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1996), s. 1.
- 3 Eric Hobsbawm, *Age of Extremes: The Short Twentieth Century, 1914-1991* (London: Abacus, 1995), s. 584.
- 4 Leopold II, konge av Belgia, drev kolonien som et privat reservat i omtrent tre tiår (1877-1908). Ugjerningene begått under hans vanstyre vakte internasjonal protest, og i 1908 ble han tvunget til å la den belgiske stat overta administrasjonen av territoriet.
- 5 Prosessene som forårsaket disse forandringene, blir gjennomgått ganske detaljert av A. N. Wilson, et al., *God's Funeral* (London: John Murray, 1999). En bok utgitt av Winwood Reade under tittelen *The Martyrdom of Man* (London: Pemberton Publishing, 1968), som ble noe av en verdslig "bibel" i de første tiår av det tjuende århundre, gav i 1872 uttrykk for tillit til at "til slutt vil menneskene mestre naturkreftene. De vil selv bli arkitekter for systemer, fremstillere av verdener. Mennesket vil da være perfekt; det vil da være en skaper; det vil da være det som menigmann tilber som en gud." Etter Anne Glyn-Jones, *Holding up a Mirror: How Civilizations Decline* (London: Century, 1996), s. 371-372.
- 6 *Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1997), s. 35, (del 15.6).
- 7 'Abdu'l-Bahá, *The Secret of Divine Civilization* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1990), s. 2.

- 8 *Makátíb-i-'Abdu'l-Bahá* (Tablets of 'Abdu'l-Bahá), bind 4 (Teheran: Iran National Publishing Trust, 1965), s. 132-134, foreløpig oversettelse.
- 9 Ibid.
- 10 Ibid.
- 11 Skolen ble nedlagt i 1934, etter ordre fra sjah Reza, fordi den hadde feiret bahá'í-helligdager som religiøse høytider. Deretter ble alle andre bahá'í-skoler i Iran nedlagt.
- 12 Se *The Bahá'í World*, bind XIV (Haifa: Bahá'í World Centre, 1975), s. 479-481, om historien bak.
- 13 Shoghi Effendi, *The World Order of Bahá'u'lláh* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1991) s. 156.
- 14 "Den ytterste sirkel i dette veldige system, det synlige motstykke til den sentrale posisjon som er gitt vår tros Sendebud, er intet annet enn hele planeten. I hjertet av denne planet ligger 'Det helligste land', som 'Abdu'l-Bahá hyllet som 'Profetenes rede', og som må bli betraktet som verdens sentrum og nasjonenes qiblih. I dette helligste land reiser Guds fjell seg i sin urgamle hellighet, Herrens vingård, fristedet for Elias, hvis gjenkomst Bábs selv symboliserer. I skråningen på dette hellige fjell ligger de vidstrakte eiendommer som permanent er viet Bábs hellige gravmæle og utgjør dets hellige enemerker. I midten av disse eiendommer, kjent som troens internasjonale legatariske donasjon, ligger den helligste forgård, et inngjerdet område som inneholder hager og terrasser som pryder disse hellige enemerker og samtidig gir dem en særegen fortryllelse. Omsluttet av disse vakre og grønne omgivelser reiser Bábs gravmæle seg i all sin vidunderlige skjønnhet, med et overbygg som er utformet for å bevare og pryde den opprinnelige konstruksjonen som ble oppført av 'Abdu'l-Bahá som gravkammer for vår tros martyriserte sendebud. Innenfor dette overbygg ligger Den kostelige perle, det aller helligste, rommene som utgjør gravkammeret selv, og som ble bygget av 'Abdu'l-Bahá. I hjertet av dette aller helligste ligger tabernakelet, hvelvingen hvor det helligste skrin hviler. Innenfor denne hvelving ligger alabastsarkofagen hvor den uvurderlige juvel, Bábs hellige støv, er anbrakt."
- 15 Ibid., s. 95.
- 16 Shoghi Effendi, *God Passes By* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1995), s. 276.
- 17 H. M. Balyuzi, *'Abdu'l-Bahá: The Centre of the Covenant of Bahá'u'lláh*, 2. utgave (Oxford: George Ronald, 1992), s. 136.
- 18 *Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá*, op. cit., s. 254-255, (del 200.3).
- 19 Shoghi Effendi, *God Passes By*, op. cit., s. 258.
- 20 Ibid., s. 259.
- 21 *The Bahá'í Centenary, 1844-1944*, utarbeidet av nasjonalt åndelig råd for bahá'ier i De forente stater og Canada (Wilmette: Bahá'í Publishing Committee, 1944), s. 140-141.

- 22 Shoghi Effendi, *God Passes By*, op. cit., s. 280.
- 23 'Abdu'l-Bahá in *London: Addresses and Notes of Conversations* (London: Bahá'í Publishing Trust, 1982), s. 19-20.
- 24 'Abdu'l-Bahá, *Tablets of the Divine Plan* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1993), s. 94.
- 25 Shoghi Effendi, *God Passes By*, op. cit., s. 281-282.
- 26 'Abdu'l-Bahá, *The Promulgation of Universal Peace* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1995), s. 121, foreløpig nyoversettelse.
- 27 *Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá*, op. cit., s. 106 (del 64.1).
- 28 *Ibid.*, s. 23, (del 7.2).
- 29 'Abdu'l-Bahá, *The Promulgation of Universal Peace*, op. cit., s. 455-456.
- 30 Juliet Thompson, *The Diary of Juliet Thompson* (Los Angeles: Kalimát Press, 1983), s. 313.
- 31 Shoghi Effendi, *God Passes By*, op. cit., s. 244-245.
- 32 *Bahá'í World Faith* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1976), s. 429.
- 33 *'Abdu'l-Bahá in Canada* (Forest: National Spiritual Assembly of Canada, 1962), s. 51.
- 34 'Abdu'l-Bahá, *Paris Talks*, 12th ed. (London: Bahá'í Publishing Trust, 1995), s. 64.
- 35 Eric Hobsbawm, *Age of Extremes: The Short Twentieth Century, 1914-1991*, op. cit., s. 23.
- 36 *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1983), s. 264 (del CXXV).
- 37 Edward R. Kantowicz, *The Rage of Nations* (Cambridge: William B. Eerdmans Publishing Company, 1999), s. 138. Kantowicz tilføyer at Europas totale befolkningstap var 48 millioner, inkludert 15 millioner som ble "feiet vekk" fordi deres svekkede helse hadde gjort dem sårbare overfor influensaepidemien etter krigen, og på grunn av reduksjonen forårsaket av det brå fallet i fødselsraten som kom av disse katastrofene. Hobsbawm anslår at Frankrike mistet nesten tjue prosent av sine menn i vernepliktig alder, at Storbritannia mistet en fjerdedel av sine akademikere som var uteksaminert ved Oxford og Cambridge og tjenestegjorde i hæren under krigen, mens tyske tap nådde 1,8 millioner, eller tretten prosent av landets befolkning i vernepliktig alder. (Se Eric Hobsbawm, *Age of Extremes: The Short Twentieth Century, 1914-1991*, op. cit., s. 26.)
- 38 President Wilson har vært tema for mange biografier i årenes løp etter sin død. Tre relativt nye biografier er Louis Auchincloss, *Woodrow Wilson* (New York: Viking Penguin, 2000); A. Clements Kendrick, *Woodrow Wilson: World Statesman* (Lawrence: University Press of Kansas, 1987); Thomas J. Knock, *To End All Wars: Woodrow Wilson and the Quest for a New World Order* (Oxford: Oxford University Press, 1992).

- 39 'Abdu'l-Bahá, *The Promulgation of Universal Peace*, op. cit., s. 305.
- 40 Shoghi Effendi, *Citadel of Faith*, op. cit., s. 32.
- 41 Ibid., s. 32-33.
- 42 I sin endelige form krevet ikke artikkel X i forbundspakten kollektiv militær intervensjon i tilfelle av angrep, men erklærte bare at "... rådet skal gi råd om de midler denne forpliktelse skal oppfylles ved".
- 43 Shoghi Effendi, *The World Order of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 29-30.
- 44 Shoghi Effendi, *Citadel of Faith*, op. cit., s. 28-29.
- 45 Ibid., s. 7.
- 46 *Selections from the Writings of the Báb* (Haifa: Bahá'í World Centre, 1978), s. 56.
- 47 Bahá'u'lláh, *The Kitáb-i-Aqdas: The Most Holy Book* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1993), avsnitt 88.
- 48 *Tablets of Bahá'u'lláh revealed after the Kitáb-i-Aqdas* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1988), s. 13.
- 49 Talen ved seremonien henviste til verdien av Mesterens "råd" til de britiske militærmyndigheter som forsøkte å gjenopprette det sivile liv etter det tyrkiske regimes fall i området, med den tilføyelse at "all hans påvirkning har vært til det gode". Se Moojan Momen, ed., *The Babí and Bahá'í Religions, 1844-1944: Some Contemporary Western Accounts* (Oxford: George Ronald, 1981), s. 344.
- 50 *The Bahá'í World*, vol. XV (Haifa: Bahá'í World Centre, 1976), s. 132.
- 51 Horace Holley, *Religion for Mankind* (London: George Ronald, 1956), s. 243-244.
- 52 *Will and Testament of 'Abdu'l-Bahá* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1991), s. 11.
- 53 Shoghi Effendi, *God Passes By*, op. cit., s. 326.
- 54 Shoghi Effendi, *Bahá'í Administration* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1998), s. 15.
- 55 Rúhíyyih Rabbání, *The Priceless Pearl* (London: Bahá'í Publishing Trust, 1969), s. 121, 123.
- 56 Shoghi Effendi, *Bahá'í Administration*, op. cit., s. 187-188, 194.
- 57 I tilfelle etter tilfelle ga Shoghi Effendis brødre, søstre og søskenbarns dårlige oppførsel ham intet annet valg enn å underrette bahá'í-verdenen om at disse individene hadde brutt Pakten.
- 58 Shoghi Effendi, *The World Order of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 36.
- 59 Ibid., s. 42-43.
- 60 Ibid., s. 202.
- 61 Ibid., s. 203-204.
- 62 Shoghi Effendi, *The World Order of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 203.
- 63 Shoghi Effendi, *The Advent of Divine Justice*, op. cit., s. 90, 19, 85.

- 64 Nabil-i-A'zam, *The Dawn-Breakers: Nabil's Narrative of the Early Days of the Bahá'í Revelation* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1999), s. 92 – 94.
- 65 Shoghi Effendi, *Bahá'í Administration*, op. cit., s. 52.
- 66 *Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá*, op. cit., s. 85-86, (del 38.5).
- 67 Shoghi Effendi, *The World Order of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 4.
- 68 *Ibid.*, s. 19.
- 69 *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 60 (del XXV).
- 70 Shoghi Effendi, *The World Order of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 19.
- 71 *Ibid.*, s. 144.
- 72 Shoghi Effendi, *God Passes By*, op. cit., s. 26.
- 73 *The Bahá'í World*, bind X (Wilmette: Bahá'í Publishing Committee, 1949), s. 142-149 gir en detaljert oversikt over Sakens utbredelse frem til utgangen av den første sjuårsplanen.
- 74 Shoghi Effendi, *Messages to Canada*, 2. utg. (Thornhill: Bahá'í Canada Publications, 1999), s. 114.
- 75 Shoghi Effendi, *God Passes By*, op. cit., s. 365.
- 76 *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 200, (del XCIX).
- 77 Bahá'u'lláh, *The Kitáb-i-Íqán* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1983), s. 31.
- 78 “Ved det tjuende århundres begynnelse godtok folk flest i Europa moralfølelsen som autoritet... [Da] var tenkende europeere også i stand til å tro på moralsk fremgang og mene å se en tilbakegang i menneskers usedelighet og barbari. Ved århundrets utgang er det vanskelig å være trygg hverken på moralens lov eller moralsk fremgang.”: Jonathon Glover, *Humanity: A Moral History of the Twentieth Century* (London: Jonathan Cape, 1999), s. 1. Glovers studium konsentrerer seg særlig om ideologiers vekst og innflytelse i det tjuende århundre.
- 79 Shoghi Effendi, *The Promised Day is Come*, op. cit., s. 185-186.
- 80 *Ibid.*
- 81 *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 65-66, (del XXVII).
- 82 *Ibid.* s. 41-42, (del XVII).
- 83 *Women, Extracts from the Writings of Bahá'u'lláh, 'Abdu'l-Bahá, Shoghi Effendi and the Universal House of Justice*, utarbeidet av The Research Department of the Universal House of Justice (Thornhill: Bahá'í Canada Publications, 1986), s. 50.
- 84 Shoghi Effendi, *Messages to America* (Wilmette: Bahá'í Publishing Committee, 1947), s. 28.
- 85 *Ibid.*, s. 9, 10, 14, 22.
- 86 *Ibid.*, s. 28.
- 87 Rúhíyyih Rabbání, *The Priceless Pearl*, op. cit., s. 382.
- 88 Shoghi Effendi, *Messages to America*, op. cit., s. 53.

- 89 Shoghi Effendi, *The World Order of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 46.
- 90 'Abdu'l-Bahá in *Canada*, op. cit., s. 51.
- 91 'Abdu'l-Bahá, *The Promulgation of Universal Peace*, op. cit., s. 377.
- 92 'Abdu'l-Bahá, *Foundations of World Unity*, (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1979) s. 21.
- 93 Lester Bowles Pearson (1897-1972) ble i 1957 tildelt Nobels fredspris for sin utforming av internasjonal politikk i perioden etter annen verdenskrig, særlig for planen som førte til opprettelsen av De forente nasjoners første krisestyrke ved Suez-kanalen i 1956 som svar på krisen skapt av britiske og franske militærstyrkers invasjon av Egypt i forståelse med Israel, etter Egypts overtagelse av Suez-kanalen. Den første formelle avstemning om internasjonale sanksjoner mot angrep ble gjennomført i 1936 av Folkeforbundet da det fascistiske Italia invaderte Etiopia, og den ble av Shoghi Effendi hyllet som "en begivenhet uten sidestykke i menneskenes historie". (Se Shoghi Effendi, *The World Order of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 191.)
- 94 De tre nevnte generalsekretærene for De forente nasjoner var, i kronologisk rekkefølge: Javier Pérez de Cuellar (1982-1991), Peru; Boutros Boutros-Ghali (1992-1996), Egypt; Kofi Annan (1997-nåværende), Ghana.
- 95 Anne Frank (1929-1945) – jødisk ungdom, offer for folkemord under nazi-regimet, tatt til fange på familiens skjulested i Nederland i august 1944 og sendt til konsentrasjonsleiren Belsen, hvor hun døde et år senere. Hennes dagbok ble utgitt i 1952 under tittelen *En ung pikes dagbok* og senere dramatisert på scene og på film. Martin Luther King jr. (1929-1968) – amerikansk prest og nobelprisvinner, en av de fremste lederne for den amerikanske borgerrettsbevegelsen, som ble drept 4. april 1968 i Memphis, Tennessee. Han blir i De forente stater minnet under en nasjonal helligdag tredje mandag i januar. Pablo Freire (1921-1997) – nyskapende brasiliansk pedagog, hvis pionerarbeid innen voksenopplæring innbrakte ham internasjonal anerkjennelse, men førte til to perioder av fangenskap i hans eget land. Kiri Te Kanawa (1944-) – født i New Zealand av maorislekt og i dag en av verdens ledende operadivaer. Tildelt ordenen Dame Commander of the British Empire av H. M. dronning Elizabeth II, 1982. Gabriel García Márquez (1928-) – colombiansk skribent og romanforfatter, vinner av nobelprisen i litteratur i 1982, tvunget til å tilbringe seksti- og syttiårene i frivillig eksil i Mexico og Spania for å unnsnippe forfølgelse i hjemlandet. Ravi Shankar (1920-) – indisk komponist og sitarspiller, hvis imponerende talent og turneer i Europa og Nord-Amerika bidro til økende interesse for indisk musikk over hele Vesten. Andrej Dmitrijevitsj Sakharov (1921-1989) – russisk kjernefysiker som forlot vitenskapelig forskning for å bli den ledende talsmann for borgerrettigheter i Sovjetunionen, hvilket han mottok Nobels fredspris for i 1975, mens han satt i indre eksil i sitt eget land. "Mor Teresa" (Agnes Gonxha Borjaxhiu, 1910-1997) – albanskfødt romersk-

- katolsk nonne, grunnlegger av Missionaries of Charity, hvis selvoppofrende arbeid for de fattige, de hjemløse og de døende i Calcutta ga henne Nobels fredspris i 1979. Zhang Yimou (1951-) – en ledende regissør blant Kinas “femtegenerasjons” filmskapere og vinner av mange fagpriser for sitt følsomme og visuelt betagende arbeid.
- 96 De tre nye nasjonale åndelige råd var Canada, som grunnla et nasjonalt råd uavhengig av De forente stater i 1948, og de regionale rådene i Sentral-Amerika og Antillene (1953) og Sør-Amerika (1953).
- 97 Shoghi Effendi, *Messages to the Bahá'í World, 1950-1957* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1995), s. 41.
- 98 Ibid., s. 38-39.
- 99 *Will and Testament of 'Abdu'l-Bahá*, op. cit., s. 13.
- 100 Gruppen av paktbrytere som lenge hadde okkupert boligen ved Bahjí etter Bahá'u'lláh's død, fortsatte en uopphørlig kampanje med angrep og intriger mot både Mesteren og Beskytteren under ledelse av to av 'Abdu'l-Bahás halvbrødre, Muḥammad 'Alí og Badí'u'lláh, sammen med fetteren Majdí'd-Dín. Under det britiske mandatstyre var de blitt tvunget til å forlate herskapshuset på grunn av den vanskjøtsel de hadde latt det bli offer for, for slik å gi Beskytteren mulighet til å restaurere bygningen og befeste dens status i den sivile myndighets øyne som et hellig sted. Deretter sikret Shoghi Effendi en anerkjennelse fra den nyopprettede israelske regjering av at hele eiendommen hadde denne særskilte egenart, og en offisiell kjennelse ble utstedt, med krav om at de gjenværende paktbrytere skulle forlate den uskjønne bygningen som de fremdeles bodde i ved siden av herskapshuset. Da deres appell til høyesterett mot denne domsavsigelsen ble avslått, ble utkastelsesordren utført, bygningen ble revet etter Beskytterens instruksjer, og den siste hindringen for forskjønnelsen av eiendommen ble overvunnet med hell.
- 101 *Tablets of Bahá'u'lláh revealed after the Kitáb-i-Aqdas*, op. cit., s. 68.
- 102 *Will and Testament of 'Abdu'l-Bahá*, op. cit., s. 19-20.
- 103 En fylldig redegjørelse av rollen Sakens hender spilte i disse kritiske år, er gitt av Amatu'l-Bahá Rúhíyyih Khánum, *Ministry of the Custodians* (Haifa: Bahá'í World Centre, 1997).
- 104 Shoghi Effendi, *The World Order of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 148.
- 105 *Will and Testament of 'Abdu'l-Bahá*, op. cit., s. 20.
- 106 Universal House of Justice, *Messages from the Universal House of Justice, 1963-1986: The Third Epoch of the Formative Age* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1996), s. 14.
- 107 Emnet blir drøftet en rekke steder i *The Priceless Pearl*, op. cit. Se særlig sidene 79, 85, 90, 128 og 159.
- 108 *Tablets of Bahá'u'lláh revealed after the Kitáb-i-Aqdas*, op. cit., s. 69.

- 109 'Abdu'l-Bahá, *The Secret of Divine Civilization*, op. cit., s. 96-97.
- 110 J. E. Esslemont, *Bahá'u'lláh and the New Era: An Introduction to the Bahá'í Faith*, 5th rev. ed. (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1998), s. 250.
- 111 *Will and Testament of 'Abdu'l-Bahá*, op. cit., s. 11.
- 112 Shoghi Effendi, *The World Order of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 8.
- 113 Bahá'u'lláh, *The Kitáb-i-Aqdas*, op. cit., avsnitt 83.
- 114 Bahá'u'lláh, *Epistle to the Son of the Wolf* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1988), s. 14.
- 115 Shoghi Effendi, *The World Order of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 43, 195.
- 116 *Ibid.*, s. 24.
- 117 *Tablets of Bahá'u'lláh revealed after the Kitáb-i-Aqdas*, op. cit., s. 66-67.
- 118 Shoghi Effendi, *The Advent of Divine Justice*, op. cit., s. 27.
- 119 *The Establishment of the Universal House of Justice*, utarbeidet av forskningsavdelingen ved Det Universelle Rettferdighetens Hus (Oakham: Bahá'í Publishing Trust, 1984), s. 17.
- 120 Universal House of Justice, *Messages from the Universal House of Justice, 1963-1986: The Third Epoch of the Formative Age*, op. cit., s. 52.
- 121 *Ibid.*, s. 104.
- 122 *Bahá'í News*, nr. 73, mai 1933 (Wilmette: National Spiritual Assembly of the Bahá'ís of the United States), s. 7.
- 123 Instituttet ble opprettet av Det Universelle Rettferdighetens Hus i 1998 som et kontor for Det internasjonale bahá'í-samfunn, og det rapporterte til Rettferdighetens Hus gjennom Det offentlige informasjonskontor. Dets mandat beskriver det som et kontor "viet til å undersøke både det åndelige og materielle fundament for menneskelig kunnskap og prosessene innenfor sosial utvikling".
- 124 Senterets formål er beskrevet som å iverksette "systematisk utført forskning om bahá'í-troen, inkludert dens religiøse kultur, humanitære ånd og religiøse etikk".
- 125 Sitert i *Star of the West*, bind 13, nr. 7 (oktober 1922), s. 184-186.
- 126 'Abdu'l-Bahá, *Tablets of the Divine Plan*, op. cit., s. 54.
- 127 Rundt 1904 grunnla en lærd iransk troende kjent som Şadru's-Şudúr den første klassen for å gi bahá'í-ungdom i Teheran opplæring som undervisere, oppmuntret av 'Abdu'l-Bahá. Klassene møttes daglig, og de ferdig utlærte, som hadde fått undervisning om andre religioners livssyn så vel som ulike sider ved bahá'í-troen, bidro i stor grad til å utbre og befeste Saken i hjemlandet.
- 128 Den aktuelle modellen er "Ruhi-instituttet", hvis materiale og metoder er tatt i bruk av mange bahá'í-samfunn over hele verden. Dets grunntanke er en integrering av tjenesteaktiviteter i et fokusert studium av selve

bahá'í-skriftene. Systemet er organisert som en rekke studienivåer som danner en sentral "stamme" med grunnleggende forståelse av de åndelige nødvendigheter som Bahá'u'lláh lærte om, og gir ulike brukersamfunn mulighet til en nærmest ubegrenset utvikling av forgreningskurs som ivaretar spesielle behov.

- 129 Shoghi Effendi, *God Passes By*, op. cit., s. xiii.
- 130 'Abdu'l-Bahá, *The Promulgation of Universal Peace*, op. cit., s. 43-44.
- 131 Moojan Momen, *The Babí and Bahá'í Religions, 1844-1944: Some Contemporary Western Accounts*, op. cit., s. 186-187.
- 132 *The Bahá'í World*, bind XV, op. cit., s. 29, 36.
- 133 *The Bahá'í World*, bind IV (New York City: Bahá'í Publishing Committee, 1933), s. 257-261. Gir en kort beretning om opprettelsen av kontoret og dets virksomhet.
- 134 *The Bahá'í World*, bind III (New York City: Bahá'í Publishing Committee, 1930), s. 198-206. Inneholder teksten i en formell søknad fra bahá'íene i Irak til Folkeforbundets faste mandatkommissjon, med oppsummering av sakens historie.
- 135 Shoghi Effendi, *God Passes By*, op. cit., s. 360.
- 136 Erklæringens fullstendige tekst er å finne i *World Order Magazine*, april 1947, bind XIII, nr. 1.
- 137 *The Bahá'í Question, Iran's Secret Blueprint for the Destruction of a Religious Community, An Examination of the Persecution of the Bahá'ís of Iran* (New York: Bahá'í International Community, 1999). Utarbeidet av Det internasjonale bahá'í-samfunns FN-kontor for utdeling til medlemmer av De forente nasjoners menneskerettighetskommissjon.
- 138 Utdrag fra en tale av Edward Granville Browne, utgitt i *Religious Systems of the World: A Contribution to the Study of Comparative Religion*, 3. utgave (New York: Macmillan, 1892), s. 352-353.
- 139 I løpet av de ni årene kontoret eksisterte, var det ansvarlig for å hjelpe anslagsvis 10 000 iranske bahá'í-flyktninger til å bosette seg i tjuesju land.
- 140 Hittil har nittini nasjonale åndelige råd fått intensiv opplæring i programmet.
- 141 Beijing-konferansen om kvinner ville ha tillatt femti av de to tusen ikke-statlige involverte organisasjoner å fremføre sine presentasjoner muntlig. Siden Det internasjonale bahá'í-samfunn hadde hatt dette privilegium ved tidligere konferanser, og da spesielt ved Miljøkonferansen i Rio de Janeiro og Konferansen om sosial og økonomisk utvikling i København, sa Samfunnets representanter fra seg plassen som var gitt dem, til fordel for Moskvas Senter for kjønnsstudier.

- 142 En fullstendig redegjørelse, inkludert beslutningsteksten fra den tyske forbundsforfatningsrett, finnes i *The Bahá'í World*, bind XX (Haifa: Bahá'í World Centre, 1998), s. 571-606.
- 143 *Sessão Solene da Câmara Federal, Brasília, 28 de Maio 1992*, (optrykt, med engelsk oversettelse av nasjonalt åndelig råd for bahá'íer i Brasil, 1992).
- 144 *Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá*, op. cit., s. 34-36, (del 15).
- 145 De forente nasjoners hovedforsamling, femtiferde sesjon, programpost 49 (b) De forente nasjoners tiltak og fremlegg for reform: De forente nasjoners millenniumsmøte, 8. august 2000 (Dokument nr. A/54/959), s. 2.
- 146 Se *Commitment to Global Peace*, erklæring fra millenniumstoppmøtet om verdensfred, med religiøse og åndelige ledere som deltagere, fremlagt for FNs generalsekretær Kofi Annan 29. august 2000 under et møte i FNs hovedforsamling.
- 147 De forente nasjoners hovedforsamling, femtiferde sesjon, programpost 61 (b) De forente nasjoners millenniumsmøte, 8. september 2000 (Dokument nr. A/55/L.2), del 32.
- 148 De respektive formål med de tre millenniumssamlingene, så vel som bahá'í-samfunnets engasjement på disse møtene, ble oppsummert i et brev fra Det Universelle Rettferdighetens Hus til alle nasjonale råd, datert 24. september 2000.
- 149 Shoghi Effendi, *The World Order of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 42.
- 150 *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, op. cit., (del CXXXVI).
- 151 Bahá'u'lláh, *Kitáb-i-Íqán*, op. cit., s. 34.
- 152 Bahá'u'lláh, *Prayers and Meditations* (Wilmette: Bahá'í Publishing Trust, 1998), s. 295 (del CLXXXVIII).
- 153 Shoghi Effendi, *The World Order of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 193.
- 154 *Ibid.*, s. 196.
- 155 Bahá'u'lláh, *Kitáb-i-Aqdas*, op. cit., avsnitt 186.
- 156 *Ibid.*, avsnitt 54.
- 157 Shoghi Effendi, *Messages to the Bahá'í World, 1950-1957*, op. cit., s. 74.
- 158 Jesaja 2:2.
- 159 Shoghi Effendi, *The Advent of Divine Justice*, op. cit., s. 82-83.
- 160 *Selections from the Writings of 'Abdu'l-Bahá*, op. cit., s. 317 (del 227.22).
- 161 *The Proclamation of Bahá'u'lláh to the kings and leaders of the world* (Haifa: Bahá'í World Centre, 1967), s. 67.
- 162 *Gleanings from the Writings of Bahá'u'lláh*, op. cit., s. 29-30, (del XIV).